

Utan stadsplan 40 p.
Ilman asemakaavaa 40 p.

Pris med stadsplan } 75 p.
Hinta asemakaavalla }



HELSINGFORS TURISTEN. HELSINGIN TURISTI

1914

36 KAFFEHADELN „JAVA“ KAHVIKAUPPA 36
ALEXANDERSGATAN. TEL. 37 12. ALEKSANTERINKATU
STÖRSTA URVAL NYROSTADT KAFFE
RÅKAFFE, ENGELSK KEX, POPOFFS THE, KAKAO

Äfven minsta köp hemsändes, till landsorten inpackas omsorgsfullt.

All slags Elektrisk armatur och Elektriska installationer

snabbt och billigt.

A/B. GOTTFR. STRÖMBERG O/Y.

GLOGATAN 3. TEL. 273, 887.

VOILIIKE O. Y. HANSA A. B. SMÖRAFFÄR

Unioninkatu 26. Telef. 64 51 & 28 74. Unionsgatan 26

SUOSITETAAN REKOMMENDERAS

Största urval skodon
Hagnäs Skomagasin

Skilnadsg. 19, Broholmshg. 12



Suurin valikoima jalkineita
Hagnäasin Jalkineliike

Erottajank. 19, Siltasaarenk. 12

AKTIEBOLAGET

J. H. WICKEL

HELSINGFORS, ALEXANDERSG. 32

VINER OCH SPIRITUOSA

TELEFONER: 1 03 & 18 13

Rekvisitioner till landsorten expedieras per omgående

Edv. S. Stenius

Blomsterhandel

V. Henriksg. 6

Tel. 24 51

Restaurant „HULT”

ALEXANDERSGATAN 19
(Paradingången)

Tel. 3747 o. 93 76

Rekommenderas

Godt kök. Moderata priser.

Biljard. Pianorum.



H:fors Centraltryckeri och Bokbinderi A. B.

V. Skilnadsgatan 4 Tel. 755 & 92

Tryck, Inbändningar, Kontorsböcker, Hskar m. m

□ □ □ □

H:gin Sentraalikirjapaino ja Kirjansitomo O. Y.

L. Erottajank. 4 Puhelimet 755 ja 92

Kirjapaino-töitä, Sitomisia, Konttorikirjoja, Rasioita y. m.

HELSINGFORS TURISTEN

1914

HELSINGIN TURISTI

UTGIVARE HUGO WINTER JULKAISIJA

INNEHÅLL:

Sid.

Helsingfors historik	2
Alfabetiskt register	4
Helsingfors tågtider	38
Ångbåtarnas turlistor	40
Varjehanda	50
Skärgårdskarta.	
Plankarta över Helsingfors.	

Utan plankarta 40 p.

SISÄLTÖ:

Siv.

Helsingin vaiheet	3
Aakkosellinen hakemisto	5
Helsingin juna-ajat	38
Höyrylaivojen kulkuvuorot	40
Sekalaista	50
Saaristokartta.	
H:gin kaupungin asemakaava.	

Ilman asemakaavaa 40 p.

HELSINGFORS 1914 HELSINKI

HELSINGFORS CENTRALTRYCKERI OCH BOKBINDERI AKTIEBOLAG

HELSINGIN
YLÖPISTON
KIRJASTO



Nikolaikyrkan. — Nikolainkirkko.

Helsingfors histo- riskä öden.

Gustaf I Vasa betraktade med avund Revels blomstrande handel och beslöt därför grundlägga å sydkusten af Finland en stad, som skulle draga till sig denna handel till gagn för hans eget rike. År 1550 satte han sin föresats i verkställighet, och sedan han något tvekat om platsen, bestämde han sig slutligen för mynningen af Vanda å. Efter den där befintliga forsen begynte man kalla staden *Helsingfors*, varaf den finskatalande allmogen kallade den *Helsinki*.

Oaktat regeringen formligen tvang borgerskapet att flytta från andra städer hit, gav särskilda förmåner m. m., uppfyllde det unga Helsingfors icke de vid detsamma fästade stora förhoppningar. Hamnen var dålig, varför sjöfarten icke visade något tecken till blomstring. På den grund begynte man redan tidigt vidtagna åtgärder för stadens flyttning. Officiellt skedde detta år 1639, sedan till plats utsetts en tvågrenig udde *Esnäskatan* (nuv. Kronohagen). Namnet förblev dock det gamla.

De första bostäderna å stadens nya område voro belägna vid de ställen, vilka ansågos vara tjänligast till hamnar, stränderna av nuvarande Södra- och Norra hamnen. Men endast långsamt utvidgades det bebodda området och först vid 1600-talets slut nådde det till östra stranden av den långsträckt, grunda Gloviken, vilken då såsom en skild gren av Tölövikens sträckte sig västerom Kaisaniemi i sydostlig riktning ända till de trakter, där numera Norra Esplanadgatan och Fabiansgatan korsa varandra. Det ställe där numera Järnvägstorget är beläget stod då jämte dess omnejder under vatten. Stadens centrum var i trakten av det nuvarande Senatstorget, och tullporten befann sig vid Glovikens innersta bukt i trakten av det nuvarande „Kapellet“.

Under nära tvänne århundraden var vår stad ej stort bättre än en usel by, vari nöd och brist voro dagliga gäster. Så kunde t. ex. efter stadens brand år 1654 borgarena endast med största möda uppbygga en ny kyrka av trä i stället för den av elden härjade ståtliga stenkyrkan och med stolthet omnämndes det till den nya kyrkan anskaffade orgelväcket, ty intill dess hade man fått nöja sig med — positivspel. Alltjämt återinträffande eldsvådor, krig och farsoter ökade ständigt nöden. Isynnerhet från året 1695 började en tid av svåra prövningar, vilken hotade med förstörelse även det obetydliga som dittills med möda hade ernåtts. Åren 1695—97 hemsöktes staden av hårda nötider, och åren 1701 och 1712 av ödeläggande eldsvådor. De förfärligaste spåren lämnade dock den av 1710 års krig framkallade pesten, för vilken hela 1,185 av stadens 1,800 innevänare dukade under. I början av Stora ofreden, år 1713, lades staden nästan helt och hållet i aska och därpå följde krigets andra vedermödor. Endast långsamt hämtade man sig sedan fred slutits i Nystad.

Efter kriget 1741—43 begynte svenska regeringen planera befestandet av Helsingfors och därefter uppfördes under Augustin Ehrenswards ledning fästningen *Sveaborg* på öar söder om

Helsingin historialliset vaiheet.

Kustaa I Vaasa katseli kademieliin Tallinnan vilkasta kauppalikettä ja päätti sen takia perustaa Suomen etelärannikolle kaupungin, joka vetäisi tämän liikkeen hänen omaa valtakuntaansa hyödyttämään. V. 1550 pani hän aikeensa täytäntöön ja paikasta hieman epäröityään määräsi sen lopulta Vantaanjoen suulle. Siinä olevan kosken mukaan ruvettiin sitä kutsuma *Helsingfors*'iksi, josta suomalaisen rahvas muodosti nimen *Helsinki*.

Huolimatta siitä että hallitus suorastaan pakotti porvareita siirtymään muista kaupungeista tänne, antoi kaikenlaisia etuoikeuksia j. n. e., ei nuori Helsinki kuitenkaan vastannut siihen kiinnitettyjä suuria toiveita. Satama oli huono eikä meriliikenne näin ollen ottanut elpyäkseen. Tästä syystä ryhdyttiin jo aikaisin suunnittelemaan kaupungin muuttamista. Virallisesti tapahtui se v. 1639, kun paikaksi oli sovittu kaksisaarainen niemi *Estnäs-skatan* (nyk. Kruununhaka). Nimi pysytettiin kuitenkin entisellään.

Ensimmäiset asumukset kaupungin uudella alueella ryhmittyivät satamiksi soveliaimmille paikoille, nykyisten Pohjois- ja Eteläsatamain rannoille. Mutta vain hitaasti levisi asuttu alata tätä laveammalle ja vasta 1600-luvun lopulla ehti se pitkän ja matalan Kluuvilahden itärannalle, joka lahti silloin erityisenä Töölönlahden haarana pistäytyi Kaisaniemen länsipuolitse kaakoon aina niille tienoin, missä nykyään Pohjois-Esplanaadin- ja Fabianinkatu kohtaavat toisensa. Merenä oli nykyinen Rautatien tori lähimpine ympäristöineen. Kaupungin pääosa oli nykyisen Senaatintorin paikkeilla ja tuliportti Kluuvilahden perukassa, nykyisen „Kappelin“ tienoilla.

Lähes pari vuosisataa oli kaupunkimme vain mitätön kyläpahanen, jossa köyhyys oli alinomaisena vieraana. Vain suurilla ponnistuksilla saivat esimerkiksi kaupungin porvarit palon jälkeen v. 1654, joka hävitti



Alexanders statyn. — Aleksanterin patsas.

entisen komean kivikirkon, rakennetuksi uuden puusta ja erikoisella ylpeydellä mainittiin siihen hankituista jonkinlaisista urkulaitteista, sillä sitä ennen oli saatu tyytyä vain tavalliseen posetiivin soittoon. Yhä uudistuvat tulipalot, sodat ja kulkutaudit lisäsivät alituisesti kurjuutta. Varsinkin vuodesta 1695 alkoi oikea koettelemusten aika, joka uhkasi hävittää kaiken senkin vähäisen, mitä vaivalla oli saatu aikaan. Vv. 1695—97 oli kauheat nälkäajat, vv. 1701 ja 1712 raivosivat tulipalot. Kamalinta jälkeä teki kuitenkin v. 1710 sodan synnyttämä rutto, joka tappoi kaupungin 1,800 asukkaasta kokonaista 1,185 henkeä. Ison vihan alkaessa v. 1713 paloi kaupunki taas melkein kokonaan poroksi ja sitte seurasivat muut sodan tuomat raskaudet. Vain hitaasti päästiin näistä vaurioista tointumaan Uudenkaupungin rauhan tapahduttua.

Vv. 1741—43 käydyllä Ruotsille onnettomalla sodalla n. s. pikkuvihalla oli tärkeä merkitys kaupungillemme. Vastoin käymisiensä johdosta ryhtyi hallitus silloin suunnittelemaan Helsingin linnoittamista ja seuraavina aikoina rakennettiin Augustin Ehrensvärdin johdolla kaupungin eteläpuo-

staden. Byggandet av fästningen var egnat att giva ny fart åt stadens allsidiga utveckling.

De för hela Finland betydelsefulla åren 1808—09 voro epokgörande även i Helsingfors historia. Sedan hela landet tillfallit ryssarna, ansåg kejsar Alexander I Åbo vara olämpligt såsom huvudstad och fäste i stället sina blickar vid Helsingfors, vilket han i avseende å dess läge m. m. ansåg vara fördelaktigare. År 1812 förkunnade han att Finlands styrelse och allmänna verk skulle flyttas till Helsingfors, vilket på så sätt blev landets huvudstad. Snart blev det även medelpunkten för landets andliga liv, då universitetet efter Åbo brand 1827 flyttades hit.

Nu stegrades värksamheten och man begynte giva staden ett dess värde motsvarande yttre. Dess byggnader voro nämligen i början av 1800-talet i hög grad anspråkslösa. De ståtligaste husen kunde värderas till 30—45,000 mark och de anspråkslösaste till 200 mark och därunder. Det dåvarande priset på jord, omkr. 30 p. per kvadratmeter motsvaras i våra dagar av ett pris utgörande omkr. 150 mk per kvadratmeter.

Isynnerhet från och med 1820-talet begynner staden erhålla sin nuvarande gestaltning. Med bistånd av statens frikostighet uppstå då enligt den tysk-födda arkitekten *C. L. Engels* snillrika plan hus, vilka överträffa varandra i ståtlighet, miljonbyggnader isynnerhet omkring Senatstorget, såsom Nikolaikyrkan, Universitetsbyggnaden och Senatshuset. Efter 1860-talet fäster sig även de enskildas företagsamhet vid byggnadsverksamheten och då uppstå hundratals ståtliga stenhus, vilka huvudsakligast ännu i våra dagar giva stadens centrum dess prägel.

Stadens nuvarande areal utgör vidpass 12 kvadratkilometer. Innevånareantalet har stigit år för år; år 1830 var det ungefär 12,000, år 1870 ungef. 32,000, år 1900 ungef. 93,000, år 1910 ungef. 147,000, år 1912 ungef. 160,000.

I anseende till folkmängdens snabba tillökning har stadens förra område visat sig vara för trångt. Man har varit vungen att utvidga det inåt landet.

Därvid hava förstäder och villasamhällen uppstått vid järnvägslinjerna och på öarna i stadens närmaste omgivning.



Alfabetiskt register.

Allmänna byggnader.

Utom de i annat sammanhang omnämnda må märkas följande:

Nämserliga palatset, vid Salutorget, N. Esplanadg. 1. I byggnaden finnes bl. a. en tronsal, vari lantdagen högtidligen öppnas och avslutas. Inträde med särskild tillåtelse.

Riddarhuset, Regeringsg. 2, framför den åt Alexandersgatan vettande fasaden en liten skvär. Byggt under åren 1858—61. I ståndslantdagarnas tider sammanträdde ridderskapet och adeln till sina plenum därstädes, numera användes salen bl. a. som lokal för tillfälliga konstatställningar. Å riddaresalens väggar de i Riddarhuset inregistrerade adliga släkternas vapensköldar. Byggnaden förevisas av vaktmästaren.

Ständerhuset, Nikolaigatan 9—11. Byggnaden fulländad år 1890 enligt ritningar av prof. *C. G. Nyström*. Fasadgaveln prydes av en av konstnären *Emil Wikström* modellerad reliefgrupp, vilken framställer Alexander I:s regentförsäkran vid Borgå lantdag, den krigiska tiden före densamma och fredens tid efter densamma. Byggnaden var under ständsrepresentationens tider samlingsplats för presterskapet, borgare och bondestånden. Numera användes den förnämligast för lantdagsutskottens arbeten, medan den nya enkammarrepresentationen sammanträder i Heimola, Regeringsg. 15. Inträde genom den i samma hus boende vaktmästarens förmedling.

Apotek:

Skillnadens Apotek, Skillnaden 4;
Fredrikstorgs Apotek, Rödbergsg. 1;
Hagnäs Apotek, Broholmmsg. 16;

lella oleville saarille *Viaporin linnoitus* (Sveaborg). Tällainen suurtyö vilkastutti luonnollisesti kaikin puolin kaupungin kehitystä.

Mutta varsinaisena ratkaisevana käännekohtana Helsingin historiassa olivat nuo koko Suomellekin niin tärkeät vuodet 1808—09. Kun koko maa joutui venäläisille, ei keisari Aleksanteri I enää pitänyt Turkuä soveliaana pääkaupungiksi, vaan kiinnitti huomionsa Helsinkiin. Asemansa ja väestön mielialan y. m. puolesta oli se edullisempi maan uudelle valtiaalle ja sitä paitsi oli se joka tapauksessa rakennettava uudelleen sodan aikana sattuneen palon takia. Niinpä antoi hän v. 1812 määräyksen, että Suomen hallitus ja yleiset laitokset ovat muutettavat Helsinkiin, josta näin tuli maan pääkaupunki. Lisäksi tuli se pian maan henkisen elämän keskuksaksi, kun yliopisto Turun palon jälkeen v. 1827 siirrettiin sinne.

Toiminta vilkastui nyt ja kiireen kaupalla ryhdyttiin nuorelle pääkaupungille luomaan arvonsa mukaista ulkomuotoa. Rakennukset olivatkin vielä 1800-luvun alussa olleet sangen vaatimattomia. Komeimmatkin maksoivat vain 30—45,000 mk., halvimmat 200 mk., jopa siitäkin alle. Maan hinta oli n. 30 p. neliömetriltä, nykyään n. 150 mk.

Varsinkin 1820-luvulta alkaen rupeaa kaupunkimme haahmottumaan nykyiseen muotoonsa. Valtion auliisti avustamana kohoaa siitä lähtien saksalaissyntyisen arkkitehdin *C. L. Engelin* nerokkaan suunnitelman mukaan toinen toistaan uheampia, miljoonia maksavia rakennuksia varsinkin Senaatintorin ympärille, kuten Nikolainkirkko, Yliopistorakennus ja Senaatin-talo. V. 1870 jälkeen kiintyy yksityisenkin yritteliäisyys vilkkaasti rakennustoimintaan ja tällöin pystytetään sadottain komeita kivirakennuksia, jotka pääasiassa vielä nykyäänkin antavat etenkin keskikaupungille leimansa.

Kaupungin nykyinen pinta-ala on n. 12 neliökilometriä. Asukasluku on osottanut vuosi vuodelta kasvamista; v. 1830 oli se n. 12,000, v. 1870 n. 32,000, v. 1900 n. 93,000, v. 1910 n. 147,000, v. 1912 n. 160,000.

Tällaisen väenlisäyksen vallitessa on kaupungin entinen ala osottautunut riittämättömäksi. Niinpä onkin ollut pakko levittää sitä sisämaahan päin ja samalla on muodostunut esikaupunkeja ja useita kauniita huvilayhteiskuntia läheisimpien rataosien varsille ja lähisaarille.



Aakkosellinen hakemisto.

Apteekkeja:

Erottajan Apteekki, Erottaja 4; *Fredrikintorin Apteekki*, Punavuorenk. 1; *Hagnäsin Apteekki*, Silta-saarenk. 16; *Joutsen*, Lapinlahdenk. 1; *Kauppatorin Apteekki*, Unionink. 23; *Kruununhaan Apteekki*, Nikolaink. 7; *Söörnäisten Uusi Apteekki*, L. Viertotie 32; *Töölön Apteekki*, L. Viertotie 8; *Uusi Apteekki*, Korkeavuorenk. 2.

Automaatteja,

joista on saatavana huokealla hinnalla ruokaa, kahvia, y. m.: *Automaatti Boulevard*, Boulevardink. 3. *Automaatti Union*, Unionink. 26. *City-Automaatti*, Kaivok. 8 ja *Erottajank.* 11. *Kansallis-Automaatti*, Silta-saarenk. 6.

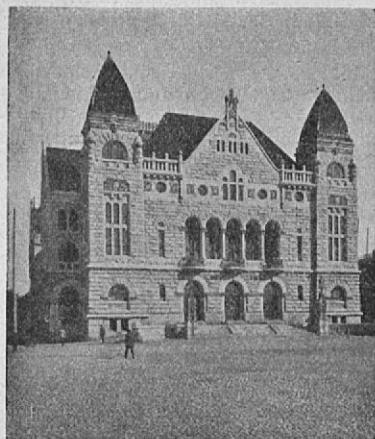
Elävien kuvien näyttämöitä.

Esplanad, P. Esplanadink. 37. *Maxim*, P. Esplanadink. 39. *Olympia*, Kluuvik. 1. *Scala*, P. Esplanadink. 21. Näytäntöjä klo 2—10 i. p. Pääsymaksut vaihtelevat 25 p:stä 1 mk:aan.

Hautuumaat.

Uusi hautuumaa, kauniilla paikalla Lapinlahden pohjoisrannalla, vihittiin v. 1864.

Vanha hautuumaa, Lapinlahdenkadun päässä, perustettiin v. 1829. Sen vanhojen, tuuheiden puiden reunustamat käytävät ovat suosittuja kävelypaikkoja ja lukuisat taiteelliset hautapatsaat tarjoavat täällä katselijalle mieltäylentävää nähtävää. — Van-



Kansallisteatteri.

Svanen, Lappviksg. 1; *Salutorgets Apotek*, Unionsg. 23; *Kronohagens Apotek*, Nikolaig. 7; *Sörnäs Nya Apotek*, Ö. Chausen 32; *Tölö Apotek*, V. Chausen 8; *Nya Apoteket* Höbergsg. 2.

Automater,

från vilka erhållas för billigt pris mat, kaffe, m. m.: *Automat Boulevard*, Boulevardsg. 3. *Automat Union*, Unionsg. 26. *City-Automat*, Brunnsg. 8 och Skilnadsg. 11. *National-Automat*, Broholmshg. 6.

Badinrättningar.

Bad Central, Alexandersg. 46 C, fruntimmersavdelningen telef. 36 65, avdelningen för herrar telef. 18 58. *Bangatans badstuga*, Bang. 3, telef. 12 93. *J. W. Engberg*, Wladimirsg. 32, tel. 1 97. *Imatra*, Malmg. 24, tel. 98 66. *Saima*, Högbärgsg. 2 B, telef. 87 50. *Ulrikasborgs Badinrättning*, i Brunnsparken. *Wellamo*, Elisabetsg. 16, telef. 1 42. Se även siminrättningar.

Banker och finansiella inrättningar.

Börsen, i Börshuset Fabiansg. 14. Daglig börs. Kl. 11,50.

Finlands Bank, Nikolaig. 8. Kl. 11—3, vaxelkontoret kl. 10—3. Grundades år 1811. Byggnaden i renässansstil, enligt ritningar av berliner

arkitekten *Bohnstedt*, blev färdig 1833. *Finlands Handelsbank A.-B.*, S. Esplanadg. 16. Kl. 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Föreningsbanken i Finland*, Alexandersg. 36. Kl. 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Helsingfors Sparbank*, Fabiansg. 15. Kl. 9—12, 6—7. *Hypoteksföreningen*, S. Esplanadg. 16, inrymd i det egna mäktiga, av ljusgrå granit uppförda huset. Enligt ritningar av L. Sonck. Öppen kl. 10— $\frac{1}{2}$ 3, från maj till oktober kl. 10—2. *Kansallis-Osake-Pankki*, Alexandersg. 42. Kl. 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Nordiska Aktiebanken för Handel och Industri*, Unionsg. 32, i sitt i arkitektoniskt hänseende beaktansvärda, vackra hus. Kl. 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Nylands Aktiebank*, N. Esplanadg. 15. Kl. 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Privatbanken i Helsingfors A.-B.*, N. Esplanadg. 19. Kl. 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Suomalainen Säästöpankki Helsingissä*, Ö. Teatergränden 3. Kl. 10—11, $\frac{1}{2}$ 6—7, dagen före helgdagar kl. 10—11, $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4. *Vasa Aktie Bank*, S. Esplanadg. 12. Kl. 10— $\frac{1}{2}$ 4. Dessutom finnes ännu flere andra finansiella inrättningar.

Begravningsplatser.

Gamla begravningsplatsen, vid ändan av Lappviksgatan, anlades år 1829. Dess av åldriga, lummiga träd beskuggade gångar äro omtyckta promenadställen och talrika konstnärligt utförda gravvårdar äro egnade att fängsla åskådarens sinne.

Nya begravningsplatsen, naturskönt läge vid norra stranden av Lappviken, invigdes år 1864. — Till följd av brist på utrymme anlades år 1894 en ny stor begravningsplats i närheten av Malm station.

Ryska begravningsplatsen, söder om Gamla begravningsplatsen.

Bekvämlighetsinrättningar.

Alexandersg. 46, C (Centralpassagen); Brunnsg. 8 (Citypassagen); Fredriksg. 27; Hagasundsg. 2; å Järnvägsstationen; i Kaisaniemi (vid lilla sportplanen); Katrineg. 4; N. Esplanadg. 21 (på gården till höger); i Teateresplanaden; i Västra Brunnsparken (vid sportplanen); Västra kajen 14. Avgift 10 p.

han hautuumaan eteläpuolella on *Venäläinen hautuuma*. Ahtaaksi käyneen tilan takia perustettiin Malmin aseman läheisyyteen v. 1894 uusi laaja kalmisto.

Hotelleja.

Apollo, E. Esplanadink. 10 (p. 82 73, 82 74, 81 98, huoneita 25, maksu 4—12 mk. vuorokaudelta). *Bristol*, Unionink. 15 (p. 54 95, huon. 17, 3—8 mk. vuorok.). *Continental*, P. Esplanadink. 5 (p. 46 09, huon. 7, 4—7 mk. vuorok.). *Grand Hotel Fennia*, Mikonk. 21 (p. 19 21, 45 03, 60 98, huon. 117, 2: 50—30 mk. vuorok.). Kaupunkimme suurimpia. Sen yhteydessä on suosittu talvipuutarha, ainoa laatuaan Helsingissä. *Kaleva*, L. Heikink. 14 (p. 9 29, huon. 32, 3—8 mk. vuorok.). *Kleinehn hotelli*, Katariinank. 1 (p. 3 72, 42 52, huon. 22, 2:50—12 mk. vuorok.). *Kämpin hotelli*, P. Esplanadink. 29 (p. 9 11, 30 95, 31 80, huon. 65, 3—20 mk. vuorok.). *Patria*, Aleksanterink. 17 A (p. 27 08, huon. 32, 2—8 mk. vuorok.). *Seurahuone*, Kaivok. 12 (p. 3 71, 45 40, huon. 60, 4—20 mk. vuorok.). Vasta valmistuneena on se kaupunkimme loisteliaimpia ja ajanmukaisimpia hotelleja. *Uusi hotelli*, Kluuvik. 8 (p. 1 74, huon. 19, 3—3: 75 mk. vuorok.). *Ylioppilaskodin Lähetyshotelli*, I. Heikink. 9 (p. 73 84, 44 75, huon. 44, 2: 50—7 mk. vuorok.).

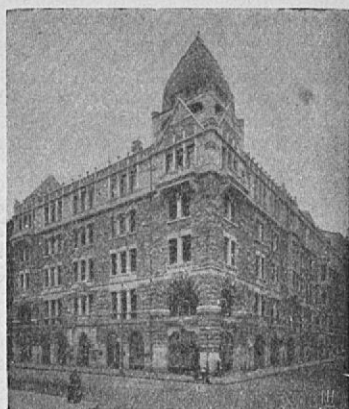
Höyrylaivatoimistoja.

Victor Ek, L. Ranta 16. P. 1 82. *Lars Krogius & C:o*, E. Makasiinik. 4. P. 2 82. *Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö*, E. Makasiinik. 4. P. 30 35.

Iltama-, kokous- ja konserttihuoneustoja.

Kansantalo, Sirkusk. 5, Töölönlahden rannalla. Työväenyhdistyksen oma. Piirustukset arkkitehtien *Karl Lindahl*'in ja *M. Frelander*'in. Juhlasalia, joka on Helsingin suurin, käytetään konsertti- ja iltamahuoneustona.

Pohjalaisten Osakuntatalo, Museok. 10. Rakennuksessa ovat pohjalaisten osakuntain klubihuoneustot sekä pieni juhlasali.



Pohjolas hus. — Pohjolan talo.

Polyteknikkojen talo, Antink. 29. Teknillisen Korkeakoulun Ylioppilasyhdistyksen oma. V. 1903 *Thomén* ja *Lindahlin* piirustusten mukaan rakennettu. Juhlasalia käytetään iltamahuoneustona.

Uusmaalaisen Osakuntatalo, Kaasarmink. 40. Uusmaalaisen Osakunnan oma. Rakennettu v. 1901 *Hård af Segerstadin* piirustuksien mukaan. Juhlasalia käytetään ahkerasti monenlaisiin iltama- ja juhlatarkoituksiin.

Vapaaehtoisen Palokunnantalo, Hakasalmenk. 3. *Th. Höijerin* piirustama, rakennettu v. 1888. Oli aikoinaan eduskunnan kokoushuone. Nykyään käytetään avaraa juhlasalia konsertti- ja iltamatarkoituksiin.

Yliopiston juhlasali, kts. Korkeakoulut.

Ylioppilastalo, Aleksanterink. 23 ja I. Heikink. 7. Ylioppilaskunnan oma. Monumentaalinen rakennus, jonka on piirtänyt *A. H. Dahlström*. Valmistui jo v. 1870. Sisäänkäytävän kummallakin puolella seinäsyvennyksissä ovat *R. Stigellin* muovailemat veistokuvat Väinämöisestä ja Ilmarisesta, joista edellinen kanteleinen on henkisen ja jälkimäinen seppäkaluineen aineellisen työn vertauskuvana. Suurta, miellyttävää juhlasalia, jonka seiniä koristavat suurmiestemme veistokuvat, käytetään nykyään etupäässä teatteri- ja konserttihuoneus-

Bibliotek, arkiv och läsesalar.

Finska Litteratursällskapetets bibliotek, Regeringsg. 1. Här bevaras sällsynta exemplar av äldre finsk litteratur samt våra folkloristiska manuskriptsamlingar, vilka äro de största i världen.

Helsingfors stads bibliotek, Richardsg. 3. Grundat år 1860. Öppet kl. 1—3, 5—8, helgdagar kl. 4—7; läsesalarna (för tidningar) kl. 10—9, helgd. 10—8; läserummen (tidskrifterna) kl. 5—9, helgd. 4—8, om sommaren 5—8. *Läsesalen*, Fabriksg. 36 A, kl. 10—2, 4—9. *Biblioteket* i Tölö, V. Chaussén 28, kl. 5—8, helgd. kl. 4—7, om sommaren månd., onsd. och lörd.; *läsesalen* kl. 10—2, 4—9. *Biblioteket* i Bärghäll, i hörnet av Fleming- och Porthansg., kl. 12—2, 5—8, helgd. kl. 4—7, om sommaren tisd., torsd. och lörd. kl. 5—8; *läsesalen* kl. 10—9, helgd. kl. 10—8. *Biblioteket* i Hermanstad I, Ö. Chaussén 39, kl. 5—8; *läsesalen* kl. 10—2, 4—9.

Lantdagens bibliotek, Ständerhuset, Nikolaig. 9—11. Öppet under de tider lantdagen sammanträder kl. $\frac{1}{2}$ 11—3, $\frac{1}{2}$ 6— $\frac{1}{2}$ 7, däremellan kl. 11—3. *Senatens bibliotek och arkiv*, Regeringsg. 4. Öppet kl. 11—3.

Statsarkivet, Fredsg. 17. Här bevaras handlingar av stort värde för forskningen av Finlands historia. Arkivet öppet kl. 10—3.

Topeli ungdomsbibliotek, Albertsg. 34. Öppet från 1 september till 31. maj tisd., torsd. och lörd. kl. 6—8.

Universitetsbiblioteket, Unionsg. 36. En av vår stads mest monumentala byggnader och en av de vackraste minnen arkitekten *Ludvig Engel* efterlämnat. Uppfört under åren 1836—45. De praktfulla bibliotekssalarna med sina konstprydnader äro värda att bese. Antalet böcker i biblioteket utgör för närvarande omkr. 500,000 band. Biblioteket är öppet kl. 12—3, om sommaren endast onsd. och lörd., läsesalen kl. 10—3 och 5—9, sommaren kl. 10—3. Fritt tillträde under öppenhallningstiden.

Biografteatrar.

Esplanad, N. Esplanadg. 37. *Maxim*, N. Esplanadg. 39. *Olympia*,

Glog. 1. *Scala*, N. Esplanadg. 21. Föreställn. kl. 2—10 e. m. Biljettprisen variera fr. 25 p. till 1 mk.

Blomsterhandel.

Edv. S. Stenius, V. Henriksg. 6.

Boktryckeri.

Helsingfors Centraltryckeri & Bokbinderi A. B., Skillnadsg. 4.

Brandstationer.

Södra brandtornet, Högbergsg. 26. Brandverkets huvudstation. Uppförd enligt ritningar av Th. Höijer år 1892. Från det 52 m. höga tornet har man den härligaste utsikt åt alla håll. Tillträde kl. 1—3 e. m., avgift 25 p. *Bärghälls brandstation*, vid Bärghälls kyrka. Inrättad enligt alla nutidens fordringar. *Kampens brandstation*, Malmg. 1. *Norra brandtornet*, Konstantinsg. 12 B. *Frivilliga brandkårens hus*, Hagasundsg. 3.

Bönehus.

Allianshuset (frikyrkligt bönehus), Högbergsg. 22.

Betania (luth.), Styrmanng. 13.

Bethelkyrkan (svenskspr. baptistförs.), St. Robertsg. 24.

Bärghälls bönehus (luth.), Alpg. 19.

Lutherska Evangeliföreningens bönehus, Fredriksg. 42.

Ås bönehus (luth), Ö. Chaussén 16.

Elektrisk affär.

A. B. *Gottfr. Strömberg O. Y.*, Glogatan 3.

Fest-, mötes- och konsertlokaler.

Folkets hus, Cirkusg. 5, vid stranden av Tölövikén. Tillhör Arbetarföreningen. Enligt ritningar av arkitekterna *Karl Lindahl* och *M. Frelander*. Festsalen, vilken är den största i Helsingfors, användes för konserter och soiréer.

Frivilliga Brandkårens hus, Hagasundsg. 3. Ritningarna uppgjorda av Th. Höijer, byggt 1888. Lantdagen sammanträdde där en tid. Numera användes den rymliga festsalen till konserter och soiréer.

Nyländska Nationshuset, Kasärng. 40. Tillhör Nyländska avdelnin-

tona. Toisessa kerroksessa on näkemisen arvoinen n. k. *musiikkisali*.

Kahviloita.

A.-B. K. M. Brondin O.-Y., E. Esplanadink. 20. *A.-B. Brondins Wiener Café O.-Y.*, Kaivok. 8. *Blomqvistin kahvila*, Aleksanterink. 34. *Café de Paris*, Mikonk. 23. *Central Café*, Aleksanterink. 46. *Fred. Edv. Ekberg*, Aleksanterink. 52. *Elanto*, Mikonk. 8, I. Robertink. 11, Eerikink. 3, 2 linja 5. *Karl Fazer*, Kluuvik. 3. *Löfströmin konditoria*, Aleksanterink. 40.

Kasarmeja.

Kaartin kasarmi, Kasarmintorin laidalla. Rakennettu v. 1820 *C. L. Engelin* johdolla. Pihalla on Gorny-Dubniakin taistelussa kaatuneitten suomalaisten muistoksi pystytetty patsas. Kasarmin yhteyteen kuuluu sen eteläpuolella sijaitseva, 1876 rakennettu Kaartin maneesi. *Kasakkakasarmi*, Länsi-Viertotien varrella. *Laivastokasarmi*, Katajanokalla. Rakennettu 1820-luvulla *C. L. Engelin* piirustusten mukaan. *Turun kasarmi*, L. Heikink. ja Simonk. kulmassa. *Uudenmaan pataljonan kasarmi*, entinen, Maurink. 1—3, Liisank. 1. Rakennus upseerikuntaa varten Marink. 23.

Kauppahallit.

Hakaniemen hallit, Siltasaarenk. 14—Säästöpankinranta 4. *Hakaniemen torin hallit*, mainitulla torilla. *Hietalahden hallit*, Antinkadun varrella Hietalahden torilla. *Iso kauppahalli*, Länsirannalla. *Kaartintorin halli*, Kasarmintorilla. *Uusi halli*, Länsiranta 14—Unionink. 15. *Voihalli*, Länsiranta 10.

Kauppahalleissa harjotetaan ruokatarvkein kauppaa ja ovat ne avoinna klo 7 a. p.—8 i. p.

Kaupunginlähetit.

Kaupunginlähettien asema on P. Esplanadink. ja Unionink. kulmassa, josta heitä voi tilata puhelimella 1 08. Pienin maksu on 25 p. Puhelimella tilattaessa 10 pennin lisämaksu. Matkapapineiden kantamisesta höyrylaivasta

tai rautatienasemalta ajoneuvoihin tai päinvastoin suoritetaan jokaiselta kantamukselta 10 penniä.

Kirjastoja, arkistoja ja lukusaleja.

Eduskunnan kirjasto, Säätytalolla, Nikolaink. 9—11. Avoinna eduskunnan istuntokautena klo $\frac{1}{2}$ 11—3, $\frac{1}{2}$ 6— $\frac{1}{2}$ 7, väliajoilla klo 11—3.

Helsingin kaupungin kansankirjasto ja lukusali, Rikhardink. 3. Perustettu v. 1860. Avoinna klo 1—3, 5—8, pyhäp. klo 4—7; lukusalit (sanomalehdet) klo 10—9, pyhäp. klo 10—8; lukuhuoneet (aikakauskirjat) klo 5—9, pyhäp. klo 4—8, kesällä klo 5—8. *Lukusali*, Tehtaank. 36 A, klo 10—2, 4—9. *Kirjasto*, Töölössä, L. Viertotie 28, klo 5—8, pyhäp. klo 4—7, kesällä maanant., keskiv. ja lauant.; *lukusali* klo 10—2, 4—9. *Kirjasto*, Kalliossa, Flemingink. ja Porthanink. kulmassa, klo 12—2, 5—8, pyhäp. klo 4—7, kesällä tiist., torst. ja lauant. klo 5—8; *lukusali* klo 10—9, pyhäp. klo 10—8. *Kirjasto*, Hermannin I. Viertotie 39, klo 5—8; *lukusali* klo 10—2, 4—9.

Senaatin kirjasto ja arkisto, Hallitusk. 4. Avoinna klo 11—3.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjasto, Hallitusk. 1. Täällä säilytetään harvinaisia kappaleita vanhempaa suomalaista kirjallisuutta, kansanrunoutemme käsikirjotuskoelmat, jotka ovat mailman suurimmat, y. m. Avoinna klo 12—1.

Tieteellisten seurain kirjasto, omassa talossa Kasarmink. 24. Avoinna klo 3—4, keskiv. ja lauant. klo 6—7, kesäk. 15 p:stä syysk. 1 p:ään tiist. ja perjant. klo 2—3.

Topeliuksen nuorisokirjasto, Albertink. 34. Avoinna syysk. 1 p:stä 31 p:ään toukok. tiist., torst. ja lauant. klo 6—8.

Valtionarkisto, Rauhanranta 17. Täällä säilytetään Suomen historialle tärkeitä asiakirjoja. Vanhin on vuodelta 1316. Arkisto on avoinna klo 10—3.

Yliopiston kirjasto, Unionink. 36. Kaupunkimme monumentaalisimpia rakennuksia ja kauneimpia muistoja arkkitehti *Ludvig Engelistä*. Rakennettu vv. 1836—45. Komeat kirjasto-



Statsarkivet. — Valtionarkisto.

gen. Uppfört år 1901 enligt ritningar av *Hård af Segerstad*. Flitigt använd för soiréer och fester.

Polyteknikernas hus, *André*. 29. Tillhör Tekniska Högskolans studentförening. Uppfört år 1903 enligt ritningar av *Thomé* och *Lindahl*. Festsalen användes för soiréer.

Studenthuset, *Alexandersg.* 23 och *Ö. Henriksg.* 7. Tillhör studentkåren. En anslående byggnad enligt ritningar av *A. H. Dahlström*, fulländad år 1870. På vardera sidan om ingången av *R. Stigell* modellerade bildstoder framställande *Wäinämöinen* och *Ilmarinen* — symboler för det andliga och det materiella arbetet. Den stora tilltalande festsalen, prydd med byster av våra stormän, användes numera till konsert- och teaterlokal. I andra våningen är den s. k. *musiksalen* sevärd.

Universitetets festsal, se Högskolorna.

Österbottniska avdelningarnas hus, *Museig.* 10. I byggnaden äro inrymda österbottniska avdelningarnas klubblokaler och en liten festsal.

Fängelser.

Länefängelset, å Skatudden Gördelg. 1—3. Avsett för ransaknings-

fångar och fångar, vilka ådömts lindrigare straff. *Tukthuset*, å Sörnäs udde. Fängelse för män, avsedd för sådana som blivit dömda till tukthusstraff.

Hamnarna.

Brobergs hamnen, vid första stadsdelens norra strand. 2—4 m. djup, kajens längd 360 m. Införselplats för byggnadsmaterial. Härifrån avgå ångsluparna till Fårholmen.

Bus- och Sandholms hamnen, å nämnda holmar vid Sandviken. Är ännu under arbete.

Gräsvikshamnen, vid fjärde stadsdelens sydöstra strand. Ångslups- trafik till vestra skärgården.

Havshamnen, vid sjunde stadsdelens södra sida. Införselplats för byggnadsmaterial.

Norra hamnen, vid östra stranden av första stadsdelen. 3 m. djup, kajens längd 1,800 m. Införselplats för ved. Från hamnens mest åt söder belägna del förmedla skärgårdsbåtarna trafiken till Högholmen m. fl. i öster belägna holmar. Vid hamnens inlopp stationsplats för ryska flottan. Om vintern är en skridskobana anlagd i hamnen.

Sandvikshamnen, vid Sandvikstorget. 4—7 m. djup, kajens längd 325 m. De större till hamnen anländande fartygen uteslutande fraktfartyg. Dessutom centrum för trafiken till Fölisön m. fl. vesterut liggande holmar. Skeppsdocka vid södra stranden. Skridskobana vintertid.

Södra hamnen, vid Salutorget. 5—8 m. djup, kajens längd c. 2,000 m. Centrum för sjöfarten i Helsingfors. Hit anlända de stora passagerar- och fraktfartygen. Härifrån förmedla skärgårdsfartygen trafiken till östra och vestra skärgården, Klippan, Sveaborg m. fl. närbelägna öar. I en åt Salutorget vettande inre del av hamnen idka skärgårdsbona handel med fisk och andra varor. Här hålles numera fiskmarknaden. Om vintern är en skridskobana anlagd i hamnen.

Sörnäs hamn, vid Sörnäs udde. 4—7 m. djup, kajens längd 510 m. Export av trävaror.

salit ja niissä olevat taideteokset ansaitsevat näkemistä. Kirjaston nidosluku on nykyään n. 500,000. Kirjasto on avoinna klo 12—3, kesällä ainoastaan keskiv. ja lauant., lukusali klo 10—3 ja 5—9, kesällä klo 10—3. Vapaa pääsy aukioloaikana.

Kirkot.

Diakonissalaitoksen kirkko (luteril.), 1 linja 7, Eläintarhan alueella.

Emanuelin kirkko (ruotsal. metodistik.), Vladimirink. 4.

Johanneksen kirkko (luteril.), Korkeavuorenkadun varrella. Valmistui v. 1893. Piirustukset ovat ruotsalaisen arkkitehdin *A. E. Melanderin* laatimat. Tämä goottilaismalliin rakennettu temppeli kaksine aina 75 m. korkeuteen ulottuvine tornineen tekee yksinkertaisen, mutta mahtavan vaikutuksen. Kirkkoon mahtuu 3,000 henkeä.

Juutalaisten synagoga, Malmink. 26.

Kallion kirkko (luteril.), Hämeenkadun päässä, korkealla mäellä. Piirustukset on laatinut arkkitehti *L. Sonck* ja vihkiminen tapahtui v. 1913. Tornin huippu on 95 m merenpinnan yläpuolella. Paikkoja on 1,500 hengelle.

Kolminaisuuden kirkko (kreikkalais-katol.), Unionink. 31.

Lähetyskirkko, Tähtitornink. 18.

Nikolain kirkko (luteril.), Senaatin torin pohjoislaidalla. Tämän kaupunkimme mahtavimman kirkkorakennuksen piirustukset on laatinut arkkitehti *C. L. Engel*. Se on rakennettu tiilistä ja vihittiin tarkotukseensa v. 1852. Keskikupoli ulottuu 71 m korkeuteen torin pinnasta. Vasemmalla on kellotapuli, oikealla paviolonki. Ulkoa koristaa kirkkoa kahdentoista apostolin kuvapatsaat, sisällä on Kristuksen hautaamista kuvaava alttaritaulu sekä Lutherin, Melanktonin ja Mikael Agricolan kuvapatsaat.

Roomalaiskatolinen kirkko, Ullank. 2. Rakennettu v. 1863. Pyhitetty Suomen katolisen ajan suojeluseuraykselle Pyhälle Henrikille, jonka kuva koristaa kirkkoa. Sisäänkäytävän kummallakin puolella ovat apos-



Runebergs esplanad. — Runebergin puistikko.

tolien Pietarin ja Paavalin kuvapatsaat.

Saksalaisen seurakunnan kirkko (luteril.), Unionink. 1. Rakennettu *H. Bossen* piirustusten mukaan v. 1864. Kirkossa on istumasiijoja n. 400 hengelle.

Sotilaskirkkoja on Kaartinkasarmissa, Turun kasarmissa, Sotilassairaalassa ja Viaporissa.

Uspenskin katedraali (kreikkalais-katol.), Katajanokalla, korkealla kummalla, josta kaunis näköala. Tämä kreikkalais-katolisen seurakunnan pääkirkko on rakennettu venäläisen arkkitehdin *A. M. Gonostajeffin* piirustusten mukaan. Sisältä loistelas. Valmistui 1868. Aikoina, jolloin ei ole jumalanpalvelusta, päästään kirkkoon maakerroksessa asuvan vahvistestarin välityksellä. Kirkon vieressä on „Rauhan kappeli“.

Vanha kirkko (luteril.), Antinkadun varrella Vanhassa kirkkotarhassa. Rakennettu arkkitehti *C. L. Engelin* piirustusten mukaan v. 1827. Vanhin Helsingin kirkoista. Alttaritaulu, „Jesús siunaa lapsia“ on hovimaalari *R. V. Ekmanin* tekemä.

Klischelaitoksia.

Kemigraafinen O. Y., Antink. 10.

Hittegodshyrer.

I järnvägsvagnarna kvarglömda effekter återfås å *Järnvägens Hittogodsbyrå*, Stationshuset, telef. 74 98; *Polisens hittogodsbyrå*, Alexandersg. 22, därifrån återfås i staden förlorade föremål; från *Spårvägsbolagets kontor*, Unionsg. 23, telef. 9 07, återfås saker som kvarglömmts i spårvagnarna.

Hotell.

Apollo, S. Esplanadg. 10 (telef. 81 98, 82 74 och 82 73, 25 rum, pris 4—12 mk. per dygn). *Bristol*, Unionsg. 15 (telef. 54 95, 17 rum, 3—8 mk per dygn). *Continental*, N. Esplanadg. 5 (telef. 46 09, 7 rum, 4—7 mk per dygn). *Grand Hotel Fennia*, Mikaelsg. 21 (telef. 19 21, 45 03, 60 98, 117 rum, 2: 50—30 mk per dygn). Ett av de ansenligaste i staden. Dess omtyckta vinterträdgård är ensam i sitt slag i Helsingfors. *Hotel Kämp*, N. Esplanadg. 29 (telef. 9 11, 30 95, 31 80, 65 rum, 3—20 mk per dygn). *Kaleva*, V. Henriksg. 14 (telef. 9 29, 32 rum, 3—8 mk per dygn). *Kleinehs hotell*, Katrineg. 1 (telef. 3 72, 42 52, 22 rum, 2: 50—12 mk per dygn). *Nya Hotellet*, Glog. 8 (telef. 1 74, 19 rum, 3—3: 75 mk per dygn). *Patria*, Alexandersg. 17 A (telef. 27 08, 32 rum, 2—8 mk per dygn). *Societetshuset*, Brunnsg. 12 (telef. 3 71, 45 40, 60 rum, 4—20 mk per dygn). Nyss färdigblivet är det ett av vår stads mest luxuriösa och tidsenligaste hotell. *Studenthemmets Missionshotell*, Ö. Henriksg. 9 (telef. 73 84, 44 75, 44 rum, 2: 50—7 mk per dygn).

Högskolorna.

Suomen Liikemiesten Kauppaopisto, Fabiansg. 26. Landets högsta handelsläroverk. Uppfört år 1907 enligt ritningar av arkitekten K. S. Kallio.

Tekniska Högskolan, vid Sandvikstorget. Den vidlyftiga, praktiska byggnaden är ursprungligen uppförd enligt ritningar av arkitekten F. A. Sjöström. Innehåller auditorier, laboratorier, samlingar m. m.

Universitetet, en hela kvarteret omfattande byggnadsgrupp vid västra sidan av Senatstorget. Ritningarna hava uppgjorts av C. L. Engel och byggandet pågick åren 1828—32. Själva huvudbyggnaden är ett av de ädlaste yttringarna av Engels arkitekturkonst. Från fasadsidan träder man in i en rymlig, sig genom tre våningar sträckande vestibyl. Från vestibylen slipper man genom tre dörrar in i den amfiteatraliskt formade solennitetssalen, varest förutom akademiska festligheter ofta hålles konserter. I solennitetssalen må läggas märke till Alexander I bronsbyst och *Albert Edelfelts* väggmålning framställande Åbo Akademis invigning (1640). I universitetsbyggnadens övriga våningar äro auditorierna, kansliet, zoologiska museet m. m. belägna. Högst märklig är den rika porträttsamling, vilken utgöres av de i olika salar befintliga porträtten av finska vetenskapens märkesmän, och vilken är en av de mest värdefulla i vårt land.

Dessutom äger universitetet ett otal byggnader i staden såsom de talrika sjukhusen, Universitetsbiblioteket Unionsg. 36, Gymnastikinrättningen Alexandersg. 5, Astronomiska observatoriet å Observatoriibärg, laboratoriebyggnaderna Nikolaig. 5 och Brobärgsterrassen, Patologisk-anatomiska inrättningen Nikolaig. 10, Fysiologiska inrättningen Brobärgsterrassen 20, vid norra ändan av Nikolaig., Botaniska inrättningen Unionsg. 44, Meteorologiska anstalten „Ilmala“ i Fredriksberg och Bärgeg. 24, Geografiska inrättningen Fabiansg. 22, Anatomiska inrättningen Fabiansg. 35.

Kaféer.

A.-B. K. M. Brondin O.-Y., S. Esplanadg. 20. A.-B. Brondins *Wiener Café O.-Y.*, Brunnsg. 8. *Blomqvists Kafé*, Alexandersg. 34. *Café de Paris*, Mikaelsg. 23. *Central Café*, Alexandersg. 46. *Fredr. Edv. Ekberg*, Alexandersg. 52. *Elanto*, Mikaelsg. 8, St. Robertsg. 11, Eriksg. 3, 2 linjen 5. *Karl Fazer*, Glog. 3. *Löfströms Konditori*, Alexandersg. 40.

Konsulivirastoja.

Alankomaiden, Unionink. 27 (klo 1—3, p. 26 35). *Argentinan*, Pohj. ranta 10 (klo 10—1, p. 77 89). Sijaiskonsuli Yrjönk. 2 (klo 11—12, p. 10 00). *Belgian*, Yrjönk. 2 (klo 11—12, p. 10 00). *Brasilian*, Länsiranta 16 (klo 12—3, p. 37 88). *Englannin*, Aleksanterink. 48 (klo 11—3, p. 81 48). *Espanjan*, P. Robertink. 5 (klo 2—4, p. 24 81). *Italian*, Kasarmink. 36 (klo 12—1 ja 5—6). *Itävalta-Unkarin*, Kruunuvuorenk. 3 (klo $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 3, p. 3 77). *Kreikan*, I. Heikink. 13 (klo 9—5, p. 20 80). *Meksikon*, E. Esplanadink. 18 (klo 9—5, p. 9 45). *Norjan*, Köydenpunojank. 2 (klo 3—4, p. 48 ja 5 11). *Pohj. Amerikan Yhdysvaltain*, Länsiranta 16 (klo 12—3, p. 37 88). *Portugalin*, P. Esplanadink. 3 (klo 11—1, p. 4 97). *Ranskan*, Pohj. ranta 12 (klo 9—12, p. 69 02). *Rumanian*, Ankkurik. 5 (klo $\frac{1}{2}$ 1—3, p. 29 24). *Ruotsin*, Kanavak. 2 (klo 11—2, p. 9 32). *Saksan*, L. Satamak. 5 (klo $\frac{1}{2}$ 12— $\frac{1}{2}$ 3 p. 26 22). Sijaiskonsuli Unionink. 22 (p. 33 03). *Tanskan*, P. Esplanadink. 15 (klo 11—12 ja 1—3, p. 59 15 ja 2 20). *Uruguayn*, P. Robertink. 8 (klo 10—11, p. 22 57).

Korkeakoulut.

Suomen Liikemiesten Kauppaopisto, Fabianink. 26. Maamme korkein kauppaoppilaitos. Rakennus valmistui v. 1907 arkkitehti K. S. Kallion piirustusten mukaan.

Teknillinen Korkeakoulu, Hietalahden torin varrella. Laaja, käytännöllinen rakennus on alkuaan tehty arkkitehti F. A. Sjöströmin piirustusten mukaan. Sisältää luentosaleja, laboratorioita, kokoelmia y. m.

Yliopisto, koko korttelin täyttävä laaja rakennusryhmä Senaatintorin länsireunalla. Piirustukset on laatinut C. L. Engel ja rakentaminen suoritettiin vv. 1828—32. Itse päärakennus on Engelin rakennustaiteen jaloimpia luomia. Julkisivun puolelta tullaan tila-vaan eteissaliin, joka ulottuu kolmen kerroksen läpi. Eteisestä päästään kolmen oven kautta amfiteatterin muotoiseen juhlasaliin, jossa pidetään pait-si yliopiston juhlallisuuksia tiheästi

konsertteja. Juhlasalissa huomattakoon Aleksanteri I:n pronssinen rintakuva ja *Albert Edelfeltin* Turun Akatemian vihkimistä (1640) esittävä maalaus. Yliopistorakennuksen muissa kerroksissa on kanslia, luentosaleja, eläintieteellinen museo y. m. Huomattakoon myös eri saleihin sijoitettu runsas muutokuvakokoelma, joka on maamme arvokkaimpia.

Tätä paitsi on yliopistolla lukuisia rakennuksia ympäri kaupunkia kuten monet sairaalat, Yliopiston kirjasto Unionink. 36:ssa, Voimistelulaitos Aleksanterink. 5:ssä, Tähtitorni Tähtitorninmäellä, laboratoriorakennukset Nikolaink. 5:ssä ja Siltavuorenpenke-reellä, Patologinen laitos Nikolaink. 10:ssä, Fysiologinen laitos Siltavuorenpenger 20, Nikolainkadun pohjoispäässä, Kasvitieteellinen laitos Unionink. 44:ssä, Ilmatieteellinen laitos „Ilmala“ Fredriksbergissä ja Vuorik. 24:ssä, Maantieteellinen laitos Fabianink. 22:ssa, Anatominen laitos Fabianink. 35:ssä.

Koulurakennuksia.

Annankadun kansakoulu, Annank. 30. *Kallion kansakoulu*, 4 linja 13—15. *Ratakadun kansakoulu*, Ratak. 8. *Ruotsalainen Normaalityseo*, Unionink. 2. *Ruotsalainen Realityseo*, Liisank. 13. *Ruotsalainen Tyttökoulu*, Bulevardink. 18—20. *Suomalainen Normaalityseo*, Ratakatu 6—8. *Suomalainen Realityseo*, Kirkkotori 3. *Suomalainen Tyttökoulu*, Yrjönk. 18. *Tehtaankadun kansakoulu*, Tehtaank. 17. *Töölön kansakoulu*, Töölönk. 41—43.

Kujanteita (pasaaseja).

Centrali-kujanne, Esplanadink. ja Aleksanterinkatujen välissä, talojen Esplanadink. 35 ja Aleksanterink. 46 läpi kulkeva. Täynnä kaikenlaisia liikkeitä. *City-kujanne*, Aleksanterin- ja Kaivokatuojen välissä, talojen Aleksanterink. 21 ja Kaivok. 8 läpi kulkeva. Aseman ja Raitiotietorin välistä liikennettä välittävä kauppakujanne.

Kulkuneuvot ja -laitokset.

Automobilit. Maksu taksametrin mukaan, joka on 1—3 henkilöltä 70



Runebergs staty. — Runebergin patsas.

Kaffehandel.

Kaffehandeln „Java“ Kahvikauppa, Alexandersg. 36.

Kasärner.

Gardes kasärn, vid Kasärntorget. Uppbyggd år 1820 efter ritning av C. L. Engel. Inne på gården är en minnesvärd över finnar, fallna i drabbningen vid Gorny-Dubniak. I samband med kasärnen må nämnas den söder om densamma belägna, år 1876 uppförda *Gardes manegen*. *Kosackkasärnen*, vid V. Chaussen. *Marinkasärnen*, å Skatudden. Uppförd på 1820-talet enligt ritningar av C. L. Engel. *Nylands bataljons f. d. kasärn*, Mauritzg. 1—3, Elisabetsg. 1. En för officerare avsedd byggnad, Marieg. 23.

Kolonialvaruhandel.

Karl Winberg, Fabiansg. 8.

Kommunala inrättningar och ämbetsverk.

Arbets- och fattighuset, Äggelby, Koskela. *Drätselkammaren*, N. Esplanadg. 11—13, kansliet öppet kl. 10—4. *Hamnkontoret*, N. Magasinsg. 2. *Helsingfors stads elektricitetsverk*, understationen Kasärng. 30—32, huvudstationen Sörnäs strandväg 8. *Helsingfors stads gasverk*, Kasärng. 30—32, gasverket i Sörnäs, den nya gasklockan vid Runebergsgatan. *Hel-*

singfors stads vattenledningsverk, kontor L. Robertsg. 1, laboratorium i Gammelstaden, vattenborgen i Djurgården. *Magistraten*, Rådhuset, Alexandersg. 20, kl. 10 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$. *Ordinarie brandkåren*, se brandstationer. *Polisinrättningen*, poliskammaren, Alexandersg. 22. Kansliet öppet kl. 10—3. Detektiva avdelningen, Alexandersg. 24. Centralpolisen, Alexandersg. 24. Passexpeditionen, Sofieg. 1, kl. 10—3. Första distriktens polisstation, Alexandersg. 22; andra, Bang. 10; tredje Eriksg. 10, filialavd. i Tölö, Rauha 60 D; fjärde, Terrassg. 5. Sedlighetsavd. Terrassg. 1. Upplysningsavdeln., N. Esplanadg. 11—13. *Rådstuvurätten*, Rådhuset, Alexandersg. 20. *Stadsfullmäktige*, sessionssal i Börshuset Fabiansg. 14.

Kommunikationerna.

Automobiler. Avgiften räknas enligt taxameter samt utgör för 1—3 personer 70 penni för 600 meters vägsträcka samt därefter 10 penni för varje påbörjad 200 meters sträcka. *Automobilstationer* finnas å Salutorget, vid Studenthuset, å Skillnadstorgget, Järnvägstorget, Glogatan, vid katolska kyrkan m. fl. ställen. I hörnet av V. Henriksgatan och Arkadiagatan ett av firmen S. Nikolajeff j:r uppfört s. k. *Automobilpalats*, varest finnas automobilstallar, tennishall m. m.

Formän. Avgiften för en hel dags (10 timmar) körning 8 mk, för en halv dag 4 mk 50 p., för 1 timme 1 mk, och 25 p. för varje kvartimme därutöver. Betalningen för forslandet av ett lass varierar från 1 mk till 1 mk 75 p. enligt taxa, som varje forman har med sig. Stationer finnas vid Järnvägens godsmagasin vid början av Ö. Chaussen, i Södra hamnen nära Magasinsg., i Norra hamnen vid den s. k. vedstranden och i Sandvikshamnen.

Hyrkuskar. Vanlig lega för åkning i staden 75 p., med sufflett 1 mk. Från järnvägsstationen efter tågens ankomst 1 mk; nummerbricka erhålles av dejourerande poliskonstapel. Kl. 12—7 på natten är avgiften dubbel. För åkning per tid betalas för en timmes oavbruten åkning 2:50 (med sufflett 3:75), nattetid 5 mk (med

penniä 600 m. matkalta sekä tämän jälkeen 10 penniä jokaiselta alotetulta 200 m. taipaleelta. *Asemia* on Kauppatorilla, Ylioppilastalon luona, Erottajatorilla, Rautatientorilla, Kluuvikadulla, Katolisen kirkon luona Kaivopuiston ääressä y. m. L. Heikinkadun ja Arkadiankadun kulmauksessa erikoinen S. Nikolajeff:rin rakennuttama n. k. *Automobilipalatsi*, jossa on automobilitalleja, tennishalli y. m.

Kuorma-ajurit. Maksu koko päivän (10 t.) ajosta 8 mk., puolelta päivältä 4 mk 50 p., yhdeltä tunnilta 1 mk. ja lisäajolta 25 p. kultakin neljänestunnilta. Kuljetuspalkka kuormalta vaihtelee 1 mk:sta 1 mk 75 p. niin taksan mukaan joka kullakin ajurilla on mukanaan. *Asemia* on Rautatien tavaramakasinin luona, L. Viertotien alkupäässä, Tullikamarin edustalla Katajanokalla, Eteläsatamassa lähellä Makasinikatua, Pohjoissatamassa n. k. puurannassa ja Hietalahden satamassa.

Laivakulku. Tätä koskevat tiedot ovat osastossa *Laivojen kulkuvuorot* (kts. sisällysluetteloa). — Ulkomailta tultaessa toimitetaan tullitarkastus Eteläsatamassa olevassa tullihuoneessa. Ajureja on rannassa laivan saapuessa. Kantajia saadaan laivan väestön joukosta.

Pika-ajurit. Tavallinen maksu ajosta kaupungissa on 75 p., kuomijoneuvoilla 1 mk. Rautatien asemalta junain tultua 1 mk; numerolevy saadaan päivystävältä poliisimieheltä. Klo 12—7 yöllä on maksu kaksinkertainen. Ajan mukaan maksetaan keskeytmättömästä 1 tunnin ajosta päivällä 2: 50 (kuomijon. 3: 75), yöllä 5 mk. (kuomijon. 7: 50). Lähemmät määräykset nähdään taksasta, joka on ajurilla mukanaan. *Asemia* on kaikkialla katujen kulmauksissa y. m. paikoissa. Puhelimella 4047 voi myös tilata ajurin.

Raitiotiet. Sähköraitiotien sai Helsinki vv. 1900—1901. Vv. 1908—09 se muutettiin kaksoisraiteiseksi. Vaunut pysähtyvät ainoastaan pysäkeillä ja asemilla. Maksu 15 p., aamulla klo 7,15 saakka 10 p., 2—12 vuoden ikäisiltä lapsilta 10 p., 2 vuotta nuoremmat ilmaiseksi. Alennuslippuja, 20



Kalevas nya hus. — Kalevan uusi talo.

kpl 2 mk 50 p., on saatavana konduktöriltä. Haluttaessa siirtyä vaunusta toiseen on pyydettävä vaihtolippu, jonka vuoksi on parasta maksaa ilmottaa mihin aikoo. Matkalaukkuja, koreja y. m. isompia kapineita ei saa viedä mukanaan vaunuun, vaan ovat ne asetettavat etusillalle. Vaunuun unohtetut tavarat saa periä raitiotien konttorista Unionk. 23, P. 907. — Raitiotietalli sijaitsee Töölössä, keskusvoima-asema Hakaniemen torilla.

Raitiotieradat: Töölö—Ylioppilastalo—Kauppatori—Kaivopuisto—Eira—Erottaja—Ylioppilastalo—Rautatientori—Hakaniementori; keltaiset lyhdyt ja kilvet, joissa ilmoitetaan mihin vaunu menee. Lapinlahti—Ylioppilastalo—Rautatientori—Kallio; punaiset kilvet ja lyhdyt. Hietalahti—Ylioppilastalo—Kauppatori—Katajanokka; siniset kilvet ja lyhdyt. Eira—Kaivopuisto—Kauppatori—Söörnäinen; vihreät kilvet ja lyhdyt. Kauppatori—Kulosaari (Brändö); valkeat kilvet ja lyhdyt.

Rautatie. Asemarakennus sijaitsee Rautatientorin länsilaidalla ja osaksi pohjoissivulla. Valmiina on tästä uudesta, arkkitehti *Eliel Saarisen* suurenmoisesta luomasta rautatiehallituksen hallintorakennukseksi ajottu osa. Toinen puoli, joka tulee käsittämään uudenaikaisen aseman mahtavine lasikattoisine raidehallineen, on juuri valmistumassa. Hallintorakennus on 4-kerroksinen ja sisältää se n. 400 huonetta, joista jotkut

sufflett 7:50). Närmare bestämmelser i taxan, vilken varje hyrkusk har med sig. *Stationer* överallt vid gathörnen m. fl. ställen. Även med telefon 40 47 kan åkare beställas.

Järnvägen. Stationsbyggnaden är belägen vid vestra och delvis vid norra sidan av Järnvägstorget. Av denna, arkitekt *Elie Saarinen*s storartade skapelse, är den till järnvägsstyrelsens administrationsbyggnad ämnade delen färdigbyggd. Den övriga delen, vilken kommer att omfatta den tidsenliga stationen med sina mäktiga banhallar försedda med glastak, håller på att bliva färdig. Administrationsbyggnaden är i 4 våningar samt innehåller ungefär 400 rum av vilka några äro 75 m. långa. Största delen av nedersta våningen har provisionellt upplåtits åt person- och resgodstrafiken. Genom fyra dubbeldörrar kommer man från Järnvägstorget in i den stora, ljusa vestibylen. Till venster har man då stationskontoret och biljettförsäljningsluckorna för fjärrtågen, till höger postavdelningen och biljettförsäljningsluckorna för lokaltågen. Mittemot ingången är emottagningsplatsen för bagage och till vänster om densamma dörren till första och andra klassens väntsal och till höger tredje klassens väntsal, varest finnes en bok- och tidningskiosk. Den som ej har tågbiljett erhåller tillträde ut på stationsplattformen genom att med 10 p. skaffa sig perronbiljett ur de i vestibylen för ändamålet uppställda automaterna. Angående tågens avgångs- och ankomsttider se avdelningen *Järnvägens tidtabell*. *Förkomna rese-effekter* böra anmälas hos stationsbefälet, effekter som kvarglömits i vagnarna återfås från *hittegodsbyrån*, vilken skötes av stationsvakmästaren. *Bärare* stå till tjänst å stationen och är avgiften per börda 10 p. *Sovvagnsbiljetter* erhållas å stationskontoret. Biljettförsäljningen vidtager en timme och slutar 3—4 minuter före tågets avgång. *Rese-effekterna* böra inlämnas å bagage-expeditionen senast 10 minuter före tågets avgång. Till förvaringsrummet av bagage kunna rese-effekter lämnas emot en avgift av

10 penni per kolly och dygn. *Hyrkusk* erhålles framför stationen genom förmedling av dejourerande poliskonstapel. Avgiften för åkning från stationen 1 mk.

Expeditionerna för kommande och avgående fraktgods äro belägna vid början av Vestra Chaussén och norr om densamma. Härifrån tager sin början den å Skatudden ändande *hamnbanan*. Expeditionerna öppenhållas kl. 8—6, helgdagar endast för varor som lätt förskämmas kl. 8—9 f. m. Gods avsett att forslas med tåget påföljande dag bör inlämnas före kl. 3 e. m.

Ilgodsexpeditionen, V. Teatergrändens 2. Emottagning och utgivning av paket och ilgods. Öppen vardagar kl. 8—6, helgd. kl. 8—9 f. m. då endast förskämbara varor utgivnas.

Roddbåtar med roddare erhållas i Norra hamnen vid ändan av Alexandersgatan. Lägsta avgift 1 mk.

Spårvägarna. Elektrisk spårväg erhöill Helsingfors åren 1900—1901. Åren 1908—09 gjordes den dubbel-spårig. Vagnarna stanna endast vid haltpunkter och stationer. Avgift 15 p., om morgnarna till kl 7,15 10 p., för barn i 2—12 års ålder 10 p., yngre än 2 år åka gratis. Rabattbiljetter, 20 st. å 2 mk 50 p., erhålles av konduktören. Vid ombyte av vagn-bör övergångsbiljett begäras av konduktören vid betalandet, då det är bäst att uppgiva vart man ämnar sig. Kappsäckar, korgar o. a. större föremål få ej medtagas in i vagnen utan böra placeras på främre plattformen. I vagnen kvarglömde saker kunna återfås i spårvägskontoret Unionsg. 23, telef. 9 07. — Spårvägsstallet är beläget i Tölö, centralkraftstationen vid Hagnäs torg.

Spårvägslinjerna: Tölö—Studenthuset—Salutorget—Brunnsparken—Eira—Skillnaden—Studenthuset—Järnvägstorget—Hagnästorget; gula lyktor och skyltar vara tillkännagives vart vagnen går. Lappviken—Studenthuset—Järnvägstorget—Bärghäll; röda skyltar och lyktor. Eira—Brunnsparken—Salutorget—Sörnäs; gröna skyltar och lyktor. Salutorget—Brändö; vita skyltar och lyktor.

ovat 75 m. pitkiä. Suurin osa alkertaa on väliaikaisesti luovutettu henkilö- ja matkatavaraliikennettä varten. Avaraan, valoisaan eteissaliin tullaan Rautatien ovia neljästä pariovesta. Vasemmalla on silloin asema-konttori ja matkalippujen myyntiluukut kaukojunia varten oikealla posti-osasto ja lippujen myyntiluukut paikallisjunia varten. Vastapäätä ovia on matkatavaran vastaanottoaika ja sen kummallakin puolen, vasemmalla ovi ensi ja toisen luokan odotussaliin sekä oikealla kolmannen luokan odotussali, jossa on kirjakioski. Odotussaleista päästään asemasillalle lunastamalla 10 pennillä pääsylippu automatisesta lippujen myyntikoneesta, ellei ole pilet-tiä mukana. *Junien kulusta* saa parhaiten selon sanomalehdistä sekä tässä kirjassa olevasta osastosta *Rautatien aikataulu*. *Kadonneista tavarasta* on tehtävä ilmoitus asemapäällystölle, vaunuihin unohdetut tavarat saa periä *löytötavaratoimistosta*, jota hoitaa aseman vahtimestari. *Kantajia* on asemalla saatavissa ja on jokaiselta kantamukselta suoritettava 10 penniä. *Makuupilettejä* saa asemakonttorista. *Matkalippujen* myynti alkaa tuntia ennen ja loppuu 3—4 min. ennen junan lähtöä. *Matkatavara* on jätettävä matkatavaratoimistoon viimeistään 10 min. ennen junan lähtöä. *Matkatavarain säilytysluokseeseen* voidaan tavarat jättää 10 pennin maksusta kollyltä ja vuorokaudelta. *Pika-ajurin* saa aseman edustalta päivystävän polisin välityksellä. Maksu asemalta ajettaessa on 1 mk.

Menevään ja tulevain rahtitavarain toimistot sijaitsevat Läntisen Viertotien alkupäässä sen pohjoispuolella. Näiden luota lähtee Katajano-kalle päättyvä *satamarata*. Toimistot ovat avoinna klo 8—6, pyhäp. ainoastaan pilaantuvia tavaroita varten klo 8—9 a. p. Menevät tavarat ovat jätettävät seuraavan päivän junaan ennen klo 3 i. p.

Pikatavaratoimisto, Läntinen Teat-terikuja 2. Täällä annetaan ulos ja otetaan vastaan paketteja ja pikata-varaa. Toimisto on avoinna arkipäi-visin klo 8—6, pyhäp. klo 8—9 a. p.,

jolloin annetaan ulos vain pilaantuvia tavaroita.

Soutoveneitä soutajineen saadaan Pohjoissatamasta Aleksanterinkadun päästä. Alin maksu 1 mk.

Kunnallisia laitoksia ja virastoja.

Helsingin kaupungin kaasulaitos, Kasarmink. 30—32, kaasulaitos Söör-näisissä, uusi kaasukello Runeber-ginkadulla. *Helsingin kaupungin sähkölaitos*, ala-asema Kasarmink. 30—32, pääasema Söörnäisten Ranta-tie 8. *Helsingin kaupungin vesi-johdot*, kontt. Pikku Roobertink. 1, laboratorio Vanhassa kaupungissa, vesilinna Eläintarhassa. *Kaupungin-valtuusmiehet*, istuntosali Pörssita-lossa Fabianink. 14. *Maistraatti*, Raatihuone, Aleksanterink. 20, klo 10 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$. *Polisilaitos*, polisika-mari, Aleksanterink. 22. Kanslia avoinna klo 10—3. Etsivä osasto, Aleksanterink. 24. Keskuspolisi, Alek-santerink. 24. Passitoimisto, Sofiank. 1, klo 10—3. Ensimmäinen piirin poli-siasema, Aleksanterink. 22; toisen, Ratak. 10; kolmannen, Eerikink 10, haaraosasto Töölössä, Rauha 60 D; neljännen, Pengerk. 5. Siveellisyys-osasto, Pengerk. 5. Tiedonantoja avus-tusosasto, P. Esplanadink. 11—13. *Raastuvanoikeus*, Raatihuone, Alek-santerink. 20. *Rahatoimikamari*, P. Esplanadink. 11—13, kanslia avoinna klo 10—4. *Satamakonttori*, Pohj. Makasinink. 2. *Työ- ja Vaivaistalo*, Oulunkylä, Koskela. *Vakinainen palokunta*, kts paloasemat.

Kylpylaitoksia.

Bad Central, Aleksanterink. 46 C, naisten osasto p. 3665, miesten osasto p. 1858. *J. W. Engberg*, Wladimirink. 32, p. 197. *Imatra*, Malmink. 24, p. 3866. *Ratakadun sauna*, Ratak. 3, p. 1293. *Saima*, Korkeavuorek. 2 B, p. 8750. *Ullanlinnan Kylpylaitos*, Kaivopuis-tossa. *Wellamo*, Liisank. 16, p. 142. Kts myös uimalaitoksia.

Kävelypaikkoja.

Drumsö, Eläintarha, Esplanadit, Hakasalmen puisto, Hautuumaat,



Södra hamnen. — Etelä satama.

Ångbåtstrafiken. Uppgifter angående denna finnes i avdelningen *Ångbåtarnas turlista* (se innehållsfört.). — Vid ankomst från utlandet värkställes tullvisitation i tullhuset i Södra hamnen. Hyrkuskar möta vid ångbåtarnas ankomst. Bärare erhållas bland skeppsbesättningen.

Konsulat.

Argentina, Norra kajen 10 (kl. 10 —1, tel. 77 89). Vicekonsuln Georgsg. 2 (kl. 11—12, tel. 10 00). *Belgien*, Georgsg. 2 (kl. 11—12, tel. 10 00). *Brasilien*, Västra kajen 16 (kl. 12—3, tel. 37 88). *Danmark*, N. Esplanadg. 15 (kl. 11—12 och 1—3, tel. 59 15 och 220). *England*, Kyrkog. 14 (kl. 11—3, tel. 81 48). *Frankrike*, Norra kajen 12 (kl. 9—12, tel. 69 02). *Grekland*, Ö. Henriksg. 13 (kl. 9—5, tel. 20 80). *Italien*, Kaserng. 36 (kl. 12 —1 och 5—6). *Mexiko*, S. Esplanadg. 18 (kl. 9—5, tel. 9 45). *Nederländerna*, Unionsg. 27 (kl. 1—3, tel. 26 35). *Nord Amerikas Förenta Stater*, Västra kajen 16 (kl. 12—3, tel. 37 88). *Norge*, Repslagareg. 2 (kl. 3—4 telef. 48 och 5 11). *Portugal*, N. Esplanadg. 3 (kl. 11—1, tel. 4 97). *Rumänien*, Ankarg. 5 (kl. 12 $\frac{1}{2}$ —3, tel. 29 24). *Spanien*, L. Robertsg. 5 (kl. 2—4, tel. 24 81). *Sverige*, Kanal. 2 (kl. 11—2, tel. 9 32). *Tysk-*

land, V. Hamng. 5 (kl. 11 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$, tel. 26 22). Vicekonsuln Unionsg. 22 (tel. 33 03). *Uruguay*, L. Robertsg. 8 (kl. 10—11, tel. 22 57). *Österrike-Ungern*, Kronbergsg. 3 (kl. $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$, tel. 3 77).

Kyrkorna.

Bärghalls kyrka (luth.), vid ändan av Tavastg. på en hög backe. Uppförd enligt ritningar av arkitekten *L. Sonck*, invigningen skedde år 1913. Tornspetsens höjd är 95 m. över havsytan. I kyrkan finnes plats för 1,500 personer.

Diakonissanstaltens kyrka (luth.), 1 linjen 7. Djurgården.

Emanuelskyrkan (svensk metodistk.), Vladimirsg. 4.

Gamla kyrkan, (luth.), Andrég. invid gamla kyrkogården. Uppförd enligt arkitekten *C. L. Engels* ritningar år 1827. Den äldsta av Helsingfors kyrkor. Altartavlan „Jesus välsignar barnen“ är av hovmålaren *R. V. Ekman*.

Johanneskyrkan (luth.), vid Högbergsg. Fullbordad år 1893. Ritningarna gjorda av den svenska arkitekten *A. E. Melander*. Detta i gotisk stil uppförda tempel gör i all sin enkelhet ett mäktigt intryck. Kyrkan inrymmer 3,000 personer.

Militärkyrkor i Gardes kasärnen, Åbo kasärn, Militärslasarettet och å Sveaborg.

Missionssällskapets kyrka, Observatorieg. 18.

Nikolaikyrkan (luth.), vid norra sidan av Senatstorget. Ritningarna till denna vår stads mest imponerande kyrkobyggnad uppgjordes av arkitekten *C. L. Engel*. Kyrkan är uppförd av tegel samt invigdes år 1852. Mitteltakupolen höjer sig 71 m. över torgets yta. Klockstapeln är belägen å venstra sidan, å högra sidan åter är en paviljong. Å yttre sidan prydes kyrkan av tolv apostlabildstoder, inne i kyrkan är en altartavla föreställande Kristi gravläggning, samt bildstoder av Luther, Melancthon och Agricola.

Romersk-katolska kyrkan, Ulrikasg. 2. Fullbordad år 1863. Kyrkan är helgad åt vårt lands medel-

Hesperia, Kaisaniemi, Kaivopuisto, Korkeasaari, Kulosaari, Seurasaari ja Seurasaarentie, Tähtitorninmäki y. m. Katso näitä lähemmin.

Lääkärit.

Lääkäreitä on joka osassa kaupunkia. Osotteet ja vastaanottoajat saadaan parhaiten tietää päivälehdistä.

Löytötavaratoimistoja.

Poliisin löytötavaratoimisto, Aleksanterink. 22, josta saadaan periä kaupungilla kadotettuja tavaroita; raitiovaunuihin unohdetut *Raitiotieyhtiön konttorista* Unionink. 23, p. 9 07; rautatievaunuihin unohdetut *Rautatien Löytötavaratoimistosta* Asematalolla, p. 74 98.

Matkailijakoteja.

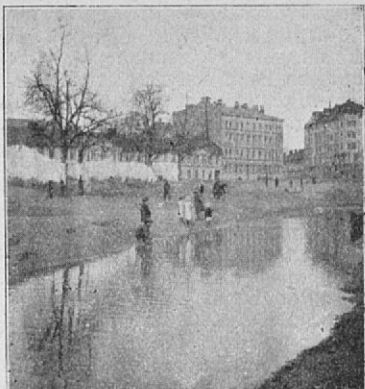
Maria Anderssonin matkailijakoti, Aleksanterink. 44, p. 29 54, 80 78; *Lepola*, I. Teatterikuja 1, P. 11 01; *Aura*, Mikonk. 17, p. 68 49, 65 25; *Centrum*, Hallitusk. 14, p. 20 32; *O. y. Kristillinen Matkailijakoti*, Vuorik. 17 p. 34 24, 70 10; *Pensionaatti Central*, Aleksanterink. 46, p. 154, 46 18; *Pensionaatti Regina*, P. Esplanadink. 35, p. 21 99; *Alma Suppanen*, Hakasalmenk. 2, p. 53 52; *Ylioppilaskoti*, (ylioppilaille), I. Heikink. 9, p. 10 40.

Matkailutoimistoja.

Finlandia, Unionk. 15, p. 49 57; *Suomen Matkailutoimisto*, P. Esplanadink. 21, klo 10—6, p. 59 08; *Suomen Matkailuyhdistys*, P. Esplanadink. 21, klo 10—4, p. 7 52.

Muistopatsaita ja -merkkejä.

Aleksanteri II patsas, Senaatin torilla. *Walter Runebergin* luoma. Pystytetty v. 1894 kansallisella keräyksellä säätyjen toimesta kansamme jalomieliselle hyväntekijälle, joka palautti maahamme perustuslaillisen valtiomuodon. Jalustaa ympäröivät vertauskuvalliset ryhmät esittävät: edessä oleva „Lex“ Suomea puolustamassa perustuslakejaan, oikealla oleva „Lux“ tiedettä ja taidetta, vasemmalla oleva „Labor“ työtä sekä takana oleva „Pax“ rauhaa ja vapautta.



Vår utanför Eira. — Kevätkuva Eiran luota.

Borgströmin rintakuva, Eläintarhassa Töölön lahden pohjukkaan viettävällä mäellä. Patsas on *Walter Runebergin* muovailema ja pystytetty kauppaneuvos Henrik Borgströmin muistoksi sen johdosta, että Eläintarhan kaunis, vaikka nyttemmin rapiolle päästetty muoto oli hänen laatimansa.

Ehrensvärdin hautapatsas, Viaporissa Susisaarella, Viaporin linnoituksen luojan Augustin Ehrensvärdin muistoksi pystytetty. Patsas on kuningas Kustaa III suunnittelema ja kuuluisan kuvanveistäjän *Sergelin* muovailema.

Gorny-Dubniakin patsas, Kaartin-kasarmien pihalla, on pystytetty muistoksi Suomen kaartin osanotosta Turkin sodassa (1877—78) tapahtuneeseen Gorny-Dubniakin taisteluun.

Haaksirikkoiset, Tähtitorninmäen merenpuoleisella pengermällä. *R. Stigellin* muovailema pronssiryhmä.

Keisarin kivi, Kauppatorilla. Obeliskin muotoinen granittinen muistokivi, joka on pystytetty keisari Nikolai I:sen ja hänen puolisonsa Aleksandra Feodorovnan Helsingissä käynnin johdosta v. 1833.

Lönnrotin patsas, Antinkadun varrella vastapäätä Vanhaa kirkkoa. Patsas on *Emil Wikströmin* muovailema ja pystytettiin se v. 1902 kansallisepoksemme Kalevalan kokoojan Elias

tida skyddshelgon S:t Henrik, vars bild är uppställd över ingången. På var sin sida av densamma äro S:t Petri och Pauli statyer placerade.

Treenighetskyrkan (grekisk-katolsk), Unionsg. 31.

Tyska församlingens kyrka (luth.), Unionsg. 1. Uppbyggd enligt ritningar av *H. Bosse*. Inrymmer omkr. 400 personer.

Uspenska katedralen (grekisk-katolsk) å Skatudden på en höjd, varifrån man har en vacker utsikt. Kyrkan är byggd enligt ritningar av ryska arkitekten *A. M. Gonostajew*. Inredningen är splendid. Invigdes år 1868. Inträde erhålles under de tider då gudstjänst ej pågår genom förmedling av den i bottenvåningen boende vaktmästaren. Bredvid kyrkan är det s. k. Fredskapellet beläget.

Läskdryckskiosker.

Finnas på talrika ställen överallt i staden, isynnerhet vid torg, skvävar o. s. v. Priset 10 p. per glas.

Läkare.

Läkare finnes bosatta i alla delar av staden. Adresser och emottagnings-tider meddelas i de dagliga tidningarna.

Matserveringar.

Folkköket, Ö. Henriksg. 9, telef. 3018; *Helsingfors Charkuteris matsalar*, Mikaelsg. 2, telef. 29 91; *Hospitz matsalar*, Wilhelmsg. 3, telef. 84 85; *Kleins matsalar*, S. Esplanadg. 10, telef. 22 91; *Osmola*, N. Esplanadg. 21, telef. 73 23; *Savolakska matsalarna*, Glog. 6, telef. 88 39; *Uleåborgska Charkuteriaffären*, Kasärng. 48, telef. 11 35. *Österbottniska matsalarna*, St. Robertsg. 1, telef. 48 53. Se även automater.

Monument och statyer.

Alexander II:s staty, på Senats-torget. Modellerad av *Valter Runeberg*. Den upprestes år 1894 på ständernas föranstaltande genom nationell insamling åt vårt folks ädelmodige välgörare, vilken återställde vårt lands konstitutionella statsförfattning. Pie-

destalen omgives av sinnebildliga grupper, vilka framställa: på framsidan „Lex“, Finland försvarande sina grundlagar, på högra sidan „Lux“, vetenskap och konst, på vänstra sidan „Labor“, arbetet samt på baksidan „Pax“, freden och friheten.

Borgströms byst, i Djurgården å en mot Tölövikens innersta bukt slutande höjd. Minnesstoden är modellerad av *Valter Runeberg* samt rest till minne av kommerserådet *Henrik Borgström*, vilken givit Djurgården dess vackra, fastän numera något förfallna utseende.

De skeppsbrutna, på Observatorii-bärgets åt havsidan belägna terrass. Bronsgrupp modellerad av *R. Stigell*.

Ehrensvärds gravmonument, i Sveaborg å Vargön, upprest till minne av *Augustin Ehrensvärd*, skaparen av Sveaborgs fästning. Minnesvärden är modellerad av den berömde bildhug-garen *Sergel* enligt utkast av konung *Gustav III*.

Frimurarens grav, ett stenblock i Kaisaniemi på en täck kulle invid Tölövikens. Därunder vilar den på sin tid mycket vördade filantropen, major *Granatenhjelm* († 1784), vilken egde Kaisaniemi samt donerade den till folkapark.

Gorny-Dubniaks minnesmärke, på Gardeskasernens gårdsplan, är rest till minne av Finska gardets deltagande i bataljen vid Gorny-Dubniak under Turkiska kriget (1877—78).

Kejsarinnans sten, på Salutorget, en obeliskformig minnessten av granit, rest till minne av kejsar *Nikolai I:s* och hans gemål *Alexandra Feodorownas* besök i Helsingfors år 1833.

Lönnrots staty, vid Andrégatan mitt emot Gamla kyrkan. Statyn är modellerad av *Emil Wikström* samt upprestes år 1902 till minne av *Elias Lönnrot*, sammansättaren av vårt nationalepos *Kalevala*. Statyn framställer Lönnrot upptecknande sånger, vilka den ur *Vipunens* mun uppstiggande *Väinämöinen* sjunger. Vid piedestalen sitter *Suomi-tärnan* svärmiskt lyssnande.

Pacius' byst, i Kaisaniemi å en emellan stora idrottsplanen och Svan-

Lönnrotin muistoksi. Patsas kuvaa Lönnrotia kirjottamassa muistiin lauluja, joita juuri Vipusen suusta nouseva Väinämöinen hänelle laulaa. Jalustan ääressä istuu Suomi-neito haaveksivana kuunnellen.

Paciuksen patsas, Kaisaniemessä, matalalla kummalla Joutsenlammen ja urheilukentän välillä, *Emil Wikströmin* veistämä. Pystytetty etevän säveltäjämme Fredrik Paciuksen muistoksi.

Runebergin patsas, samannimellisessä kauniissa Esplanadissa. Patsas on runoilijan pojan *Walter Runebergin* muovailema ja pystyttivät sen Suomen säädyt v. 1885 kiitollisuuden osotukseksi runoilijaruhtinaallemme. Jalustalla nojaa kivitauluun, johon on piirretty Maamme-laulun ensimmäinen ja viimeinen värsy, Suomi-neito ajatuksiinsa vaipuneena.

Wallgrenin suihkukaivo, Kauppatorilla Kappelin ääressä, on kuvanveistäjä Ville Wallgrenin työtä. Se asetettiin paikoilleen v. 1908.

Vapaamuurarin hauta, nimetön kivimöhkäle Kaisaniemessä Töölönlahden rannalla olevalla kauniilla kunnalla. Sen alla lepää aikanaan kunnioitettu hyväntekijä, majuri *Grantenhjelmin* († 1784), joka omisti Kaisaniemen ja lahjotti sen kansanpuistoksi.

Mukavuuslaitoksia.

Aleksanterink. 46, C (Centraalikujaanne); Fredrikink. 27; Hakasalmenk. 2; Kaisaniemessä (pienen urheilukentän luona); Kaivok. 8 (City-kujaanne); Katarinank. 4; Läntisessä Kaivopuistossa (Urheilukentän luona); Länsiranta 14; P. Esplanadink. 21 (pihalla oikealla); Rautatien asemalla; Teatteriesplanadissa. Maksu 10 penniä.

Museot ja kokoelmat.

Antellin kokoelmat. Kaivok. 2—4, Ateneumissa Rautatientorin varrella a) taideosasto, b) rahakokoelmat, Taideyhdistyksen museon yhteydessä. Avoinna klo 11—4, pääsy arkip. 25 p., sunnunt. 10 p. c) taideteollisuusosasto, L. Viertotie, Hakasalmi, Suomen taideteollisuusyhdistyksen museon yhteydessä. Avoinna klo 12—4

(1 p. marrask.—1 p. helmik. klo 12—3), pääsy 25 p. arkip., sunnuntaisin vapaa pääsy. Kokoelmien ylläpää hoitajana on eduskunnan valitsema valtuuskunta.

Ateneumi, Rautatientorin eteläladalla vastapäätä Kansallisteatteria. Arkkitehti *Th. Höijerin* piirustama ja rakennettu valtion varoilla vv. 1885—87. Täällä säilytetään osa *Antellin kokoelmia* sekä *Suomen Taideyhdistyksen kokoelmat*. Näitä paitsi on rakennukseen sijoitettu *Taide- ja Taideteollisuusyhdistysten koulut*.

Bonsdorffin museo, Kirkkok. 20. *Cygnaeuksen galleria*, L. Kaivopuisto 17, avoinna klo 11—4. Pääsymaksu arkip. 25 p., sunnunt. 10 p. Kaunotieteilijä ja taiteen suosija *Fredrik Cygnaeuksen* († 1881) lahjoittama ja kokooma taidekokoelma.

Eläintieteellinen museo, Aleksanterink. 5 (yliopistorakennuksen ylimässä kerroksessa) ja Konstantinink. 8. Avoinna sunnuntaisin klo 1—3.

Geologisen toimiston kokoelmat, Bulevardink. 29. Vuori- ja meteoriiittikokoelmat nähtävinä klo 11—2.

Helsingin kaupungin museo, L. Viertoten varrella, Hakasalmen huvilassa.

Historiallinen museo, kts. Kansallismuseo.

Kalastusmuseo, E. Esplanadink. 4. Avoinna keskiv. ja lauant. klo 12—2.

Kansallismuseo, L. Viertotie 6. Tämä mahtavan, levollisen tunnelman herättävä korkeatorninen, vaaleanharmaalla Uudenkaupungin granitilla päällystetty rakennus on tehty arkkitehtitoimisto *Gesellius, Lindgren & Saarisen* piirustusten mukaan ja tulee kaikkine kustannuksineen täysin valmiina maksamaan n. 2½ milj. mk. Tänne sijoitetaan parhaallaan valtion *Historiallista museota*, jossa Esihistoriallinen osasto, Kansatieteellinen osasto kotimaisine ja ulkomaisine puolineen sekä Sivistyshistoriallinen osasto. Kansatieteellinen ja Sivistyshistoriallinen osasto ovat jo melkein valmiina ja tulevat ne kohdakkoin olemaan yleisön nähtävinä.

Kasvitieteellinen museo, Unionink. 44. Avoinna arkip. klo 2—3. Täällä



Ständerhuset. — Säätöytalo.

dammen befintlig låg kulle. Av *Emil Wikström*. Upprest till minne av *Fredrik Pacius*, vår framstående kompositör.

Runebergs staty, i den vackra *Runebergsgesplanaden*. Statyn är modellerad av skaldens son *Walter Runeberg* och upprestes år 1885 av Finlands ständer som ett erkännslans bevis mot vår skaldefurste. Vid piedestallen lutar sig den tankfulla *Suomitärnan* mot en stentavla, å vilken första och sista versen av „Vårt land“ äro inristade.

Vallgrens fontän, på *Salutorget* vid *Kapellet*, är ett verk av skulptören *Ville Vallgren*. Uppställd år 1908.

Museer och samlingar.

Antellska samlingarna. *Brunnsg.* 2—4, i *Ateneum* vid *Järnvägstorget* a) konstavdelning, b) myntsamlingar, i förening med *Konstföreningens museum*. Kl. 11—4, avgift 25 p., helgd. 10 p. c) *konstindustriavdelning*, *V. Chaussén*, *Hagasund*, i förening med *Finska konstflitsföreningens museum*. Kl. 12—4 (1 nov.—1 febr. kl. 12—3). Entré 25 p., helgdagar fritt inträde.

Ateneum, vid södra sidan av *Järnvägstorget* mittemot *Nationalteatern*. Byggt med statsmedel under åren 1885—87 enligt ritningar av *Th. Höijer*. Här bevaras en del av *Antellska samlingarna* och *Finska Konstföreningens samlingar*. Dessutom äro *Konst-*

och *Konstflitsföreningarnas* skolor inrymda i byggnaden.

Bonsdorffs museum, *Kyrkog.* 20.

Botaniska museet, *Unionsg.* 44. Öppet hälftida dagar kl. 2—3. Här finnes även ytterst sevärda *insektsamlingar*.

Botaniska trädgården jämte växthusen, *Unionsg.* 44, i *Kaisaniemi* vid stranden av *Tölövik*. Trädgården alltid öppen. Växthusen tisd. och fred. kl. 11—1, sönd. kl. 2—4, under den mörka årstiden kl. 2—3.

Cygnæi galleri, *Ö. Brunnsparken* 17, öppet kl. 11—4. Entré 25 p., sönd. 10 p. *Konstsamling*, samlad och skänkt av estetikern och konstvännen *Fredrik Cygnæus* († 1881).

Finska fågelsamlingen, *Regeringsg.* 3 A. Öppen fr. 15 sept. till 31 maj kl. 12—2.

Finska konstindustriföreningens museum, i *Hagasundsvillan* mittemot *Nationalmuseet*. Öppet kl. 12—3. Entré 25 p.

Finska konstföreningens samlingar, i *Ateneum*, mittersta ingången. Största samlingar av finsk konst. Öppna kl. 12—3, inträde 25 p., sönd. 10 p.

Fiskerimuseet, *S. Esplanadg.* 4. Onsd. och lörd. kl. 12—2.

Fångvårdsmuseet, *Gördelg.* 1—3. Inträde med fångelsedirektörens särskilda tillåtelse.

Fölisöns friluftsmuseum, vid östra stranden av *Fölisön*. Öppet om sommaren sönd. kl. 10—8, vard. kl. 11—8; om vintern sönd. kl. 11—3. Inträde 25 p., barn 10 p.

Geologiska kommissionens samlingar, *Boulevardsg.* 29. Samlingarna av berg- och jordarter och meteoriter öppna kl. 11—12.

Helsingfors stads museum, *Östra Chaussén*, i *Hagasundsvillan*.

Hemslöjdföreningens museum, *Boulevardsg.* 2. Öppet om vintern kl. 12—3, om sommaren kl. 1—3.

Historiska museet, se *Nationalmuseum*.

Hälsövärdsmuseet, *Elisabetsg.* 21. Öppet onsd., lörd. och sönd. kl. 2—4.

Järnvägmuseet, *Brunnsg.* 7.

Mineralsamlingarna, *Nikolaig.* 5. Öppna onsd. och lörd. kl. 12—1.

Mynt- och medaljsamlingen, *Alexandersg.* 5. Öppen torsd. kl. 11—12.

ansaitsevat varsinkin hyönteiskokoelmat näkemistä.

Kasvitieteellinen puutarha ynnä kasvihuoneet, Unionink. 44. Kaisaniemessä Töölönlahden rannalla. Puutarha on aina avoinna. Kasvihuoneet tiist. ja perjant. klo 11—1, sunnunt. klo 2—4, pimeänä vuodenaikana klo 2—3. Vahtimestarilta saatavana prof. F. Elfvingin kirjottama opas.

Kotiteollisuusyhdistyksen museo, Kotiteollisuus O.-Y. Pirtissä, Bulevardink. 2. Avoinna klo 12—3 talvisin, klo 1—3 kesäisin.

Mineralikokoelmat, Nikolaink. 5. Avoinna keskiv. ja lauant. klo 12—1.

Puutarhayhdistyksen kasvihuoneet, Eläintarhassa Töölönlahden pohjukan rannalla olevalla mäellä. Avoinna arkip. klo 1—2, sunnunt. klo 11—2.

Raha- ja mitalikokoelma, Aleksanterink. 5. Avoinna torst. klo 11—12.

Raittiusmuseo, Annank. 29. Auki klo 9—5.

Rautatien museo, Kaivok. 7.

Seurasaaressen ulkomuseo, Seurasaaressen itäisellä rannalla. Avoinna kesäisin sunnunt. klo 10—8, arkip. klo 11—8; talvisin sunnunt. klo 11—3. Pääsymaksu 25 p., lapsilta 10 p.

Suomalainen lintukokoelma, Hallitusk. 3 A. Avoinna syysk. 15 p:stä toukok. 31 p:ään klo 12—2.

Suomen taideteollisuusyhdistyksen museo, Hakasalmen huvilassa, vastapäätä Kansallismuseota. Avoinna klo 12—3. Pääsymaksu 25 p.

Suomen taideyhdistyksen kokoelmat, Ateneumissa, keskim. käytävä. Suomen suurin maalausta ja kuvanveistoa käsittävä julkinen museo. Avoinna klo 12—3, pääsymaksu 25 p., sunnunt. 10 p.

Terveyshoidollinen museo, Liisank. 21. Avoinna keskiv., lauant. ja sunnunt. klo 2—4.

Vankeinhoitomuseo, Vyök. 1—3. Pääsy vankilanjohtajan erikoisella luvalla.

Veistokuvakokoelma, Nikolaink. 5. Avoinna keskiv. klo 1—2, sunnunt. klo 2—3.

Näköaloja.

Alpeilta Alppilan luota, Kaivopuiston valleilta, Katajanokalta



Från Skillnaden. — Erottajalta.

Uspenskin katedralin luota, Kansallismuseon tornista, Korkeasaarelta, Luodolta, Palotornista, Siltavuoren penkereeltä, Tähtitorninmäeltä, Vesilinnaalta lähellä Alppilaa.

Paloasemat.

Eteläinen Palotorni, Korkeavuorenk. 26. Palolaitoksen pääasema. Rakennettu v. 1892 Th. Höijerin piirustusten mukaan. 52 m. korkeasta tornista aukeaa mitä ihanin näköala joka ilmansuunnalle. Pääsy klo 1—3 i. p., maksu 25 p. *Kallion paloasema*, Kallion kirkon luona. Kaikkia nykyaikaisia vaatimuksia vastaava. *Kampin paloasema*, Malmink. 1. *Pohjoinen palotorni*, Konstantinink. 12 B. *Vapaaehtoisen palokunnan talo*, Hakasalmenk. 3.

Pankkeja ja rahalaitoksia.

Helsingin Säästöpankki, Fabianink. 15, klo 9—12, 6—7. *Hypoteekkiyhdistys*, E. Esplanadink. 16, mahtavassa, vaalean harmaasta graniitista tehdyssä rakennuksessaan. Piirtänyt L. Sonck. Avoinna klo 10— $\frac{1}{2}$ 3, toukokuusta lokakuuhun klo 10—2. *Kansallis-Osake-Pankki*, Aleksanterink. 42. Klo 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Pohjoismaiden Osake-Pankki Kauppa ja Teollisuutta varten*, Unionink. 32, rakennustaiteellisessa suhteessa huomattavassa kauniissa rakennuksessaan. Klo 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Privatbanken i Helsingfors A.-B.*, P. Esplanadink. 19. Klo 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Pörssi*, Pörssitalossa Fabianink. 14. *Pörssi*

Nationalmuseum, V. Chaussén 6. Den mäktiga, lugna med högt torn försedda byggnaden gjord enligt ritningar av arkitektbyrån *Gesellius, Lindgren & Saarinen*. Här inordnas som bäst statens *Historiska museum* med dess Förhistoriska avdelning, Etnografiska avdelning och Kulturhistoriska avdelning. Etnografiska och Kulturhistoriska avdelningarna äro nästan färdigordnade och öppnas i närmaste framtid för allmänheten.

Nykterhetsmuseet, Anneg. 29. Öppet kl. 9—5.

Skulptursamlingen, Nikolaig. 5. Öppen onsd. kl. 1—2, sönd. 2—3.

Trädgårdsföreningens växthus, i Djurgården. Öppna vardagar kl. 1—2, sönd. 11—2.

Zoologiska museet, Alexandersg. 5 (universitetsbyggnadens översta våning) och Konstantinsg. 8. Öppet sönd. kl. 1—3.

Musik.

Friluftsmusik om sommaren: å *Alphyddan* kl. 4—6, 8—12 e. m., *Brunnsparken* kl. 4—7, 11—12 e. m., *Kaisaniemi*, *Kapellet*, kl. 1— $\frac{1}{2}$ 5, $\frac{1}{2}$ 8—11 e. m., *Klippan* kl. 4—6, 8—12 e. m., *Operakällaren* kl. 12—1, $\frac{1}{2}$ 5—6, 8—11 e. m. Under vintern å skridskobanorna om kvällarna. Vid ombyte av högvakt (å Högvaktstorget vid Skatudds bron) utföres militärmusik varje dag omkr. kl. 12. De flesta restauranter av första klassen ha egen orkester.

Pantirättningar.

Helsingfors Pant A.-B., Heleneg. 3, telef. 1026; Albertsg. 33, telef. 1027; 2 linjen 3, telef. 1059; Bang. 27, telef. 2889, kl. 10—4. *Helsingfors Pantlånekontor*, Fabiansg. 21, telef. 3037; Båtsmansg. 7, telef. 2795, kl. 10—4.

Parker.

Botaniska trädgården, Unionsg. 44. *Brunnsparken*, å stadens södra udde. Ett av de mest omtyckta promenadställen med sina gräslindor, lummiga träd och friska havsbriser. Från de i parken befintliga gamla vallarna en förtjusande utsikt. I mitten av parken restauranten *Brunnshuset*,

vid havsstranden *Ulrikasborgs badinrättning*, i vestra delen en liten *sportplan* och en *kägelbana*. I öster och väster sevärda villaområden.

Djurgården, vid Tölövikens norra strand. Parken är den största i Helsingfors. Fastän planerad av människohänder verkar den som naturpark. Kommerserådet *Henrik Borgström* lät dana den på 1850-talet. Numera har den i någon mån fått förfalla. Mycket omtyckt promenad och vilställe. Av dess sevärdheter må nämnas *Borgströms byst*, Trädgårdsföreningens växthus, restauranten *Alphyddan* och den s. k. *Vattenborgen*, cisternen för hela stadens vattenledningsnät.

Esplanaderna, mitt i staden, emellan Esplanadgatorna. Försedda med planteringar. Stadens mest gynnade promenadställen. Ytterst vid Salutorget *Kapell-Esplanaden*, varest restauranten *Kapellet*, i mitten *Runebergs-Esplanaden* med Runebergs staty, och såsom en fortsättning till föregående esplanad *Teater-Esplanaden*, varest restauranten *Operakällaren*.

Gamla kyrkogården, mellan Boulevard- och Andréégatan. Talrika gravstenar under de lummiga träden påminna om de tider då parken använts till begravningsplats. Vid Andréégatan *Gamla kyrkan*.

Hagasunds folkpark, vid V. Chaussén mitt emot Nationalmuseum. Om sommaren allmän plats för firande av folkfester.

Henrikjesplanaden, emellan Henriksgatorna.

Hesperia park, vid V. Chaussén i Tölö, i förbindelse med Hagasunds park. Folkfester sommartiden.

Kaisaniemi, sträcker sig från Nationalteatern till Tölövikens och från järnvägsbanan till Unionsgatan. En av Helsingfors minnesrikaste parker. Tvänne *sportplaner*, *Svandammen* och nära densamma *Pacius byst*, vid stranden av Tölövikens *Frimurarens grav*, restauranten *Kaisaniemi*, *Roddklubbens* och *F. B. K:s paviljonger* och vid järnvägen en *kägelbana*. Om vintrarna skridskobana å Tölövikens.

liikettä harjotetaan joka päivä. Klo 11⁵⁰. *Suomalainen Säästöpankki Helsingissä*, I. Teatterikuja 3. Klo 10—11, $\frac{1}{2}$ 6—7, pyhäaattoina klo 10—11, $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4. *Suomen Kauppankki O.-Y.*, E. Esplanadink. 16. Klo 10— $\frac{1}{4}$ 4. *Suomen Pankki*, Nikolaink. 8. Klo 11—3, vaihtokonttori klo 10—3. Perustettu v. 1811. Renesanssityylinen rakennus, berliniläisen *Bohnstedtin* piirtämä, valmistui v. 1833. *Suomen Yhdyspankki*, Aleksanterink. 36. Klo 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Uudenmaan Osakepankki*, P. Esplanadink. 15. Klo 10— $\frac{1}{2}$ 4. *Vaasan Osakepankki*, E. Esplanadink. 12. Klo 10— $\frac{1}{4}$ 4. Paitsi näitä on vielä useita muita pankkeja ja rahalaitoksia.

Panttilaitokset.

Helsingin Pantti O.-Y., Helenank. 3, p. 1026; Albertink. 33, p. 1027; 2 linja 3, p. 1059; Ratak. 27, p. 2889, klo 10—4. *Helsingin Panttilainakonttori*, Fabianink. 21, p. 3037; Pursimiehenk. 7, p. 2795, klo 10—4.

Partureja.

G. Amann, Kluuvik. 3. *Elite*, Länsiranta 20. *Sentralipasaasin parturiliike*, Aleksanterink. 46. *Alina Sepälä*, Fabianink. 17. *Tonsor*, I. Heikink. 9. *Wiener Rak- & Frisersalong*, Erottajank. 3.

Passitoimistot.

Axel Lucanderin passinvälitystoimisto, Mariank. 7, klo 11—1, 5—7, p. 4245. *Läänin passitoimisto*, ulkomaan passeja, Mariank. 4. *Polisin passitoimisto*, Venäjän passeja, Sofiank. 1, klo 10—3, p. 6056.

Posti, puhelin ja sähkölennätin.

Postilaitos. Postihallituksen talo, jossa pääpostikonttori, sijaitsee Nikolaink. 6:ssa. Huomattakoon rakennuksen eteläpäähän jälkeempään rakennettu ympäristön tyylin mukainen, hauska lisäosa. Eri toimistot ja osastot ovat avoinna: *Pääpostikonttorin* lähtevien postien toimisto: arkipäivinä klo 10 a. p.—7 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 9—11 a. p.; tulevien postien toimisto: arkipäivinä klo 9 a. p.

—6 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 9—11 a. p.; postiosotusten ja postisäästöpankin toimisto: arkipäivinä klo 10 a. p.—7 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 9—11 a. p.; postimerkkejä myydään: arkipäivinä klo 8 a. p.—10 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 9—11 a. p. ja klo 5—7,30 i. p. *Postiasastot* Boulevardinkatu 28 ja Vuorimiehenkatu 1: arkipäivinä klo 10 a. p.—6 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 8—10 a. p. *Postiasema rautatienasemalla*, tavallisten ja sisäänkirjotettujen lähetysten sekä vakuuttamattomien pakettien vastaanottamista varten: arkipäivinä klo 7 a. p.—7,30 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 7—10,05 a. p., postimerkkien myymistä varten: arkipäivinä klo 7 a. p.—7,30 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 7—10,05 a. p.

Postitoimitukset: Kalliossa: arkipäivinä klo 9 a. p.—2 i. p. ja klo 4—6 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 8—10 a. p.; Töölössä: arkipäivinä klo 10 a. p.—6 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 8—10 a. p.; Harjun, Söörnäisten ja Katajanokan postiasemat: Söörnäisten avoinna 15 p:stä toukok.—15 p:ään lokak. arkipäivinä klo 10 a. p.—1 i. p. ja klo 4—6 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 8—10 a. p. *Sanomalehtitoimisto*, sanomalehtien jakamista varten: arkipäivinä klo 9 a. p.—2 i. p. ja klo 3—6 i. p., sunn.- ja juhlapäivinä klo 9—11 a. p.; sanomalehtien tilaamista varten: arkipäivinä klo 11 a. p.—2 i. p.

Yöjuniin aijutut arvolähetykset ovat pantavat postiin ennen klo 5 i. p. *Kirjelaatikat* tyhjennetään postikonttorilla $\frac{1}{2}$ tuntia, rautatienasemalla 10 min. ennen junan lähtöä, muut kirjelaatikoissa olevien taulujen osottamina aikoina.

Postimaksut. *Kirje*: paikalliskirje 10 p.; kirje Suomessa 1—15 gr. 20 p.; Venäjälle 7 kop.; ulkomaille 10 kop. *Postikortti*: Suomessa 10 p.; Venäjälle 3 kop.; ulkomaille 4 kop. *Ristiside*: paikallislähetys 1—50 gr. 5 p.; Suomessa 5 p. kultakin 50 gr:ita; Venäjälle 2 kop. kultakin 50 gr:ita; ulkomaille 2 kop. kultakin 50 gr:ita; asiakirjoista vähin maksu paikallislähetyksistä 10 p.; Suomessa 20 p.; Venäjälle 7 kop.; ulkomaille 10 kop. *Pakettimaksu* Suomessa korkeintaan $\frac{1}{2}$



Bergshalls kyrka från Kaisaniemi. — Kallion kirkko Kaisaniemiltä katsottuna.

Lönnrots skvär, vid Andrégatan mitt emot Gamla kyrkan.

Observatoriibacken, vid södra ändan av Unionsgatan. En välskött frodig parkanläggning. Mitt på backen *Astronomiska observatoriet*, uppfört enligt ritningar av *Engel*. Storartade utsikter. Trevliga klippformationer. Bronsgruppen *„De skeppsbrutna“*. En konstgjord damm å södra sidan.

Sinebrychoffs trädgård, Boulevardsg. 40. I privat ego, men en tid av dygnet öppen för allmänheten.

Se dessutom *Skärgården*.

Passager.

Central-passagen, emellan Esplanad- och Alexandersgatorna, genombryter gårdarna vid Esplanadg. 35 och Alexandersg. 46. Vid den äro en mängd olika affärer belägna. *City-passagen*, emellan Alexanders och Brunnsgatorna, genombryter gårdarna Alexandersg. 21 och Brunnsg. 8. Förmedlar trafiken emellan järnvägsstationen och Spårvägsstorget.

Passexpeditioner.

Axel Lucanders passförmedlingsbyrå, Marieg. 7, kl. 11—1, 5—7, telef. 4245. *Länstyrelsens passexpedition*, utrikes pass, Marieg. 4. *Polisens passexpedition*, pass till Ryssland, Sofieg. 1, kl. 10—3, telef. 6056.

Post, telefon och telegraf.

Postverket. *Poststyrelsens hus*, vari huvudpostkontoret är inrymt, Nikolaig. 6. Vid södra ändan av huset en trevlig tillbyggnad i omgivningens stil. De olika expeditionerna och kontoren äro öppna: *Huvudpostkontorets* expedition för avgående post: vardagar kl. 10 f. m. — 7 e. m., sön- och helgdagar kl. 9—11 f. m.; expeditionen för anländande post: vardagar kl. 9 f. m. — 6 e. m., sön- och helgdagar kl. 9—11 f. m.; expeditionen för postanvisningar och postsparbanken: vardagar kl. 10 f. m. — 7 e. m., sön- och helgdagar kl. 9—11 f. m.; frimärken säljas: vardagar kl. 8 f. m. — 10 e. m., sön- och helgdagar kl. 9—11 f. m. och kl. 5—7,30 e. m. *Postkontorets filialer* Boulevardsg. 28 och Bärgmansg. 1: vardagar kl. 10 f. m. — 6 e. m., sön- och helgdagar kl. 8—10 f. m. *Järnvägsstationens postkontor*, för emottagande av enkla och rekommenderade försändelser samt oassurerade paket: vardagar kl. 7 f. m. — 7,30 e. m., sön- och helgdagar kl. 7—10,05 f. m., frimärken säljas: vardagar kl. 7 f. m. — 7,30 e. m., sön- och helgdagar kl. 7—10,05 f. m. *Postexpeditionerna*: i Bärghäll: vardagar kl. 9 f. m. — 2 e. m. och kl. 4—6 e. m., sön- och helgdagar kl. 8—10 f. m.; i Tölö: vardagar kl. 10 f. m. — 6 e. m., sön- och helgdagar kl. 8—10 f. m., Ås, Sörnäs och Skatuddens poststationer: stationen i Sörnäs öppen fr. 15 maj till 15 okt. vardagar kl. 10 f. m. — 1 e. m. och kl. 4—6 e. m., sön- och helgdagar kl. 8—10 f. m. *Tidningsexpeditionen*, för utdelning av tidningar: vardagar kl. 9 f. m. — 2 e. m. och kl. 3—6 e. m., sön- och helgdagar kl. 9—11 f. m.; för prenumerering av tidningar: vardagar kl. 11 f. m. — 2 e. m.

Till *nattågen* ämnade värdeförsändelser böra inlämnas på posten före kl. 5 e. m. *Brevlådorna* tömmas vid postkontoret 1/2 timme, å Järnvägsstationen 10 min. före tågets avgång, de å övriga ställen befintliga på de tider som å respektive lådor finnas uppgivna.

Postavgifterna. *Brev*: lokalt brev 10 p.; brev till orter i Finland 1—15 gr. 20 p.; till Ryssland 7 kop.; till

kg:ltä 40 p. ja joka seur. $\frac{1}{2}$ kg:ltä tahi sen osalta 20 p.

Puhelinlaitos. Keskusasema sijaitsee komeassa linnamaisessa, Lars Sonckin piirustusten mukaan tehdyssä rakennuksessa Korkeavuorenk. 35. Puhelinta on käytetty Helsingissä v:sta 1882 alkaen ja on sen käyttö sittemmin nopeasti lisääntynyt. Tilaa- jien luku oli v. 1912 n. 10,000 ja puhelujen luku 27 $\frac{1}{2}$ milj. Keskus- asemalle pääsee konttorin luvalla. — Puhelimia on yleisön käytettävissä eri osissa kaupunkia olevissa puhelin- kioskeissa (maksu 10 penniä) sekä kauppaliikkeissä, kahviloissa, ravin- toloissa j. n. e. Maaseudulle puhut- taessa suoritetaan maksu puhelin- luettelossa olevan taksan mukaan.

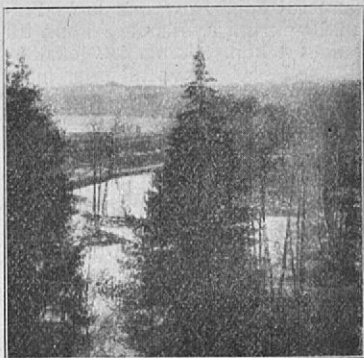
Lennätinlaitos, Sähkösanoma- toimisto, P. Makasiinink. 9, avoinna koko vuorokauden, Vilhonk. 13, avoinna klo 7 a. p.—12 i. p. *Sähkösanomamak- su:* Suomessa oleville seuduille 50 p. pohjaimaksua ja 10 p. joka sanalta, osote siihen luettuna; Venäjälle pohja- maksua 15 kop. ja 5 kop. sanalta Euroopan Venäjälle ja 10 kop. Aasian Venäjälle; ulkomaille ei ole pohja- maksua, vaan maksetaan kustakin sanasta Alankomaihin 37 p., Ameri- kan Yhdysvaltoihin ja Kanadaan 1 mk. 95 p.—4 mk. 65 p., Austraaliaan 2 mk. 60 p.—4 mk. 58 p., Belgiaan 38 p., Englantiin 47 p., Espanjaan 53 p., Italiaan 46 p., Itävalta-Unkariin 28 p., Norjaan 31 p., Ranskaan 35 p., Ruot- siin 22 p., Saksaan 28 p., Schweiitsiin 43 p., Tanskaan 38 p.

Puistoja.

Eläintarha, Töölönlahden pohjois- rannalla. Puisto on Helsingin laajin ja vaikka se esiintyykin oikeana luon- non puistona, on se kuitenkin ihmis- käden työtä. Sen muokkautti nim. kauppaneuvos *Henrik Borgström* 1850-luvulla. Nytemmin se on pääs- syt rappeutumaan. Hyvin suosittu kävely- ja lepopaikka.

Nähtävyyksistä mainittakoon *Borg- strömin rintakuva*, *Puutarhayhdys- tyksen kasvihuoneet* ja ulkoravintola *Alppila* ja n. k. *Vesilinna*, jonka kautta koko kaupunki saa vetensä.

Esplanadit, keskellä kaupunkia,



Utsikt fr. Alphyddan. — Näkösala Alppilasta.

Esplanadinkatujen välissä. Viehättä- västi istutuksilla koristetut. Kaupun- gin suosituimmat kävely- ja lepopai- kat. Äärimäisenä Kauppatorin puo- lella *Kappeli-Esplanadi*, jossa Kap- peli-ravintola, keskellä *Runebergin Esplanadi*, jossa Runebergin patsas, ja tämän jatkona *Teatteri-Esplanadi*, jossa kesä- ja talviravintola Ooppera- kellari.

Hakasalmen kansanpuisto, Länti- sen Viertotien varrella Kansallismu- seota vastapäätä. Kesäisin yleinen kansanjuhlain viettopaikka.

Heikin puisto, Heikinkatujen vä- lissä.

Hesperian puisto, Läntisen Viertotien varrella Töölössä, Hakasalmen puiston yhteydessä. Kesällä kansan- juhlien viettopaikka.

Kaisaniemi, Töölönlahden etelä- rannalla. Helsingin muistorikkaimpia puistoja. Siellä on kaksi urheilukent- tää, sievä *Joutsenlampi* vesisuihkui- neen, lähellä sitä *Paciuksen patsas*. Töölönlahden rannalla *Vapaamuura- rin hauta*. *Kaisaniemen ravintola*, *Soutoklubin* ja *V. P. K:n paviljon- git* ja rautatien vieressä *keilarata*. Talvisin Töölönlahdella *luistinrata*.

Kaivopuisto, kaupungin eteläisellä niemellä. Laajat nurmikot, vanhat tuuheat puut ja aavalta mereltä hen- kivä raikas ilma ovat tehneet tästä puistosta mitä pidetyimmän virkistys- paikan. Puiston merenpuoleisilla kor- keilla kallioilla olevilta sodan aikui-

utlandet 10 kop. *Postkort*: inom Finland 10 p.; till Ryssland 3 kop.; till utlandet 4 kop. *Korsband*: lokalförsändelse 1—50 gr. 5 p.; till orter inom Finland 5 p. för varje 50 gr.; till Ryssland 2 kop. för varje 52 gr.; till utlandet 2 kop. för varje 50 gr.; för handlingar minsta avgift för lokalförsändelser 10 p.; inom Finland 20 p.; till Ryssland 7 kop.; till utlandet 10 kop. *Paketavgiften*: inom Finland för högst $\frac{1}{2}$ kg 40 p. och 20 penni för varje följande $\frac{1}{2}$ kg eller del därav.

Telefonverket, *Centralen* är belägen Högbärgsg. 35 i en ståtlig, borgaktig byggnad uppförd enligt ritningar av Lars Sonck. Centralen kan besökas med särskild tillåtelse. Till allmänhetens förfogande finnes telefoner i de i olika delar av staden belägna telefonkioskerna (avgift 10 p.) samt i butiker, kaféer, restauranter o. s. v. Vid samtal till landsorten erlägges avgift enligt taxa som finnes i telefonkatalogen.

*Telegraf*en. *Telegrafkontoret*, N. Magasinsg. 9, öppet hela dygnet, Wilhelmshg. 13, öppet kl. 7 f. m.—12 e. m. *Telegramportot*: till orter inom Finland en grundavgift av 50 p. och 10 p. för varje ord, adressen inberäknad; till Ryssland i grundavgift 15 kop., samt i ordavgift till Europeiska Ryssland 5 kop. per ord och till Asiatiska Ryssland 10 kop. per ord. Till övriga länder taxeras telegrammen per ord utan grundavgift till Australien 2 mk 60 p.—4 mk 58 p., Belgien 38 p., Danmark 38 p., Frankrike 35 p., Italien 46 p., Nederländerna 37 p., Nord-Amerikas Förenta stater och Canada 1 mk 95 p.—4 mk 65 p., Norge 31 p., Schweiz 43 p., Spanien 53 p., Storbritannien 47 p., Sverige 22 p., Tyskland 28 p., Österrike-Ungern 28 p.

Promenadställen.

Begravningsplatserna, *Brunnsparken*, *Brändö*, *Djugården*, *Drumsö*, *Esplanaderna*, *Fölisön*, *Fölisövägen*, *Hagasundsparken*, *Hesperia*, *Högholmen*, *Kaisaniemi*, *Observatoribacken* m. m. Se närmare dessa.

Raksalonger.

G. Amann, Glog. 3. *Centralpassagens* raksalong. Alexandersg. 46. *Elite*,

Västra kajen 20. *Alina Seppälä*, Fabiansg. 17. *Tonsor*, Ö. Henriksg. 9. *Wiener Rak- & Frisersalong*, Skillnadsg. 3.

Resandehem.

A. b. Kristliga Resandehemmet, Bärög. 17, telef. 3424, 7010. *Maria Anderssons resandehem*, Alexandersg. 44, telef. 2954, 8078. *Aura*, Mikaelsg. 17, telef. 6849, 6525. *Centrum*, Regeringsg. 14, telef. 2032. *Lepola*, Ö. Teatergränden 1, telef. 1101. *Pensionat Central*, Alexandersg. 46, telef. 154, 4618. *Pensionat Regina*, N. Esplanadg. 35, telef. 2199. *Studenthemmet* (för studenter), Ö. Henriksg. 9, telef. 1040.

Resebyråer.

Finlandia, Unionsg. 15, telef. 4957. *Finska Turistbyrån*, N. Esplanadg. 21, kl. 10—6, telef. 5908. *Finska Turistföreningen*, N. Esplanadg. 21, kl. 10—4, telef. 752.

Restauranter.

Alphyddan, i Djugården. Trivsamt utvårdshus. Musik. Finska studentungdomen firar här sin första maj. *Brunnshuset*, i Brunnsparken. Sommarvårdshus. Musik kl. 4—7, 11—12 e. m. Operettföreställningar om sommaren. Jämte Alphyddan ställe för finska studenters förstamajfirande. *Catani*, N. Esplanadg. 31. *Fölisöns restaurant*, å Fölisön. Utvårdshus. Ångsluparna till Fölisön avgå från Gräsvikshamnen. *Gambrini*, Fabiansg. 29. *A. Hult*, Alexandersg. 19. *Högholmens restaurant*, Högholmen. Utvårdshus. Från Norra hamnen, vid ändan av Alexandersg. avgår ångslup till holmen efter var $\frac{1}{2}$ timme. *Kaisaniemi vårdshus*, i Kaisaniemi vid Tölö viken. Även utvårdshus. Om sommaren musik m. m. Har varit centrum för gångna tiders studentliv. Svenska studentungdomen firar numera där sin första maj. *Kapellet*, i Kapell-Esplanaden vid Salutorget. En ytterst gouterad sommar-restaurant. *Klippan*, å en holme i Södra hamnen. Sommar- och utvårdshus. Läget och utsikten de mest förtjusande. Musik kl. 4—6, 8—12 e. m. Ångslup avgår fr. Södra

silta valleilta aukenee viehättävä näköala ulapalle päin. Keskustassa on viihtyisä ravintola *Kaivohuone*, etelärannalla *Ullanlinnan kylpylaitos*, länsiosassa pieni *urheilukenttä* ja *keillarata*. Äärimäisinä idässä ja lännessä näkemisen arvoisia huvilaluoteita.

Kasvitieteellinen puutarha, Unionink. 44.

Lönnrotin puistikko, Antinkadun varrella vastapäätä Vanhaa kirkkoa.

Sinebrychoffin puisto, Bulevardink. 40. Yksityisen omistama, mutta jonkun aikaa päivästä yleisönkin käytävissä.

Tähtitornin mäki, Unioninkadun eteläpäässä. Hyvin hoidettu, rehevä puisto-istutus. Keskellä on *Engelin* piirustusten mukaan tehty Tähtitieteellinen *observatorio*. Sataman puoleisella kallion partaalla on pronssiryhmä „*Haaksirikkoiset*“, jonka luota aukeavat suuremmoiset näköalat joka suunnalle. Hauskoja kalliomuodostelmia sekä eteläpuolella keinotekoinen kultakalalammikko.

Vanha kirkkotarha, Bulevardin- ja Antinkadun välissä. Entinen hautuuma. Antinkadun puoleisella laidalla on *Vanha kirkko*.

Kts. näitä paitsi *saarisloa*!

Ravintoloita.

Alppila, Eläintarhassa. Viihtyisä kesä- ja talviravintola. Soittoa. Suomalainen ylioppilasnuoriso viettää täällä Vappuaan. *Conditori Catani*, P. Esplanadink. 31. *Gambrini*, Fabianink. 29. *A. Hult*, Aleksanterink. 19. *Kaisaniemen ravintola*, Kaisaniemessä Töölönlahden rannalla. Myös ulkoravintola. Usein kesäisin soittoa y. m. On ollut entisaikain ylioppilaselämän keskustana. Ruotsalainen ylioppilasnuoriso viettää siellä nykyisin Vappuaan. *Kaivohuone*, Kaivopuistossa. Kesäravintola. Soittoa klo 4—7, 11—12 i. p. Operetteja kesäisin. Suomalaisen ylioppilasnuorison Vapun vietoipaikka. *Kappeli*, Kappeli-Esplanaadissa Kauppatorin vieressä. Suuresti suosittu kesäravintola. Soittoa klo 1—1½ 5, ½ 8—11 i. p. *Korkeasaaren ravintola*, Korkeasaarella. Myös ulkoravintola. Pohjoissatamasta Aleksan-

terinkadun päästä lähtee höyryvene saarelle joka ½ tunnin kuluttua. *Luoto*, Eteläsatamassa olevalla saarella. Kesäravintola, myös ulkoravintola. Kauniita näköaloja. Soittoa klo 4—6, 8—12 i. p. Laiva lähtee Eteläsatamasta joka ½ tunti. Kaivopuiston itäiseltä rannalta pääsee saarelle soutuveneellä. *C. F. Nyberg*, Aleksanterink. 12. *Oopperakellari*, Teatteri-Esplanadissa. Myös ulkoravintola. Paljon käytetty. Kesäisin avoinna hauskat terrassit. Soittoa klo 12—1, ½ 5—6, 8—11 i. p. *Pörssiravintola*, Fabianink. 14. Helsingin loisteliaimpia. *Ravintola Central*, Hakasalmenk. 4. *Ravintola City*, Aleksanterink. 54. *Ravintola Karl König*, Mikonk. 4. *Seurasaaren ravintola*, Seurasaarella lähellä laivalaituria luonnonihanaalla paikalla. Myös ulkoravintola. Höyryveneet Seurasaarelle lähtevät Ruoholahden satamasta.

Ravintolat pidetään avoinna klo 1:een yöllä, sisään pääsee klo 12:een saakka. Kts. myös *Hotelleja*.

Rukoushuoneet.

Allianssitalo, (vapaakirkollisten saarnahuone), Korkeavuorenk. 22.

Betania (luterilainen), Perämiehenk. 13.

Bethelkirkko (ruotsink. Baptistiseurann), I. Robertink. 24.

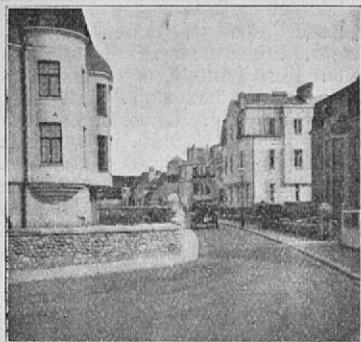
Harjun rukoushuone (luteril.), I. Viertotie 61.

Kallion rukoushuone (luteril.), Alppik. 19.

Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen rukoushuone, Fredrikink. 42.

Ruokatarjoiluja.

Helsingin Leikkelyliikkeen ruokasalit, Mikonk. 2, p. 29 91. *Hospitzin ruokala*, Vilhonk. 3, p. 84 85. *Kansan ruokala*, I. Heikink. 9, p. 30 18. *Kleinin ruokasalit*, E. Esplanadink. 10, p. 22 91. *Osmola*, P. Esplanadink. 21, p. 73 23. *Oululainen leikkelyliike*, Kasarmink. 48, p. 11 35. *Pohjalaisten ruokasalit*, I. Roobertink. 1, p. 48 53. *Savolaisten ruokasalit*, Kluuvik. 6, p. 88 39. Kts myös automaatteja!



Gatparti från den nya villastadsdelen. — Katukuva uudesta huvilakaupunginosasta.

hamnen varje $\frac{1}{2}$ timme. Roddbåt till holmen fr. Brunnsparkens östra strand. *C. F. Nyberg*, Alexandersg. 12. *Operakällaren*, i Teater-Esplanaden. Även utrestaurant. Mycket besökt. Trevlig terrass. Musik kl. 12—1, $\frac{1}{2}$ 5—6, 8—11 e. m. *Restaurant Börs*, Fabiansg. 14. En af de luxuriösaste i Helsingfors. *Restaurant Central*, Hagasundsg. 4. *Restaurant City*, Alexandersg. 54. *Restaurant Karl König*, Mikaelsg. 4.

Saluhallar.

Gardeshallarna, å Kaserntorget. *Hagnäs hallar*, Sparbankskaen 4—Broholmsg. 14. *Hallarna å Hagnästorget*. *Nya hallen*, V. Kåjen 14—Unionsg. 15. *Sandvikens hallar* vid Andrég. å Sandvikstorget. *Smörhallen*, V. Kåjen 10. *Stora saluhallen*, V. Kåjen.

I saluhallarna idkas handel med matvaror samt hållas de öppna kl. 7 f. m.—8 e. m.

Siminrättningar.

Drumsö badanstalt, simhuset å Fölisön, Högholmens simhus, *Nya Siminrättningen*, vid Ursins klippor i ändan av Skepparegatan, *Ulrikasborgs badanstalt* i Brunnsparken m. m.

Sjukhus.

Barnsjukhuset, Fabriksk. 1. Avdelning av Allmänna Sjukhuset. Besöken kl. 3—5. *Boijes och Parviai-*

nens sjukhus och förlossningsanstalt, Fredriksk. 37. *Diakonissanstalten*, 1 linjen 7. Avdelning för invärtes sjukdomar, kirurgisk avdelning och avdelning för kvinnosjukdomar. Till sjukhuset hör även en kyrka. Besöken kl. 4— $\frac{1}{6}$ samt i privatrummen 1—2. *Eira*, Skeppareg. 29. Besöken kl. 12—3, 5—6. *Engströms gynäkologiska klinik*, Skarpskytteg. 20, Skeppareg. 43. Besöken kl. 4—5. *Epidemisjukhuset* i Fredriksberg. Epidemiavdelning av Maria sjukhus. Storartade och tidsenliga sjukhusbyggnader. Besöken kl. 3—5. *Eskelins och Wetterstrands privata sjukhus*, Petersg. 24. *Extra sjukhuset för skarlakansfeber*, bakom Alkärr. *Extra veneriska sjukhuset i Gumtåckt*, vid Ö. Chaussén. *Förlossningsanstalten*, Bergmansg. 6. Avdelning av Allmänna Sjukhuset. Besöken kl. 3—5. *Gamla kliniken*, Unionsg. 37. Hör till Allmänna Sjukhuset. Avdelning för syfilis och hudsjukdomar, avdelning för kvinnosjukdomar, avdelning för ögonsjukdomar. Besöken kl. 3—5. *Kammio sjukhus för nervsjuka*, V. Chaussén, Stora Kammio. *Kirurgiska sjukhuset*, Kasärng. 11—13. Allmänna Sjukhusets kirurgiska avdelning. Besöken kl. 3—5. *Lappvikens centralanstalt*, å Lappudden. Besöken endast med läkarens tillåtelse kl. 9—11 f. m. *Maria sjukhus*, Lappviksg. 16. Avdelning för lungsjuka, kirurgisk avdelning, avdelning för epidemisjukdomar och avdelning för invärtes sjukdomar. Besöken kl. 3—5. *Nya kliniken*, Unionsg. 33. Avdelning av Allmänna Sjukhuset. Patologisk avdelning (numera för nervsjukdomar), propedeutisk avdelning, avdelning för invärtes sjukdomar. Besöken kl. 3—5. *Privata barnsjukhuset*, Ehrensvärdsvägen 4—6. *Ryska militärlasarettet*, Unionsg. 38—40. Uppfört enligt ritningar av Engel. *Sjukhuset Ensi*, Speranskyvägen 1—3. En av de mest tilltalande sjukhusbyggnader i Helsingfors. *Sjukhuset Mehiläinen*, Villag. 20—22. *Stengårds sjukhus*, Tölö, Kammio. 12. *Tallbacka sjukhus*, vid Fölisövägen. För nervsjuka. *Öronsjukhuset*, Bröbärgsg. 14. Av-

Saaristo.

Blekholma, eteläinen ja pohjoinen, Eteläsataman edustalla. Edellisellä suosittu ulkoravintola *Luoto*, jälkimmäisellä *Uudenmaan pursiklubin paviljonki*.

Degerö, itäisessä saaristossa. Höyryveneet lähtevät Pohjoissatamasta. Suurin saari tällä puolen kaupunkia. Runsaasti kauniita huviloita. Ihana luonto, varsinkin saaren sisäosa on mitä viehkein. Pohjoisosassa kansanpuisto.

Kellosaari (Skällarn), Ruoholahden satamasta länteen. *Työväen pursiklubin paviljonki*.

Korkeasaari, Pohjoissatamassa, josta höyrypurjet lähtevät. Keskellä saarta hauska ja hiljainen *kesäravintola*. Koko saari muodostaa laajan eläintarhan, jossa saadaan tutustua sekä ulkomaalaisiin että kotimaisiin eläimiin. Monilta kallioilta ihania näköaloja sekä kaupunkiin että ulapalle päin. Uimahuone etelärannalla.

Kulosaari (Brändö), koilliseen päin kaupungista oleva viehättävä huvilayhteiskunta. Saarelle päästään joko höyryveneellä Pohjoissatamasta tai Kauppatorilta raitiotievaunulla.

Lammassaari, Vanhankaupungin selällä. Laivat lähtevät Siltavuoren rannasta. Saarella on raittiusyhdistys Koiton kesäsiirtola.

Liuskasaari, Merisataman luona. *Helsingin purjehdusseuran paviljonki*.

Nihtisaari, Pohjoissatamassa. *Suomalaisen pursiseuran paviljonki*.

Seurasaari, kaupungista länteen. Kuuluu Helsingin Anniskeluyhtiölle. Saari on ihanimpia Helsingin lähistöllä. Sen varjoiset käytävät ja rehevät nurmikot ovat varsinkin arkipäivisin viehättäviä virkistyspaikkoja. Keskellä saarta on rauhaista *kesäravintola*, itäisellä niemellä *Seurasaa-ren ulkomuseo*, jonka huomattavimmat nähtävät ovat Niemelän torppa ja Karunan kirkko. Saari on yhdistetty sillalla mantereeseen ja tarjoaa matkaa kaupungista tätä kautta sinne hauskan kävely- tai ajoretken. Laivalla päästään saarelle Hietalahden ja Ruoholahden rannasta.

Tutkainsaari (Drumsö), lounaiseen



Alphyddan. — Alppila.

kaupungista. Laivaliike Ruoholahden rannasta. Huvilayhteiskunta, missä on kesäravintola ja ulkomaiseen tapaan järjestetty *merikylpylä*.

Viaporin saaret, seitsemän linnotukselle kuuluvaa saarta itäisessä saaristossa. *Suurella Itäisellä Svar-töllä* on linnotuksen kirkko. *Susi-saarella* Ehrensvärnin hautapatsas.

Villinki, Degeröstä kaakkoon. Laivaliikenne Pohjoissatamasta. Kuuluu komeista puistoistaan ja n. k. kristallilahdistaan, jotka pistäytyvät syvään jyrkkien kallioiden väliin. Kautta huviloita.

Sairashuoneita.

Boijen ja Parviaisen sairaala ja synnytyslaitos, Fredrikink. 37. *Dia-konissalaitos*, 1 linja 7. Kirurginen osasto, Naistautien osasto ja Sisä-tautien osasto. Sairaalassa on myös kirkko. Vierailut klo 4— $1\frac{1}{2}$ 6 sekä yksit. huoneissa klo 1—2. *Eira*, Laivurink. 29. Vierailut klo 12—3, 5—6. *Engströmin Gynäkologinen klinikka*, Tarkk'ampujank. 20, Laivurink. 43. Vierailut klo 4—5. *Eske-linin ja Wetterstrandin yksityinen sairashuone*, Pietarink. 24. *Kam-mion hermosairaala*, L. Viertotie, Iso Kammio. *Kirurginen sairaala*, Kasarmink. 11—13. Yleisen Sairashuoneen kirurginen osasto. Vierailut klo 3—5. *Kivelän sairaala*, Töölö, Kammiok. 12. *Korvasairaala*, Siltavuorenk. 14. Yleisen Sairashuoneen osasto. Vierailut klo 3—5. *Kulku-tautisairaala*, Pasilassa. Marian sai-

delning av Allmänna Sjukhuset. Besöken kl. 3—5.

Skolbyggnader.

Finska Fruntimmersskolan, Georgsg. 18. *Finska Realllyceum*, Kyrkotorget 3. *Finska Normallyceum*, Bang. 6—8. *Folkskolan vid Annegatan*, Anneg. 30. *Folkskolan vid Bangatan*, Bang. 8. *Folkskolan i Bärghäll*, 4 linj. 13—15. *Folkskolan vid Fabriksgatan*, Fabriksg. 17. *Folkskolan i Tölö*, Tölög. 41—43. *Svenska Fruntimmersskolan*, Boulevardsg. 18—20. *Svenska Normallyceum*, Unionsg. 2. *Svenska Realllyceum*, Elisabethsg. 13.

Skomagasin.

Hagnäs Skomagasin, Skillnadsg. 19, Broholmssg. 12.

Skärgården.

Blekholmen, södra och norra, i södra hamnen. Å den förra är *Klippan*, en gynnad sommarrestaurant belägen, å den senare *Nyländska Jaktklubbens paviljong*.

Brändö, ett nordost från staden förtjusande beläget villasamhälle. Färden till ön kan göras antingen med ångslup från Norra hamnen eller från Salutorget med spårvagn.

Degerö, i östra skärgården. Ångslupar avgå dit från Norra hamnen. Ön är den största på denna sidan om staden. Talrika täcka sommarvillor. En härlig natur, isynnerhet de inre delarna av ön äro intagande. Folkpark å öns nordliga del.

Drumsö, sydväst om staden. Ångslupsförbindelse från Gräsviksstranden. Villasamhälle med sommarrestaurant och enligt utländska mönster inrättat *havsbad*.

Flisholmen, vid Havshamnen. *Helsingfors segelsällskaps paviljong*.

Fårholmen, å Gammelstadsfjärden. Ångsluparna avgå från Brobergskajen. Nykterhetsföreningen Koittos sommarkoloni.

Fölisön, vester om staden. Tillhör Helsingfors utskänkningsaktiebolag. Ön är en av de naturskönaste i Helsingfors omgivning. Dess skuggiga alléer och frodiga gräslindor äro

isynnerhet om vardagarna inbjudande ställen för vederkvickelse. Mitt på ön är en fridsam *sommarrestaurant*, å östra udden *Fölisöns friluftsmuseum*, vars märkligaste sevärdheter äro Niemelä torp och Karuna kyrka. En bro förbinder ön med fastlandet och denna väg från staden till ön erbjuder en angenäm promenad eller åktur. Ångbåtar avgå till ön från Sandviks- och Gräsviks kajerna.

Högholmen, i Norra hamnen, derifrån ångslupar avgå. En inbjudande sommarrestaurant mitt på ön. Hela ön har inrättats till en vidsträckt djurgård, där tillfälle finnes att bese såväl utländska som inhemska djurarter. Från öns klippor har man härliga utsikter såväl över staden som utåt havet. Simhus å södra stranden.

Knekten, i Norra hamnen. *Suomalainen pursiseura's paviljong*.

Skällarn, belägen vesterut från Gräsvikshamnen. *Arbetare Segelklubbens paviljong*.

Sveaborgs öar, sju fästningen tillhörande öar i östra skärgården. Å *Stora Östra Svartön* fästningens kyrka, å *Vargön* Ehrens värds gravmonument.

Villinge, sydost från Degerö. Ångslupstrafik från Norra hamnen. Berömd för sina präktiga parker och s. k. kristallvikar, vilka tränga sig djupt in emellan de branta klipporna. Vackra villor.

Spirituosaaffärer.

A. B. J. H. Wickel, Alexandersg. 32; W. Relander, Glogatan 7; A. B. A. Nikander O. Y. Mikaelsgatan 11.

Sport.

Idrottslivet i vår stad är högst livligt. Därpå äro de många *sport- och gymnastikföreningarna* ett bevis. *Idrottsplaner* finnas flera. *Segelsporten* omhuldas av de talrika segelsällskapen (se Skärgården). *Roddsporens* representant är Roddklubben i Kaisaniemi. *Ridsportens* utövare erhålla emot betalning hästar till begagnande från *Hippodromen* i Tölö. Tillfälle till *tennisspel* i Kaisaniemi, Brunnsparken samt i Nikolajeffska affärspalatset N. Järnväggsg. 15 befint-

raalan kulkutautiosasto. Suuremmoi-
set ja ajanmukaiset sairaalarakennuk-
set. Vierailut klo 3—5. *Lapinlah-
den keskuslaitos*, Lapinniemi. Vierailut
ainoastaan lääkärin luvalla
klo 9—11 a. p. *Lasten sairaala*,
Tehtaank. 1. Yleisen Sairashuoneen
osasto. Vierailut klo 3—5. *Marian
sairaala*, Lapinlahdenk. 16. Keuhko-
tautisten osasto, Kirurginen osasto ja
Sisätautiosasto. Vierailut klo 3—5.
Sairaala Ensi, Speranskintie 1—3.
Miellyttävimpää sairaalarakennuksia
Helsingissä. *Sairaala Mehiläinen*,
Huvilak. 20—22. *Synnytyslaitos*,
Vuorimiehenk. 6. Yleisen Sairashuone-
en osasto. Vierailut klo 3—5. *Tallbackan sairaala*, Seurasaarentien
varrella. Hermosairaita varten. *Uusi
klinikka*, Unionink. 33. Yleiseen Sai-
rashuoneeseen kuuluva. Patologinen
osasto (käytetään nyk. hermot. var-
ten), Propedeuttinen osasto, Sisätau-
tien osasto. Vierailut klo 3—5. *Vanha
klinikka*, Unionink. 37. Kuuluu Ylei-
seen Sairashuoneeseen. Kuppa- ja
ihotautilien osasto, Naistautien osasto,
Silmätautilien osasto. Vierailut klo
3—5. *Venäläinen sotilassairaala*,
Unionink. 38—40. Engelin piirtämä
rakennus. *Yksityinen lastensairaala*,
Ehrensärdintie 4—6. *Ylimääräinen
tuli-rokkosairaala*, Leppäsuon takana.
Ylimääräinen venerinen sairashuone
Kumtähdessä, I. Viertotien varrella.

Sanomalehdet.

Dagens Press, iltalehti, Yrjönk. 13.
Helsingin Sanomat, nuorsuomalaisen
puolueen pää-äänenkannattaja, Ludvi-
gink. 4. *Hufvudstadsbladet*, ruotsa-
laisen puolueen pää-äänenkannattaja,
L. Heikink. 8. *Työmies*, iltalehti, so-
sialidemokratisen puolueen pää-äänen-
kannattaja, Sirkusk. 3. *Uusi Suome-
tar*, vanhan suomalaisen puolueen
pää-äänenkannattaja, Antink. 4.

Yksityisnumeroja saadaan lehtien
konttoreista, sanomalehtipojilta ka-
duilta, rautatienasemalta, kioskeista,
tupakkakaupoista ja sanomalehtimyy-
mälöistä Aleksanterink. 30 ja 46. Lu-
ettavana on niitä ravintoloissa, kahvi-
loissa ja lukusaleissa.

Satamat.

Eteläsatama, Kauppatorin edus-
talla. Syvyys 5—8 m., laiturin pituus
n. 2,000 m. Helsingin laivaliikkeen
keskus. Tänne saapuvat suuret mat-
kustaja- ja rahtilaivat. Täältä välit-
tävät saaristolaiset liikettä itäiseen
ja läntiseen saaristoon, Luodolle, Via-
poriin y. m. lähisaariin. Sataman
kauppatorille pistäytyvässä pohjukassa
harjoittavat saaristolaiset kala- y. m.
kauppaa. Täällä pidetään syksyisin
kalamarkkinat. Talvisin on satamassa
luistinrata.

Jätkä- ja Hietasaaren satamat,
Hietalahdessa mainituilla saarilla.
Työnalaisina.

Hietalahden satama, Hietalahden
torin edustalla. Syvyys 4—7 m., lai-
turin pituus 325 m. Suuremmat sata-
maan saapuvat laivat ovat yksinomaan
rahtilaivoja. Sitä paitsi keskittyy tänne
Seurasaaren y. m. läntisten saarten
liikenne. Etelärannalla laivatelakka.
Talvisin on täällä luistinrata.

Merisatama, 7:n kaupungen-
osan eteläpuolella. Rakennustarpeiden
tuontipaikka.

Pohjoissatama, ensimmäisen kau-
punginosan itäpuolella. Syvyys 3 m.,
laiturin pituus 1,800 m. Halkojen
tuontipaikka. Eteläisimmästä päästä
välittävät saaristolukset liikettä Kor-
keasaaren y. m. itäisten saarten vä-
lillä. Sataman suulla Venäjän laivas-
ton asemapaikka. Talvisin on sata-
massa luistinrata.

Ruoholahden satama, neljännen
kaupunginosan lounaispuolella. Höy-
ryveneyhteys länsisaaristoon.

Siltavuoren satama, ensimmäisen
kaupunginosan pohjoisrannalla. Sy-
vyys 2—4 m., laiturin pituus 300 m.
Rakennustarpeiden tuontipaikka. Täältä
lähtevät höyryveneet Lammassaareen.

Söörnäisten satama, Söörnäisten
niemen edustalla. Syvyys 4—7 m.,
laiturin pituus 510 m. Puutavarain
vientipaikka.

Seuroja ja yhdistyksiä.

*Kirjallisuus- ja tiedeseu-
roja*: Suomalainen Tiedeakatemia,
Hallitusk. 1; Suomalaisen Kirjallisu-
uden Seura, omassa talossa, Hallitusk. 1



Från Djurgården. — Eläntarhasta.

lig tennishall. *Kägelbanor* i Kaisaniemi och Brunnsparken. *Simning* kan utövas å de talrika siminrättningarna (se dem). *Brottningen* representeras av flere sällskap, *jakten* av jakt-sällskap, *travsporten* bl. a. av Finska Travsportens Vänner. Om vintern finnes tillfälle till *skridskosport* å talrika skridskobanor, till *skidlöpning* i stadens omgivningar, *skidbacke*, finnes uppbyggd vid Alphyddan.

Stadsbuden.

Stadsbudsstationen är belägen i hörnet av N. Esplanadg. och Unionsg., därifrån de kunna beställas per telefon 108. Minsta avgift 25 p. Vid beställning per telefon en tillskottsavgift av 10 p. För bärande av rese-effekter från ångbåt eller järnvägsstation till åkare eller tvärtom erlägges för varje börda 10 penni.

Statens inrättningar och ämbetsverk.

Finlands statskontor, Senatshuset, ingång från Regeringsg., kl. 11—3, kassorna kl. 11—2. *Forststyrelsen*, V. Henriksg. 14, kl. 11—3. *Fångvårdsstyrelsen*, Marieg. 4, kl. 11—3. *Generalguvernörskansliet*, Bärngmansg. 1, kl. 11—3. *Generalguvernörsämbetet*, S. Esplanadg. 6, mitt emot Kapellet. Huset uppfört enligt ritningar av Engel. *Industristyrelsen*, Boulevardsg. 29, kl. 11—12. *Järnvägsstyrelsen*, Vilhelmsg. 13, de olika byråerna, kanslierna och kontorerna öppna $\frac{1}{10}$ — $\frac{31}{5}$ kl. 10—4 och $\frac{1}{6}$ — $\frac{30}{9}$ kl. 10—3. *Kejsertliga Senaten för Finland*, Senatshuset vid östra delen av Senatstorget. Enligt ritningar av

C. L. Engel. De olika departementen, byråerna, kanslien och kontoren äro öppna kl. 11—3. *Lantbruksstyrelsen*, V. Henriksg. 12, kl. 11—3. *Lantdagen*, sammanträder å Heimola, Regeringsg. 15. *Länestyrelsen för Nylands län*, Marieg. 4, kl. 11—3, passexpeditionen ävenså. *Medicinalstyrelsen*, Alexandersg. 8, kl. 11—3. *Myntverket*, Kanalg. 4, å Skatudden. Uppbyggd år 1863. Präglings av Finlands metallmynt. Inträde endast med vederbörligt tillstånd. *Poststyrelsen*, Nikolaig. 4, kl. 11—3. *Statistiska centralbyrån*, S. Esplanadg. 4, kl. 10—4. *Tullkammaren*, å Skatudden Kanalg. 6. Öppen från segelsäsongens början till 1 oktober kl. 9—4, från 1 oktober till segelsäsongens slut kl. 9—3, efter segelsäsongens slut kl. 10—3; för klarering och utgivning av förpassningar kl. 6—7. *Överstyrelsen för allmänna byggnaderna*, Alexandersg. 8, kl. 11—3. *Överstyrelsen för lantmäteriet*, Senatshuset, Riddareg. 2, ingång fr. Alexandersg., kl. 11—2. *Överstyrelsen för lots- och fyrinrättningen*, Bärngmansg. 1, kl. 1—3. *Överstyrelsen för pressärendena*, Observatoriig. 2, kl. 9—11 f. m. *Överstyrelsen för skolväsendet*, Bang. 4—6, kl. 11—3. *Överstyrelsen för väg- och vattenbyggnaderna*, Unionsg. 26, kl. 11—3.

Sällskap och föreningar.

Litteratur- och vetenskaps-sällskap: Finska Litteratursällskapet, eget hus, Regeringsg. 1. *Finska Vetenskaps-societeten*, Kasärng. 24. *Suomalainen Tiedeakatemia*, Regeringsg. 1. *Svenska Litteratursällskapet i Finland*, Kasärng. 24. *Sång- och musikföreningar: Akademiska Sångföreningen*, Alexandersg. 23. *Brage*, Kasärng. 34. *M. M.-föreningen*, Alexandersg. 12. *Ylioppilaskunnan Laulajat*, Studenthuset. *Klubbar: Helsingin kunnallisklubi*, Kasärng. 23. *Suomalainen klubi*, Brunng. 8. *Svenska klubben*, Fabiansg. 15. *Öfriga föreningar m. m.: Folkupplysningssällskapet*, i eget hus, Museig. 18. *Nuorsuomalai-*

Suomen Tiedeseura, Kasarmink. 24; *Svenska Litteratursällskapet i Finland*, Kasarmink. 24; *Laulu- ja soittoyhdistyksiä*: *Akademiska Sångföreningen*, Aleksanterink. 23; *Brage*, Kasarmink. 34; *M. M. seura*, Aleksanterink. 12; *Ylioppilaskunnan Laulajat*, Ylioppilastalo. *Seuraklubeja*: *Helsingin kunnallisklubi*, Kasarmink. 23; *Suomalainen klubi*, Kaivok. 8; *Svenska klubben*, Fabianink. 15. *Muita seuroja y. m.*: *Kansanvalistusseura*, omassa talossa, Museok. 18; *Nuorsuomalaisen puolueen keskus toimikunta*, kanslia Kasarmink. 23; *Suomalainen puolue*, kanslia Hallitusk. 15; *Svenska folkpartiet*, kanslia Hallitusk. 2.

Soittoa.

Ulkona kesäisin: *Alppilassa* klo 4—6, 8—12 i. p., *Kaisaniemessä*, *Kaivohuoneella* klo 4—7, 11—12 i. p., *Kappelissa* klo 1— $\frac{1}{2}$ 5, $\frac{1}{2}$ 8—11 i. p., *Luodolla* klo 4—6, 8—12 i. p., *Oopperakellarissa* klo 12—1, $\frac{1}{2}$ 5—6, 8—11 i. p. Talvisin luistinaradoilla iltasin. Päävahtia (Katajanokan sillan korvalla) vaihdettaessa soittaa sotilassoittokunta joka aamu klo 12 tienoissa. Useimmilla ensiluokan ravintoloilla on oma orkesterinsa.

Teattereja. ¹⁾

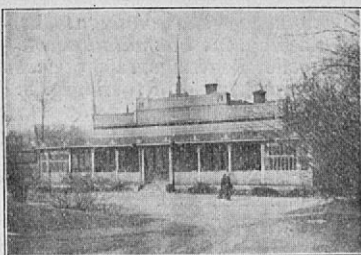
Aleksanterin teatteri (venäläinen), Bulevardink. 23—27. Rakennettu v. 1880. Puhel. 4 30.

Apolloteatteri, E. Esplanadink. 10. Operettinäytäntöjä. Lippujen hinnat 50 p.—4 mk. Lippumyymäl. puhel. 73 06.

Kaivohuone, Kaivopuistossa, kesäteatteri, jossa tavall. näyttelee operettiseurueita. P. 25 07.

Kansan näyttämö, Ylioppilastalolla, Aleksanterink. 23. Näytäntöpäivät: torstai, lauantai, sunnuntai. Tav. lippujen hinnat 50 p.—4 mk. Puh. 65 43.

Ruotsalainen teatteri, (Uusi teatteri), Teatteriesplanadissa. Nykyinen muhkea talo rakennettu 1859 poissiirretyn vanhan teatterin sijalle. Tav. lippujen hinnat 1—5 mk., alennetut 50 p.—3 mk. 50 p. *Folkteatern* (koti-



Kaisaniemi vårdshus. — Kaisaniemen ravintola.

mainen osasto), lippujen hinnat 50 p.—3 mk. 50 p. Etuoston tapahtuessa 10 % korotus. Lippumyymälä avoinna näytäntöpäivinä: arkip. klo 10 a. p.— $\frac{1}{2}$ 4 i. p. ja klo $\frac{1}{2}$ 6 i. p., pyhäp. 12—2 päivällä ja klo 5:stä i. p.; päivinä, jolloin ei ole näytäntöä: klo 12— $\frac{1}{2}$ 4 i. p.; puhel. 3 87.

Suomen kansallisteatteri, Vilhonk. 9—11 rautatien torin varrella. 1912 valmistui nykyinen teatteritalo, johon prof. O. Tarjanne on laatinut piirustukset. Harmaakivifasadiineen on se nuoren kansallisen rakennustaiteemme merkkiteoksia.—Näytäntöpäivät: sunn., keskiv., perj., lauant. Tavall. lippujen hinnat 50 p:stä 4 mk:aan, alennetut 25 p:stä 2 mk:aan. Lippuja myydään näytäntöpäivän edellisänä päivänä klo 10— $\frac{1}{2}$ 3, näytäntöpäivänä klo 10— $\frac{1}{2}$ 3 ja klo 5 i. p. Pyhäpäivisin myydään lippuja vain klo 2:sta i. p. Lippumyymäl. p. 5 82, 4 94.

Toreja.

Hietalahden tori, neljännessä kaupunginosassa. Keskikaupungilta johtavat sinne Bulevardin- ja Antinkadut.

Kasarmintori, kolmannessa kaupunginosassa.

Kauppatori, kolmannessa kaupunginosassa, Eteläsataman rannalla, Esplanadin itäpäässä. Torilla harjoitetaan arkipäivisin joka aamu klo 12:een ja pyhäpäivisin klo 9:ään vilkasta maalaistuotteiden kauppaa. Keisarillisina juhlapäivinä pidetään täällä sotavaan paraati.

Rautatien tori, toisessa kaupunginosassa. Helsingin laajin tori. Itäisellä sivustalla harjoitetaan torikaup-

¹⁾ Kesällä annetaan näytäntöjä vain Kaivohuoneella.

sen puolueen keskustoimikunta, kansliet Kasärng. 23. *Suomalainen puolue*, kansliet Regeringsg. 15. *Svenska folkpartiet*, kansliet. Regeringsg. 2.

Teatrar. ¹⁾

Alexanders teatern (rysk), Boulevardsg. 23—27. Byggt år 1880. Biljettförsäljn. telef. 4 30.

Apollo teatern, S. Esplanadg. 10. Operettföreställningar. Biljettprisen från 50 p. till 4 mk; telef. 73 06.

Brunnshuset, i Brunnsparken. Sommarteatrar, varest vanligen operettsällskap uppträda. Telef. 25 07.

Finska Nationalteatern, Vilhelmmsg. 9—11, vid Järnvägstorget. År 1902 invigdes det nuvarande teaterhuset, vartill ritningarna uppgjorts av prof. O. Tarjanne. Med sin gråstensfasad ett av vår unga nationella arkitekturkonsts förnämsta verk. — Föreställningsdagarna: sönd., onsd., fred., lörd. Vanliga biljettpris: fr. 50 p. till 4 mk, nedsatta biljettpris: från 25 p. till 2 mk. Biljetter säljas dagen före representationen kl. 10— $\frac{1}{2}$ 3, representationsdagar kl. 10— $\frac{1}{2}$ 3 och kl. 5 e. m. Helgdagar säljas biljetter endast från kl. 2 e. m.; telef. 5 82, 4 94.

Kansan Näyttämö, Studenthuset, Alexandersg. 23. Representationsdagar: torsd., lörd., sönd. — Vanliga biljettpris: 50 p.—4 mk; telef. 65 43.

Svenska Teatern (Nya Teatern), i Teater-Esplanaden. Det nuvarande ståtliga huset uppfört på den år 1859 bortflyttade gamla teaterns ställe. Vanliga biljettpris: 1—5 mk, nedsatta: 50 p.—3 mk 50 p. *Folkteatern* (inhemsk avdelningen) biljettpris: 50 p. till 3 mk 50 p. Vid förköp 10% förhöjning. Biljettförsäljn. öppen representationsdagar: vardagar kl. 10 f. m.— $\frac{1}{2}$ 4 e. m. samt från kl. $\frac{1}{2}$ 6 e. m., helgdagar kl. 12—2 på dagen samt från kl. 5 e. m.; icke representationsdagar: kl. 12— $\frac{1}{2}$ 4 e. m.; telef. 3 87.

Tidningarna.

Dagens Press, aftontidn., Georgsg. 13. *Helsingin Sanomat*, ungfinska

partiets huvudorgan, Ludvigsg. 4. *Hufvudstadsbladet*, svenska partiets huvudorgan, V. Henriksg. 8. *Työmies*, aftontidning, socialdemokratiska partiets huvudorgan, Cirkusg. 3. *Uusi Suometar*, huvudorgan för gamla finska partiet, Andreg. 4.

Lösnummer erhålles från tidningarnas kontor, av tidningskolportörerna på gatorna, från järnvägsstationen, kioskerna, cigarrbutikerna och tidningsförsäljningarna Alexandersg. 30 och 46. Till läsning i restauranter, kaféer och läsesalar.

Torg.

Järnvägstorget i andra stadsdelen. Det största i Helsingfors. Å ostliga delen av torget idkas torghandel i stånd dagarna igenom. Saluplats för julgrannar och johannebjörkar. Under inträffande marknader skådeplats för liv och rörelse.

Kasärntorget, i tredje stadsdelen.

Salutorget, i tredje stadsdelen, vid Södra hamnen och östra ändan av Esplanaderna. På torget idkas på helgfria dagar varje morgon till kl. 12 och helgdagar till kl. 9 livlig handel med lantmannavaror. Ibland anställas å torget militärparader.

Sandvikstorget, i fjärde stadsdelen.

Senatstorget, i första stadsdelen. Centrum för komplexen av vår stads mest imponerande byggnadsverk.

Utsikter.

Från „*Alperna*“ vid *Alphyddan*, *Brandtornet*, *Brobergsterrassen*, *Brunnsparkens vallar*, *Högholmen*, *Klippan*, *Nationalmuseets torn*, *Observatoriibacken*, från *Skatudden* vid *Uspenska katedralen*, samt från *Vattenborgen* nära *Alphyddan*.

Ångbåtsexpeditioner.

Victor Ek, V. Kajen 16. Telef. 1 82, 59 57. *Lars Krogus & Co.*, S. Magasinsg. 4. Telef. 282. *Finska Ångfartygs Aktiebolaget*, S. Magasinsg. 4. Telef. 84.

¹⁾Under sommaren inga föreställningar utom på Brunnshuset.



paa kojuissa koko päivän. Joulukuusten ja juhannuskoivujen myyntipaikka. Markkinain aikana vilkas liike.

Senaatintori, ensimmäisessä kaupunginosassa. Kaupunkimme monumentalisimman rakennusryhmän keskus.

Uimalaitoksia.

Drumsön uimalaitos, *Korkeasaaren uimahuone*, *Seurasaaren uimahuone*, *Ullanlinnan kylpylaitos* Kaivopuistossa, *Uusi Uimalaitos*, Laiurinkadun päässä Ursinin kallioiden rantamalla, y. m.

Urheilua.

Urheiluelämä on kaupungissamme varsin vilkas. Siitä ovat todistuksena monet *urheilu- ja voimisteluseurat*, *Urheilukenttiä* on useita. *Purjehtimisesta* huolehtivat useat *purjehdus-seurat* (kts. Saaristo). *Soutu-urheilun* edustaja on Soutuklubi Kaisaniemessä. *Ratsastuksen* harrastajat saavat maksusta hevosia käytettäväkseen *Hippodromista* Töölöstä. *Verkkopallo-peliin* on tilaisuutta Kaisaniemessä, Kaivopuistossa sekä Nikolajeffin liikepalatsissa, P. Rautatienk. 15, olevalla sisäradalla. *Keilaratoja* on Kaisaniemessä ja Kaivopuistossa. *Uintia* voidaan harrastaa monissa uimalaitoksissa (kts. niitä). *Painia* edustavat monet painiseurat, *metsästystä* metsästysyhdistykset, *raviurheilua* m. m. Suomen Raviurheilun Ystävät. Talvisin on *luistinurheiluun* tilaisuutta useilla luistinaradoilla, *hiihtoon* kaupungin ympäristössä, *mäenlaskuun* Alppilan luo laitetussa mäessä.

Valtion virastoja ja laitoksia.

Eduskunta, kokoontuu nykyään Heimolassa, Hallitusk. 15. *Keisarillinen Suomen Senaatti*, Senaatintalo. Senaatintorin itälaidalla. *C. L. Engelin* luoma. Eri osastot, toimistot, kansliat ja konttorit ovat avoimna klo 11—3. *Kenraalikuvernörin kanslia*, Vuorimiehenk. 1, klo 11—3. *Kenraalikuvernörin virasto*, E. Esplanadink. 6 Kappelin kohdalla. Engelin piirtämä rakennus. *Koululaitoksen yllähoito*, Ratak. 4—6, klo 11—3. *Luotsi- ja majakkalaitoksen yllähoito*,

Vuorimiehenk. 1, klo 11—3. *Lääkintöhallitus*, Aleksanterink. 8, klo 11—3. *Maanmittausyllähoito*, Senaatintalo, Ritarik. 2, käynti Aleksanterinkiltä, klo 11—2. *Maanviljelyshallitus*, L. Heikink. 12, klo 11—3. *Metsähoito*, L. Heikink. 14, klo 11—3. *Painoasiain yllähoito*, Tähtitornink. 2, klo 9—11 a. p. *Pöytähoito*, Nikolaink. 4, klo 11—3. *Rahapaja*, Kanavak. 4, Katajanokalla. Rakennettu v. 1863. Täällä valmistetaan Suomen metallirahat. Pääsyä varten haettava erikoinen lupa. *Rautatiehoito*, Vilhonk. 13, eri toimistot, kansliat ja konttorit avoimna $\frac{1}{10}$ — $\frac{31}{5}$ klo 10—4 ja $\frac{1}{6}$ — $\frac{30}{6}$ klo 10—3. *Suomen valtiokonttori*, Senaatintalo, käytävä Hallituskadulta, klo 11—3, kassat klo 11—2. *Teollisuushallitus*, Bulevardink. 29, klo 11—2. *Tie- ja vesirakennusten yllähoito*, Unionink. 26, klo 11—3. *Tilastollinen päätoimisto*, E. Esplanadink. 4, klo 10—4. *Tullihallitus*, Erottajak. 2, klo 11—3. *Tullikamari*, Katajanokalla Kanavak. 6. Avoimna purjehduskauden alusta 1 p:ään lokak. klo 9—4, 1 p:stä lokak. purjehduskauden loppuun klo 9—3, purjehduskauden loppua klo 10—3; passitusten selvitystä ja antamista varten klo 6—7. *Uudenmaan läänin lääninhallitus*, Mariank. 4, klo 11—3, samoin passi-toimisto. *Vankeinhoitohallitus*, Mariank. 4, klo 11—3. *Yleisten rakennusten yllähoito*, Aleksanterink. 8, klo 11—3.

Vankiloita.

Kuritusshuone, Söörnäisten niemellä. Miesvankila, jossa säilytetään kuritusshuonerangaistukseen tuomittuja. *Läänin vankila*, Katajanokalla Vyök. 1—3. Tutkinto- ja lieviin rangaistuksiin tuomittuja vankeja varten.

Virvotusjuomakioskeja.

Niitä on useassa paikassa kaupunkia, varsinkin toreilla, puistikoissa j. n. e. Maksu 10 p. lasilta.

Voiliike.

O. Y. Hansa, Unionink. 26.

Yleisiä rakennuksia.

Paitsi toisessa yhteydessä mainituja huomattakoon seuraavat:

Keisarillinen palatsi. Kauppatorin varrella, P. Esplanadink. 1. Rakennuksessa on valtaistuinsali, jossa valtiopäivät avataan ja lopetetaan. Pääsy erikoisella luvalla.

Ritarihuone. Aleksanterin- ja Marjankadun kulmassa, edessä pieni puistikkok. Rakennettu vv. 1858—61. Rakennus oli säätyvaltiopäivien aikana ritariston ja aatelin kokoontumispaikka, nykyään pidetään siellä tilapäisiä taidenäyttelyjä. Ritarisalin seinillä Ritarihuoneeseen kuuluvien sukujen aateliskilpiä. Rakennusta näyttää pyynnöstä vahtimestari.



Säätytalo, Nikolaink. 9—11. Valmistui 1890 prof. C. G. Nyströmin piirustusten mukaan. Julkisivun otiskkoa koristaa taiteilija *Emil Wikströmin* korkokuvaryhmä, joka esittää Aleksanteri I:n hallitsija vakuutusta Porvoon valtiopäivillä sekä tämän tapauksen eteistä sotaista sekä sen jälkeistä rauhan aikaa. Rakennus oli säätyvaltiopäivien aikana pappis-, porvaris- ja talonpoikaissäädyn kokoon-tumispaikka. Nykyään käytetään sitä etupäässä valiokuntatöihin uuden yksikamarisen eduskunnan kokoontuessa Heimolassa, Hallitusk. 15. Pääsy vahtimestarin luvalla.

Helsingin juna-ajat. — Helsingfors tågtider.

K. = Pikajuna, kurirtåg. P. = Postijuna, Post-tåg. T. = Matkustajajuna, Passengeretåg.

Huom. Aika k:lo 6.00 j. pp. klo 5.00 e. pp. on merkitty minuuttinumeroiden alla olevalla viivalla
Obs.! Tiden fr. kl. 6.00 e. m. till 5.00 f. m. är utmärkt genom en linje under minutsiffrorna.

Lähtevät: — Avgå till:

- P. 8.00 via Karis Saloon, till Salo (12.13).
Turku, Åbo (1.50), Tammissaari, Ekenäs (11.20), Hangö (12.15).
- P. 8.40 H:linna, T:hus (11.43), Tampere, T:fors (2.07), Vaasa, Vasa (11.42), Turkuun, Åbo via Toijala (4.30), Pori, Björneborg (7.02), Jyväskylä (9.22), Suolahti (10.42); via Hyvinkää Tammissaareen, Ekenäs (2.04) Hankoon, Hangö (2.56), Porvoo, Borgå (10.55), Högfors (1.00), Forssa (3.23), Rauma, Raumo (8.19), Kauttua (7.30), Mänttä (6.00).
- P. 10.20 Lahti (2.05), Viipuri, Viborg (7.30), Pietari, P:burg (11.42), Mikkelii, S:t Michel (8.42), Kotka (6.22), Lappeenranta, W:strand (7.12), Imatra (10.14), Elisenvaara (11.22), Lovisa (6.22), Hamina, F:hamn, (7.12).
- T. 11.05 Karis (1.36), Tammissaari, Ekenäs (2.04), Hanko, Hangö (2.56).
- K. 1.10 Lahti (3.44), Viipuri, Viborg (7.02), Pietari, P:burg (10.22), Mikkelii, S:t Michel (8.22), Kotka (6.22), Lappeenranta, W:strand (7.12), Imatra (10.14), Elisenvaara (11.22), Turku, Åbo via Toijala (7.31).
- T. 2.20 via Karis Saloon, till Salo (5.53), Turku, Åbo (7.02).
- P. 2.56 Hämeenlinna, T:hus (5.52), Tampere T:fors (8.12), Turku, Åbo, via Toijala (10.22), Pori, Björneborg (12.22), Forssa (10.22).
- T. 3.15 Lahti (7.02), Kotka (10.42), via Hyvinkää, Tammissaari, Ekenäs (8.22) och Hanko, Hangö (9.22), Lovisa (11.20).
- P. 5.52 via Karis Salo (10.22), Turku, Åbo (11.40), Tammissaari, Ekenäs (8.22), Hanko, Hangö (9.22).

- P. 6.20 (Makuuvaunuja I, II, III Bennäslin I, II Vaasaan), (Sovvagnar I, II, III till Bennäs, I, II till Vasa), H:linna, T:hus (9.21) Tampere, T:fors (11.22), Kakkola, G:la Karleby (11.14), Oulu, U:borg (5.17), Kemi (8.22), Tornio, Torneå (9.12), Rovaniemi (12.22), Jyväskylä (8.13), Suolahti (10.14), Vaasa, Vasa (9.10), Ristiina, Kristinestad (10.49), Kaskinen, Kaskö (11.22), Pietarsaari, Jakobstad (10.44), Högfors (10.25), Raahel, Brahestad (5.00), Uusikaarlepyy, Nykarleby (10.32), Mänttä (3.20).
- P. 6.20 (Makuuvaunuja: I, II, III Pietariin. Sovvagnar I, II, III till P:burg), Lahti (10.22), Viipuri, Viborg (3.22), Pietari, P:burg (7.55), Lappeenranta, W:strand (4.12).
- T. 10.12 (Makuuvaunuja I, II Pietariin, I, II, III Kuopion ja Elisenvaaraan. Sovvagnar I, II till P:burg, I, II, III till Kuopio och Elisenvaara), Lahti (1.42), Viipuri, Viborg (7.08), Pietari, P:burg (11.56), Mikkelii, S:t Michel (6.55), Kuopio (11.40), Iisalmi (2.31), Kajaani, Kajana (5.04), Kotka (7.30), Sortavala (1.38), Joensuu (5.49), Nurmes (10.22), Imatra (9.39), Savonlinna, Nyslott (4.34), Hamina, F:hamn (7.55).
- K. 11.20 (Ainoastaan makuuvaunuja I, II Pietariin. Endast sovvnagnar I, II till P:burg), Lahti (2.21), Viipuri, Viborg (6.25), Pietari, P:burg (10.00), muuten kuten edellinen, i öfrigt likt föregående.

Saapuvat: — Ankomma från:

- T. 6.51 (Makuuvaunuja I, II, III Pietarista, Kuopiosta ja Elisenvaarasta. Sovvagnar I,

- II, III från P:burg, Kuopio och Elisenvaara), Pietari, P:burg (6.12), Viipuri, Viborg (9.44), Lahti (3.22), Nurmee (6.50), Joensuu (11.37), Sortavala (3.38), Savonlinna, Nyslott (3.05), Imatra (4.39), Lappeenranta, W:strand (10.22), Kajaani, Kajana (10.40), Iisalmi (1.04), Kuopio (3.56), Mikkeli, S:t Michel (8.22), Kotka (9.22), Hamina, F:hamn (9.22).
- P. 8.55 (Makuuvaunu I, II Pietarista. Sovvagn I, II från P:burg). Pietari, P:burg (8.22), Viipuri, Viborg (11.22) Lahti (5.12), Imatra (8.12), Porvoo, Borgå (6.20).
- K. 9.43 (Ainoastaan makuuvaunuja I, II Pietarista. Endast sovvagnar I, II från P:burg). Pietari, P:burg (12.22), Viipuri, Viborg (2.12), Lahti (6.57), Lappeenranta, W:strand (1.22).
- P. 11.00 (Makuuvaunuja I, II, III Seinäjoelta, I, II Vaasasta. Sovvagnar I, II, III från Seinäjoki. I, II från Vasa). Tornio, Torneå (7.40), Rovaniemi (4.22), Kemi (8.35), Oulu, Uleåborg (11.49), Kokkola, G:la Karleby (5.45), Tampere, T:fors (5.42), H:linna, T:hus (8.08), Pietarsaari, Jakobstad (6.12), Vaasa, Vasa (7.22), Kristina, Kristinestad (5.42), Kaskinen, Kaskö (5.05), Suolahti (7.14), Jyväskylä (9.22) via Hyvinkää, Hanko, Hangö (5.12), Tammissaari, Ekenäs (6.02) Raase, Brahestad (11.15), Uusikarlepyy, Nykarleby (6.12) Mänttä (1.12), Högfors (6.40).
- P. 12.52 Tampere, T:fors (7.35), Hämeenlinna, T:hus (9.48), Kotka (5.22), Lahti (8.57), Lovisa (4.22).
- P. 1.00 via Karis, Turku, Åbo (7.15), Salo (8.51), Hanko, Hangö (9.03), Tammissaari, Ekenäs (9.58).
- T. 3.42 via Karis Turku, Åbo (11.07), Salo (12.13).
- K. 5.52 Pietari, P:burg (9.25), Viipuri, Viborg (11.24), Lahti (2.44), via Toijala Turku, Åbo (10.45), Pori, Björneborg (7.05), Tampere, T:fors (11.40), Hämeenlinna, T:hus (1.48), Elisenvaara (4.22), Imatra (7.24), Forssa (8.14).
- T. 7.22 Karis (4.50), Hanko, Hangö (3.10), Tammissaari, Ekenäs (4.03).
- P. 8.24 Vaasa, Vasa (5.15), Tampere, T:fors (2.34), Hämeenlinna, T:hus (5.10), Suolahti (5.12), Jyväskylä (7.06), Mänttä (10.30), Högfors (3.50).
- P. 9.21 Pietari, P:burg (10.00), Viipuri, Viborg (1.24), Lahti (6.27), Lappeenranta, W:strand (1.10), Mikkeli, S:t Michel (11.25), Kotka (1.47), via Hyvinkää Hanko, Hangö (3.10), Tammissaari, Ekenäs (4.03), Hamina, F:hamn (1.20), Lovisa (3.05).
- P. 10.22 Turku, Åbo via Toijala (3.00), Pori, Björneborg (12.16), Tampere, T:fors (4.57), Hämeenlinna, T:hus (7.22), Forssa (3.51), Rauma, Raumo (11.00), Kauttua (11.40), Porvoo, Borgå (8.22).
- P. 10.22 via Karis, Turku, Åbo (5.05), Salo (6.22), Hanko, Hangö (7.21), Tammissaari Ekenäs (7.24).

Paikallisjunat lähtevät: Lokaltåg avgå till:

- 5.22 arkip., vard. Esbo (5.41).
6.30 Järvenpää (7.53).
6.53 arkip. vard. Esbo (7.37).
7.20 Kyrkslätt (8.41).
8.06 Kerava (9.10).
9.20 Dickursby, Tikkurila (10.00).

- 10.00 Kyrkslätt (11.23).
10.27 Dickursby, Tikkurila (11.08).
11.13 Esbo (11.56).
11.19 Kerava (12.27).
1.02 Masaby (2.10).
1.15 Dickursby, Tikkurila (1.56).
2.12 Kerava (3.12).
2.25 Kyrkslätt (3.48).
2.31 lauantaisin ja juhlapäivien aattona, lördagar och dagar före helgdagar Kerava (3.46).
3.21 Dickursby, Tikkurila (4.06).
3.30 Karis (6.24).
4.12 Kyrkslätt (5.35).
4.20 Kerava (5.30), Porvoo, Borgå (7.22).
5.21 Kerava (6.21).
5.29 Kyrkslätt (7.22).
6.22 Kerava (7.22).
7.20 Masaby (8.22).
7.22 Dickursby, Tikkurila (8.17).
8.22 Kerava (9.22), Porvoo, Borgå (11.22).
8.30 Kyrkslätt (9.22).
9.45 Dickursby, Tikkurila (10.22).
10.22 Esbo (11.22).
10.40 Kerava (11.44).
11.22 Kyrkslätt (1.02).
12.10 Riihimäki (3.21).

Paikallisjunat saapuvat: Lokaltåg ankomma från:

- 6.30 arkip., vard. Kerava (5.22).
6.36 arkip., vard., Esbo (5.21).
7.32 Kyrkslätt (6.02).
7.40 Kerava (6.30).
8.32 arkip., vard., Esbo (7.46).
8.44 Riihimäki (6.20).
9.28 Karis (6.36), Hanko, Hangö (5.12), Tammissaari, Ekenäs (6.02).
9.36 Järvenpää (8.09).
10.40 Kyrkslätt (9.14).
10.48 Dickursby, Tikkurila (10.07).
11.44 Kerava (10.33).
12.36 Dickursby, Tikkurila (11.54).
12.46 Esbo (12.02).
1.41 Kyrkslätt (12.16).
1.49 Kerava (12.40).
2.50 Dickursby, Tikkurila (2.08).
3.34 Masaby (2.26).
4.44 Riihimäki (1.30).
5.39 Kerava (4.28), Porvoo, Borgå (2.25).
5.45 Kyrkslätt (4.18).
6.40 Dickursby, Tikkurila (5.54).
7.15 Kyrkslätt (5.46).
7.22 Kerava (6.12).
8.22 Kyrkslätt (7.21).
8.22 Kerava (7.42).
9.22 Dickursby, Tikkurila (8.42).
9.42 Masaby (8.41).
11.18 Dickursby, Tikkurila (10.22).
11.22 Kyrkslätt (10.14).
11.31 Kerava (10.42).
1.00 Esbo (12.16).

Ruumisjunia keskiv. ja sunnunt. Malmin hautausmaalle: Ruoholahdelta 12.20, saapuu Malmille 12.47, Malmilta 3.32, saapuu Helsinkiin 3.54.

Liktåg onsdagar och söndagar till Malm: avgår från Gräsviken 12.20, ank. Malm 12.47; avg. Malm 3.32 ank. H:fors 3.54.

Ångbåtsturer. ¹⁾

Höyrylaivojen kulkuvuorot. ¹⁾

1. Till närmare belägna bryggor. — Lähemmille laitureille.

Norra Hamnen. — Pohjoissatama.

Obs.! Tiden fr. kl. 6.00 o. m. till 5.00 f. m. är utmärkt genom en linje under minutsiffrorna.

Huom.! Aika klo 6.00 j. pp. klo 5.00 o. pp. on merkitty minuuttinumeroitten alla olevalla viivalla.

Kl. Klo	Ångbåt Höyryl.	Linja - Reitti	Till Mihin	Retur Paluu	Kl. Klo	Ångbåt. Höyryl.	Linja - Reitti	Till Mihin	Retur Paluu
Vardagar. — Arkipäivinä.									
6.50	Susanna	9	Turholm ²⁾	7.10	3.15	Saima	1	Willinge	4.15
	Saga	7	Degerö- Uppby	7.10		Syrsa	2	Jollas	4.15
7.00	Saima	1	Willinge	8.00		Svea	3	Nordsjöudd	4.30
	Syrsa	2	Jollas	7.40		Svala	4	Kallvik	4.10
	Svea	3	Nordsjöudd	8.15		Scylla	5	Botby	4.30
	Svala	4	Kallvik	8.15		Sara	6	Ströms	4.10
	Scylla	5	Botby	8.10		Saga	7	Degerö- Uppby	4.00
	Sara	6	Ströms	8.30		Selma	8	Hertonäs	4.00
7.15	Sylvia	10	Edishem	7.50	4.15	Susanna	9	Turholm	4.00
	Selma	8	Hertonäs	7.50		Sylvia	10	Edishem	5.00
7.50	Saga	7	Degerö- Uppby	8.10	5.15	Saima	1	Willinge	6.15
	Susanna	9	Turholm	8.10		Syrsa	2	Jollas	6.00
8.40	Syrsa	2	Jollas	9.10		Sylvia	3	Nordsjöudd	6.20
	Selma	8	Hertonäs	9.00		Svala	4	Kallvik	6.10
8.50	Saga	7	Degerö- Uppby	9.10		⁴⁾ Scylla	5	Botby	6.45
	Susanna	9	Turholm	9.10		Sara	6	Degerö- Uppby	6.00
11.30	⁴⁾ Saima	1	Willinge	12.45	7.15	Selma	8	Hertonäs	6.00
	⁴⁾ Syrsa	2	Jollas	12.45		Susanna	9	Turholm	6.00
	Svea	3	Nordsjöudd	12.45		Saima	1	Willinge	8.15
	Svala	4	Kallvik	12.20		Syrsa	2	Jollas	8.15
	⁴⁾ Scylla	5	Botby	12.45		Svea	3	Nordsjöudd	8.30
	⁴⁾ Sara	6	Degerö- Uppby	12.15		Svala	4	Kallvik	8.30
	Saga	7	Rundtur	12.15		Scylla	5	Botby	8.30
	⁵⁾ Selma	8	Kiertovuoro	12.15		Sara	6	Ströms	8.30
	⁵⁾ Susanna	9				Saga	7	Degerö- Uppby	8.00

¹⁾ Ordinarie turer. Om f3rändringar annonseras i tidningarna.

²⁾ Vakinaiset vuorot. Muutoksista ilmoitetaan sanomalehdissä.

³⁾ Se småbåtarnas turilinjor å sid. 42.

⁴⁾ Kts pikkulaivojen kulkuvuororeitit siv. 42.

⁵⁾ = Kronborgslandet.

⁶⁾ Endera av dessa båtar avgår och anlöper båda linjernas samtliga bryggor.

⁷⁾ Jompikumpi näistä laivoista lähtee sekä poikkeaa molempien reitien kaikkiin siltoihin.

⁸⁾ Rundtur.

⁹⁾ Kiertovuoro. Håkansvik, Turholm, Båtsvik.

Kl.	Ångbåt	Lång - Reith	Till	Retur	Kl.	Ångbåt	Lång - Reith	Till	Retur
Klo	Höyryl.		Mihin	Paluu	Klo	Höyryl.		Mihin	Paluu
7.15	Selma	8	Hertonäs	8.00	12.00	Selma	8	Hertonäs	12.45
8.15	Susanna	9	Turholm	8.00		Susanna	9	Turholm	1.00
10.00	Sylvia	10	Edishem	9.15	1.00	Sylvia	10	Edishem	1.45
11.30	Stella		Kanalen			2) Saima	1	Willinge	4.15
	1) »		»			1) Syrsa	2	Jollas	4.15
						Svea	3	Nordsjöudd	4.15
						Svala	4	Kallvik	4.15
					3.00	2) Scylla	5	Botby	4.00
						1) Sara	6	Ströms	4.00
						Saga	7	Degerö- Uppby	4.00
						3) Selma	8	Rundtur	
						1) Susanna	9	Kiertovuoro	
					5.00	Sylvia	10	Edishem	5.45
						Saima	1	Willinge	9.00
					7.30	Svea	3	Nordsjöudd	9.00
						Svala	4	Kallvik	9.00
					8.00	Scylla	5	Botby	9.00
					8.15	Sara	6	Ströms	9.00
						Syrsa	2	Jollas	9.00
					8.30	Saga	7	Degerö- Uppby	9.00
						Selma	8	Hertonäs	9.00
					10.00	2) Susanna	9	Turholm	9.00
					11.30	1) Stella		Kanalen	
						1) »		»	

Turerna 11.30 och Sylvias tur 8.15 vidtaga d. 6 juni. Vuorot 11.30 ja Sylvian vuoro 8.15 alkavat *kesäk. 1 p.*

Vid turerna 5.15 anläpas icke bryggor extra för avlämning af tidningar, paket och post. — Vuoroilla 5.15 ei poiketa siltoihin yksinomaan jättääkseen sanomalehtiä, pakettia ja postia.

Från 15 aug. ändras turen 7.15 till 6.15. Elokuun 15 p:stä muutetaan
vuoro 7.15 yksi tunti aikaisemmaksi 6.15.

Högholmen, Korkeasaari varje halvtimme, joka puolitunti 9.00—11.00.

- 1) { Från d. 15 juni, anlöpande följ. bryggor { Blåbergslandet (första bryggan, ensim.
Kesäk. 15 p:stä seur. siltoihin, { silta), Håkansvik, Brändudd, Turholm,
Båtsvik, Hertonas, Degerö-Uppby, Kana-
len. Retur direkt, heti takaisin.
- 2) { Endera av dessa båtar avgår och anlöper båda linjernas samtliga bryggor.
Jompikumpi näistä laivoista lähtee sekä poikkeaa molempien reitten kaikille silloille.
- 3) { Rundtur.
Kiertovuoro. } Håkansvik, Turholm, Båtsvik.

⁴⁾ Pris till alla bryggor 1 mk. Säsongkort och rabattbiljetter gälla icke för dessa natturor. — Hinta kaikille silloille 1 mk. Sesonki- ja alennuspiletit eivät kelpaa tässä yövuorossa.

Linjer i Östra skärgården. — Reitit Itäisessä saaristossa.

1. **Villinge:** Lillvik, Maskholmen, Vesterudd, Källvik, Birka, Salmela, Majniemi, Villinge, Sommarbo, Granudd, Nordanskog, Louhela, Kivelä, Aftonsol, Östra Villinge, Österudd.
2. **Jollas:** Hundholmen, Rönnholmen, Långholmen, Stansvik, Österbo, Tallbacka, Bergvik, Kråkudden, Finnsvik, Bias, Kallioniemi, Furuvik, Solbacka, Strandbo, Jollas.
3. **Nordsjö udde:** Lassebo, Humleudd, Räfsund, Degerö gård, Repoholm, Knysnäs, Svalvik, Bastvik, Sommarbo, Grankulla, Hankosyrjä, Ullholmen, Hamnholmen, Iglo, Nordsjö udde, Åsa.
4. **Kallvik:** Draknäs, Stenkulla, Vådö, Drakudden, Brännholmen, Stugan, Marianneborg, Vådötorp, Gertebo, Villa Procopé, Iltala, Furuborg, Kallvik.
5. **Botby:** Kanalen, Bergkulla, Nytorp, Björknäs, Kaislikko, Grönvik, Kalfholmen, Tjärholmen, Metsola, Tirrebo, Soldis, Solvik, Kortvik, Kortnäs, Botby, Rastböle, Niskas.
6. **Ströms:** Turholms priv. brygga, Salmensuu, Sofiero, Tammelund, Vårudd, Sjötorp, Solhem, Edishem, Granäs, Skogstorp, Granudd, Linnais, Starräng, Ströms.
7. **Degerö-Uppby:** Blåbergsslandet, Paloholmen, Brändöudd, Killingholm, Österäng, Fridhäll, Degerö-Uppby.
8. **Hertonäs:** Knekten, Sumparn, Låla Bässen, Brändö gård, Båtsvik, Rönntorp, Bergvik, Bergtorp, Soraniemi, Tornäs, Hertonäs.
9. **Turholm:** Håkansvik, Trollungen, Kronberg, Hällebo, Kissingen, Hålvik, Turvik, Turholms allm. brygga.
10. **Edishem:** Salmensuu, Sofiero, Tammelund, Kanalen, Vårudd, Stenkulla, Sjötorp, Bergkulla, Nytorp, Edishem. (Turerna 4.15 och 8.15 anlöpa äfven Håkansvik, Turholm och Hertonäs.)

Södra hamnen. — Etelä satama.

Klippan I och Klippan II afgå till Klippan hvarje half eller kvarttimme, lähtee Luotoon joka puoli tai neljännestunti 9.00—1.00.

Till *Sveaborg* afgår ångslupar minst en gång i timmen. *Viaporiin* lähtee höyrylaivoja vähintään joka tunti klo 7—11.00.

Gräsviks hamnen. — Ruoholahden satama.

Drumsö färjan — *Drumsön lautta* fr. staden tillsvidare, toistaiseksi: 6.39, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 1.15, 2.15, 3.15 4.15, 4.15, 6.15, 7.15, 8.15, 9.15.

Från Drumsö. Drumsöstä: 6.40, 7.30, 8.40, 9.40 10.40, 11.40, 1.25, 2.25, 3.25, 4.25, 5.25. 6.25, 7.25, 8.25, 9.25.

På helgdagar blir turen 6.30 borta. Juhlapäivinä jää vuoro 6.30 pois.

Sandvikshamnen. — Hietalahdensatama.

Vardagar. — Arkipäivinä.

Kl. Klo	Ångbåt Höyryl.	Vilken väg Mitä tietä	Vart Mihin	Avgår därifrån Lähtee sieltä
6.30	Särta	{ Fölisö	1)	
7.00	Senta	{ Seurasaaren	2)	
7.30	Skulda	Rönnskärs	1)	
8.00	Senta	Drumsö	2)	
8.30	Särta	{ Fölisö	1)	
9.00	Senta	{ Seurasaaren	2)	
10.15	Skulda	Rönnskärs	1) 3)	
11.30	Fölisön	Drumsö	Fölisön, Seuras.	12.00
12.00	{ Skulda	»	2)	
	{ Senta	»	2)	
12.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	1.00
1.30	»		» »	2.00
2.30	»		» »	3.00
3.15	{ Skulda	Drumsö	1)	
	{ Senta	»	2)	
3.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	4.00
4.15	{ Särta	Fölisö	1)	
	{ Senta	Drumsö	2)	
4.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	5.00
5.15	{ Skulda	Drumsö	1)	
	{ Senta	»	2)	
5.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	6.00
6.15	Särta	Fölisö	1)	
6.30	{ Senta	Drumsö	2)	
	{ Fölisön		Fölisön, Seuras.	7.00
7.15	Skulda	Drumsö	1)	
7.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	8.00
8.00	Senta	Drumsö	2)	
8.30	{ Särta	Fölisö	1)	
	{ Fölisön		Fölisön, Seuras.	9.00
9.30	»		» »	10.00

1) Rundresa kring, ympäri Granöfjärden.

2) Drumsö södra strand, etelkranta och, ja Rönnskär.

3) Även till Fölisön, myöskin Seurasaarelle.

Sön- och helgdagar. — Sunn.- ja juhlapäivinä.

Kl. Klo	Ångbåt Höyryl.	Hvilken väg Mitä tietä	Hvart Mihin	Afgår därifrån Lähtee sieltä
9.00	Särila	Fölisö	1) 3)	
	Senta	Rönnskärs	2)	
10.15	Skulda	Drumsö	1) 3)	
11.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	12.00
	Senta	Drumsö	2)	
12.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	1.00
1.30	»		» »	2.00
2.30	»		» »	3.00
	Skulda	Drumsö	1)	
3.15	Särila	Fölisö	1)	
	Senta	Drumsö	2)	
4.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	5.00
5.30	»		» »	6.00
6.15	Särila	Fölisö	1)	
6.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	7.00
7.30	»		» »	8.00
	»		» »	9.00
8.30	Särila	Fölisö	1)	
	Senta	Rönnskärs	2)	
9.30	Fölisön		Fölisön, Seuras.	10.00

Ångsl. Fölisön anlöper Granö på turerna, Fölisön poikkeaa Granöhön vuoroilla 1.30, 2.30, 4.30, 5.30. 9.30.

2. Till den fjärmare skärgården. — Loitompana olevaan saaristoon.

Södra hamnen. — Eteläsatama.

Kl. Klo	Laivan nimi Fartygets namn	Hvart Mihin	Retur där- ifrån Takaisin sieltä
Vardagar. — Arkipäivinä.			
10.00	Vestra Skärgården . . .	Långvik	1.30
	Sandels	Eriksnäs	1.15
10.30	Sommarö II	Rundtur. Kiertovuoro . .	4)
3.00	Helsingfors Skärgård . .	Porkkala	5.30
	Nyländska Skärgården . .	Pentalö ⁵⁾	6)
3.15	Östra Skärgården	Massby	6.15
	Sommarö II	Pens., täysihoit. Sommarö .	se. ktso ¹³⁾
5.15	Sandels	Spjutsund	5.30

1) Rundresa kring, ympäri Granöfjärden. — 2) Drumsö södra strand, eteläranta och, ja, Rönnskär. — 3) Även till Fölisön, myöskin Seurasarelle.

4) Tisdag, torsdag och lördag, tiistai, torstai, lauantai, via Skatan, Moisösund, Moisiosalmi (lasttur, lastivuoro).

5) Yttre farleden, ulkoväylä.

6) Retur omedelbart inre farleden till Sandviken. Paluu heti sisäväylää Hietalahteen.

Kl. Klo	Laivan nimi Fartygets namn	Hvart Mihin	Retur där- ifrån Takaisin sieltä
------------	-------------------------------	----------------	---

Sön- och helgdagar. — Sunn- ja juhlapäivinä.

9.30	Vestra Skärgården . . .	Porkkala	4.00 ⁷⁾
	Helsingfors Skärgård . . .	Långvik	5.15 ⁸⁾
10.00	Nyländska Skärgården . . .	Ramsö i Esbo, Espoossa . . .	7.00 ⁹⁾
	Östra Skärgården	Massby	4.30 ¹⁰⁾
	Sommarö II	Pens., täysihoit. Sommarö . . .	6.00 ¹¹⁾

Sandels fr. Simsalö helgdagar kl. 6.00, Simsalösta juhlapäivinä kl. 6.00.¹⁶⁾

Gräsviken. — Ruoholahti.

Vardagar. — Arkipäivinä.

7.20	Sommarö I	Rundtur. Kiertovuoro . . .	12)
5.15	» I	Malmkopplon	7.30 ¹³⁾

Sön- och helgdagar. — Sunnuntai- ja juhlapäivinä.

11.00	Sommarö I	Moisö. Moisio	1.40 ¹⁴⁾
3.00	» I	»	7.40 ¹⁵⁾

Sommarö II från Moisö, Moisiosta 7.15.

Sandvikshamnen. — Hietalahden satama.

Vardagar. — Arkipäivinä.

10.30	Vestra Skärgården . . .	Långvik	1.30
3.30	Helsingfors Skärgård . . .	Porkkala	5.30
5.15	Vestra Skärgården . . .	Långvik	6.00
7.10	Nyländska Skärgården . . .	Sarvik	6.45

Sön- och helgdagar. — Sunnuntai- ja juhlapäivinä.

10.00	Vestra Skärgården . . .	Porkkala	4.00 ⁷⁾
10.20	Helsingfors Skärgård . . .	Långviken	5.15 ⁸⁾

⁷⁾ Anlöper följande bryggor, poikkeaa seur. laitureihin: Björnholm, Nokkola, Vapaaniemi, Solberga, Rulludd, inre (sisä) Pentälö, Medvastö samt alla mellanliggande bryggor till Porkkala, sekä kaikkiin välillä oleviin laitureihin Porkkalaan asti. Retur blott till Sandviken. Paluumatkalla vain Hietalahden satamaan.

⁸⁾ Anlöper Sommarö pensionat, icke Björnholm. Retur till Sandviken. Poikkeaa Sommarön täysihoitolaan, ei Björnholmaan. Takaisin Hietalahteen.

⁹⁾ Paluu vain Hietalahteen. Retur blott till Sandviken.

¹⁰⁾ De bryggor, som anlöpas av ångb. Sandels på återfärden, anlöpas icke av Östra Skärgården. Niihin laitureihin, joihin Sandels poikkeaa paluumatkalla, ei Östra Skärgården poikkeaa.

¹¹⁾ Rundt. ympäri Sommaröarna.

¹²⁾ Via Skatan, Moisösund, Moisionsalmi, Svinösund (posttur, postivuoro).

¹³⁾ S. II inväntar vid Bockholmen S. I och afgår sedan genast yttre vägen till Moisö. S. II odottaa Bockholman luona S. I ja lähtee sitte heti ulkotietä Moisiin.

¹⁴⁾ Inre vägen, sisätietä via Pens., Täysihoit., Sommarö, hvarifrån till staden, josta kaupunkiin klo 2.00.

¹⁵⁾ Inre vägen, sisätietä via Pens., Täysihoit. Sommarö, varifrån till staden, josta kaupunkiin klo 8.00.

¹⁶⁾ Anlöper följ. bryggor, poikkeaa seur. laitureihin: Simsalö, S:t Bergholm, Mägs-holm (södra brygga, etellä laiturei), Husö, Kantarnäs, Lövholm, S:t Bastö, Falin, Lilla Bastö, Nordsjöskatan, Drottningholm, Sandholm, Likhölm, Ullholm.

3. Kustångfartyg. — Rannikkolaivoja.

Helsingfors—Björneborg.
Helsinki—Pori.

Löparö, Svartbäck, Spjutsund, Em-
salö, Haiko, Hammars.

„ÅHKERA“

Fr. H:fors hvarje lörd., Helsingistä
joka lauantai kl. 3.15 via Ekenäs,
Hangö, Dalsbruk, Åbo (ank. sönd.
kl. 8.00). Fr. Åbo måndag kl. 2.15,
Nädendal, Nystad, Raumo, Räfsö,
Björneborg (ank. tisd. kl. 1.00).

Tammisaaren, Hangon, Daalintehtaan
kautta saap. Turkuun sunnunt. klo
8.00. Turusta maan. klo 2.15, Naanta-
lin, Uusikaupungin, Rauman, Repo-
saaren kautta, saap. Poriin tiist. klo
1.00.

Avg. från Björneborg tisd. kl. 7.00
och ank. till H:fors fred. kl. 9.30.
Läht. Porista tiist. klo 7.00 ja saap.
Helsinkiin perjant. klo 9.30.

Asiamies H:gissä } Victor Ek.
Agent i H:fors } Tel. 182.

Helsingfors—Borgå.
Helsinki—Porvoo.

Tillsvidare alla dagar. Toistaiseksi
joka päivä:

„BORGÅ“

Fr. H:fors, Helsingistä 3.30.
„ Borgå, Porvoosta 7.00.

Senare då „J. L. Runeberg“ blir
färdigt, myöh. kun „J. L. Runeberg“
valmistuu.

„J. L. RNEBERG“

Fr. H:fors, Helsingistä 3.30.
„ Borgå, Porvoosta 7.00.
Anlöper, poikkeaa seur. lait.: Svar-
ta hästen, Korholmen, Skyttenskrä,

„BORGÅ“

Fr. H:fors, Helsingistä 10.00.
„ Borgå, Porvoosta 4.30.
Anlöper äfven Pörtö. Poikkeaa
myöskin Pörtö'hön.
Tel. i H:fors, Helsingissä 40 81.
„ „ Borgå, Porvoossa 1 71.

Helsingfors—Lovisa.
Helsinki—Loviisa.

„LOVISA“

Från H:fors, Helsingistä, hvarje hvar-
dag, joka arkipäivä 3.30.
Från H:fors, Helsingistä, hvarje helg-
dag, joka pyhäpäiv. 3.30.
Från Lovisa, Loviisasta, hvarje hvar-
dag, joka arkipäiv. 5.30.
Från Lovisa, Loviisasta hvarje helg-
dag, joka pyhäpäiv. 8.00.

Från 16 aug. blir turen 3.30 en half
timme tidigare, 16 p:stä elok. muut-
tuu vuoro 3.30 puoli tuntia aikaisem-
maksi.

Helsingfors—Wiborg.
Helsinki—Wiipuri.

„AURA I“

Fr. H:fors tisd. 11.45 via Lovisa, Kotka,
F:hamn, ank. till Wiborg onsd. 7.30.
Afg. fr. Wiborg fred. 1.00 via

samma städer, ank. till H:fors fred. 7.00.

Helsingistä tiist. 11.45, Lovisan, Kotkan ja Haminan kautta. Saap. Wiipuriin keskiv. 7.30. Lähtee Wiipurista perj. 1.00, poiketen samoihin kaupunkeihin, saap. Helsinkiin perjant. 7.00.

Agent i H:fors } Victor Ek.
Asiamies H:gissä } Tel. 182.

„EBBA MUNCK“

Fr. H:fors, hvarje tisd. 1.00 via Lovisa, Kotka, F:hamn, ank. till Wiborg tisd. 8.00.

Fr. H:fors hvarje fred. 1.00 via samma städer, ank. till Wiborg lörd. 8.00.

Helsingistä joka tiist. 1.00 Lovisan, Kotkan Haminan kautta, saap. Wiipuriin tiist. 8.00.

Helsingistä joka perjant. 1.00 poiketen samoihin kaupunkeihin, saap. Wiipuriin lauant. 8.00.

Fr. Wiborg torsd. 1.00, ank. till H:fors torsd. 7.00.

Fr. Wiborg sönd. 1.00 ank. till H:fors sönd. 7.00.

Wiipurista torst. 1.00, saap. Helsinkiin torst. 7.00.

Wiipurista sunn. 1.00, saap. Helsinkiin sunn. 7.00.

Agent i H:fors } Lars Krogus & C:o.
Asiam. H:gissä } Tel. 282.

„SÖDERN“

Fr. H:fors, Helsingistä hvarje sönd. o. torsd., joka sunn. ja torst. kl. 1.00 via Pellinge, Lovisa, Kotka, F:hamn, (Hamina). Ank. till Wiborg hvarje sönd. o. torsd. Saapuu Wiipuriin joka sunn. ja torst. kl. 8.00. Ank. tillbaka till H:fors hvarje tisd. o. lörd. kl. 8.00. Saapuu Helsinkiin takaisin joka tiist. ja lauant. klo 8.00.

Agent i H:fors } Victor Ek.
Asiamies H:gissä } Tel. 182.

Helsingfors—Ykspila.

Helsinki—Ykspihlaja.

„PER BRAHE“ & „P. THORVÖST“

Alternerande, Vuorotellen.

Fr. H:fors, tisd. 2.00 via Hangö, Åbo, Raumo, Mäntyluoto, Kristinestad, Kaskö, Wasa, ank. till Ykspila sönd. 6.00. Fr. Ykspila mänd. 6.00 via Jakobstad och i retur via förutnämnda orter. Ank. H:fors fred. 6.00. Helsingistä tiist. 2.00 Hangon, Turun, Rauman, Mäntyluodon, Kristiinan, Kaskisen, Waasan kautta. Saap. Ykspihlajaan sunn. 6.00. Ykspihlajasta maan. 6.00 Pietarsaaren ja takaisin yllämainittujen paikkojen kautta. Saap. Helsinkiin perj. 6.00.

Agent i H:fors } Viktor Ek.
Asiamies H:gissä } Tel. 182.

Helsingfors—Åbo.

Helsinki—Turku.

„AURA I“

Fr. H:fors sönd. 4.00 via Hangö, ank. till Åbo sönd. 7.00. Avg. därifrån mänd. 7.00, ank. till H:fors tisd. 10.00. Helsingistä sunn. 4.00 Hangon k:ta, saap. Turkuun sunn. 7.00. Sieltä maanant. 7.00. Saapuu Helsinkiin tiist. 10.00.

Agent i H:fors } Viktor Ek.
Asiamies H:gissä } Tel. 182.

„FINBY“

Från H:fors hvarje sönd. 8.00 via Ekenäs, Hangö, Dalsbruk, Förby, ank. till Åbo mänd. ung. 8.30. Avgär därifrån onsd. 3.00 via samma orter. Ank. till H:fors lörd. c. 10.00. Helsingistä joka sunn. 8.00 Tammi-saaren, Hangon, Daalintehtaan, Förbyn k:ta, saap. Turkuun maan. noin 8.30. Sieltä keskiv. 3.00 poiketen samoihin paikkoihin, saap. Helsinkiin lauant. noin 10.00.

Agent i H:fors } Viktor Ek.
Asiamies H:gissä } Tel. 182.

4. Till utrikesort. — Ulkomaille.

Helsingfors!—Hangö—Köpenhamn—
Hull.

Helsinki—Hanko—Kööpenhamina—
Hull.

„TITANIA“ „ARCTURUS“

Alternerande. Vuorotellen.

Fr. H:fors, Helsingistä tisd., tiist. 7.00.

„Hangö, Hangosta onsd., keskiv. 4.00.

Ank. Köpenhamn, saap. Kööpenhami-
naan fred., perj., ung., noin 8.00.

Fr. Köpenhamn, Kööpenhaminasta,
fred., perj., 10.00.

Ank. Hull, saap. Hulliin, söndag
middag, sunn. päivällä.

Fr. Hull, Hullista onsd. e. m. be-
roende af tidvattnet, keskiv. j. p.p.
riippuen vuorovedestä.

Ank. Köpenhamn, saap. Kööpenhami-
naan fred. afton, perj. ill.

Fr. Köpenhamn, Kööpenhaminasta
lörd., lauant. 12.00.

Ank. H:fors, saap. Helsinkiin mänd.
morgon, maan. aamulla.

Närmare å Finska Ångfartygs A. B:s
kontor i Helsingfors.

Lähempiä tietoja antaa Suomen Höyry-
laiva O. Y. Helsingissä. Tel. 3035.

Helsingfors—Lübeck.

Helsinki—Lyypekki.

„PRIMULA“ „LINNEA“

Alternerande. Vuorotellen.

Fr. H:fors, Helsingistä hvarje lörd.,
joka lauant. 9.30.

Fr. Lübeck, Lyypekistä varje lörd.,
joka lauant. 2.00.

Genom Kalmarsund, Kalmarsalmen
kautta.

Agent i H:fors } Victor Ek.
Asiamies H:gissä } Tel. 182.

Helsingfors—Reval.

Helsinki—Rääveli.

„PRIMULA“ „LINNEA“

Fr. H:fors, Helsingistä varje onsd.
och lörd., joka keskiv. ja lauant. 9.30.

Fr. Reval, Räävelistä, varje måndag,
joka maan. 6.00 och varje torsd.
ja joka torst. 11.00.

Agent i H:fors } Victor Ek.
Asiamies H:gissä } Tel. 182.

„VIOLA“

Fr. H:fors, Helsingistä varje dag,
joka päivä 8.00.

Fr. Reval, Räävelistä varje dag, joka
päivä 4.00.

Agent i H:fors } Victor Ek.
Asiamies H:gissä } Tel. 182.

Helsingfors—Riga.

Helsinki—Riga.

„CAPELLA“

Fr. H:fors, Helsingistä $\frac{10}{6}$, $\frac{20}{6}$, $\frac{30}{6}$,
 $\frac{10}{7}$, $\frac{20}{7}$, $\frac{30}{7}$, $\frac{10}{8}$, $\frac{20}{8}$, $\frac{30}{8}$, $\frac{10}{9}$, $\frac{20}{9}$, $\frac{30}{9}$,
kl. 4.00.

Fr. Riga, Rigasta $\frac{4}{8}$, $\frac{15}{8}$, $\frac{24}{8}$, $\frac{4}{7}$,
 $\frac{15}{7}$, $\frac{24}{7}$, $\frac{4}{6}$, $\frac{14}{6}$, $\frac{23}{6}$, $\frac{4}{9}$, $\frac{15}{9}$, $\frac{24}{9}$,
kl. 3.00.

Agenter i H:fors: Asiamiehet H:gissä:

Finska Ångfartygsbolagets Omlast-
ningsavd.

Suomen Höyrylaiva O. Y. Jälleen-
Osasto.

Helsingfors—S:t Petersburg.

Helsinki—Pietari.

„VELLAMO“ „ULEÅBORG“ „von DÖBELN“ „TORNEÅ“

Fr. H:fors, Helsingistä „Vellamo“
varje onsd., joka keskiv. 10.00,
„Uleåborg“ varje torsd., joka torst.
10.00, „von Döbeln“ varje fredag,
joka perjantai 10.00, „Torneå“ varje
söndag, joka sunn. 8.00.

Ank. till S:t Petersburg följ. dag
middagstiden. Saap. Pietariin seur.
päivänä kesk. päivää.

Närmare å Finska Ångfartygs A. B:s
kontor i Helsingfors.

Lähempiä tietoja antaa Suomen Höyry-
laiva O. Y. Helsingissä. Tel. 3035.

Helsingfors—Reval—Stettin.
Helsinki—Rääveli—Stettin.

„ARIADNE“

Fr. H:fors, Helsingistä, lörd., lauant,
2.00, Reval, Räävelistä 8.00.
Ank. Stettin, saap. Stettiniin mänd.,
maan. 11.30.
Fr. Stettin, Stettinistä onsd., keskiv.
2.15.
Ank. H:fors, saap. Helsinkiin fred.,
perj. 11.45.

Helsingfors—Stockholm.
Helsinki—Tukholma.

**„VELLAMO“ „ULEÅBORG“
„von DÖBELN“ „TORNEÅ“**

Fr. H:fors, Helsingistä, „Vellamo“
varje tisd., joka tiist. 11.30, „Uleå-
borg“ varje torsd., joka torst. 11.30,
„v. Döbeln“ hvarjelörd., joka lauant.
11.30, „Torneå“ varje sönd., joka
sunn. 11.30.
Ank. till Stockholm följ. dag på
morgonen. Saap. Tukholmaan seur.
aamuna.

Närmare å Finska Ångfartygs A. B:s
kontor i Helsingfors.

Lähempiä tietoja antaa Suomen Höyry-
laiva O. Y. Helsingissä. Tel. 3035.

Till Brändö Villastad (medels »Brändö färja») direkt spårvägsförbin-
delse från Salutorget samt retur 15 min. före och 15 min. öfver varje helt
timsdag.

Brändön Huvilakaupungin ja Kauppatorin välillä suoranainen raitio-
tieyhteys »Brändön lautan» välityksellä. Sekä meno että paluu 15 min. ennen
ja jälkeen täyden tunnin.

Varjehanda.

En invecklad fråga.

Greta frågar sin mamma:

— När en lögnare säger, att något som han sagt icke är sant, ska man då tro på honom?

Järnarbetaren Qvist kommer en dag så där lite lagom till sin förman och begär påökt.

Förmannen: — Ja' vet just inte de! Ja tycker Qvist har slarvat på sista tiden, så ja' hade nästan tänkt sätta ned i stället.

Qvist (hjärtligt): — Ja, de gör alldeles desamma, bara de blir nå'n förändring.

Skolinspektören låter eleverna beskriva en ko. Barnen räkna upp allt som kännetecknar kon, men glömmar hornen. Inspektorn lägger då sin hand betydelsefullt på en liten flickas huvud, sägande:

— Vad kan det då vara mer som en ko har? Raskt svarar flickan:

— Löss.

En skoputsarpojke betedde sig på följande högstämde sätt. Passerande gatan, såg han i rännstenen en cigarrstump. Han tog upp den och gick in i närmaste cigarrbod för att bedja om en svavelsticka. Han möttes emellertid av svaret: »Vi hålla inte svavelstickor för att skänkas bort». — Gossen vände sig om för att gå, men i dörren frågade han: »Säljer ni dem då», varå han fick ett jakande svar. — Han köpte nu 2 lådor, betalade sin 5 penni och tände sin stump. Sedan sköt han igen lådan han begagnat och bad bodägaren ställa den tillbaka på hyllan, sägande: »Nästa gång en gentleman kommer och begär eld, så giv honom av mina lådor».

Lärrarinnan: — Så sömnt och dåligt det går för Hans idag! Ah, så han gaspar se'n! Har Hans varit oppe i natt!

Lille Hans: — Nä, bara två gånger.

Sekalaista.

Kun on kiire.

Talonpoika (joka on ensi kertaa konsertissa, pojalleen kuullessaan duettoja): Pekka, minkästähdän nuo molemmat laulavat yhtäikää?

Pekka: Varmaankin sentähden, että saisivat tämän lystin pikemmin päätty-mään.

Poikkeus.

Lienevätköhän kaikki miehet tässä maailmassa hulluja?! — sähisi rouva Kankkunen erään perhekohtauksen aikana aviomiehelleen.

Ei totta tosiaan, armaani, — vastasi tämä. — Tunnen joukon miehiä, jotka ovat vanhojapoikia.

Tepsivä lääke.

Neiti A.: Lähetin markan posti-merkeissä saadakseni reseptin lääkkeestä, jonka avulla aina voi pysyä nuorena.

Neiti B.: No, mitä sait?

Neiti A.: Kirjekortin, jolle oli kirjoitettu: »Ole aina naisten seurassa, jotka ovat 20 vuotta sinua vanhemmat».

Varovainen.

Mitä sinä oikeastaan teet? Miksi asetat kaikki sateenvarjot tänne? — kysyi rouva Petterlund, kun hänen herransa ja miehensä kantoivat sylyksellisen mainittua tavaraa makuukamariin.

— Tiedäthän, että meillä on kutsut tänä iltana?

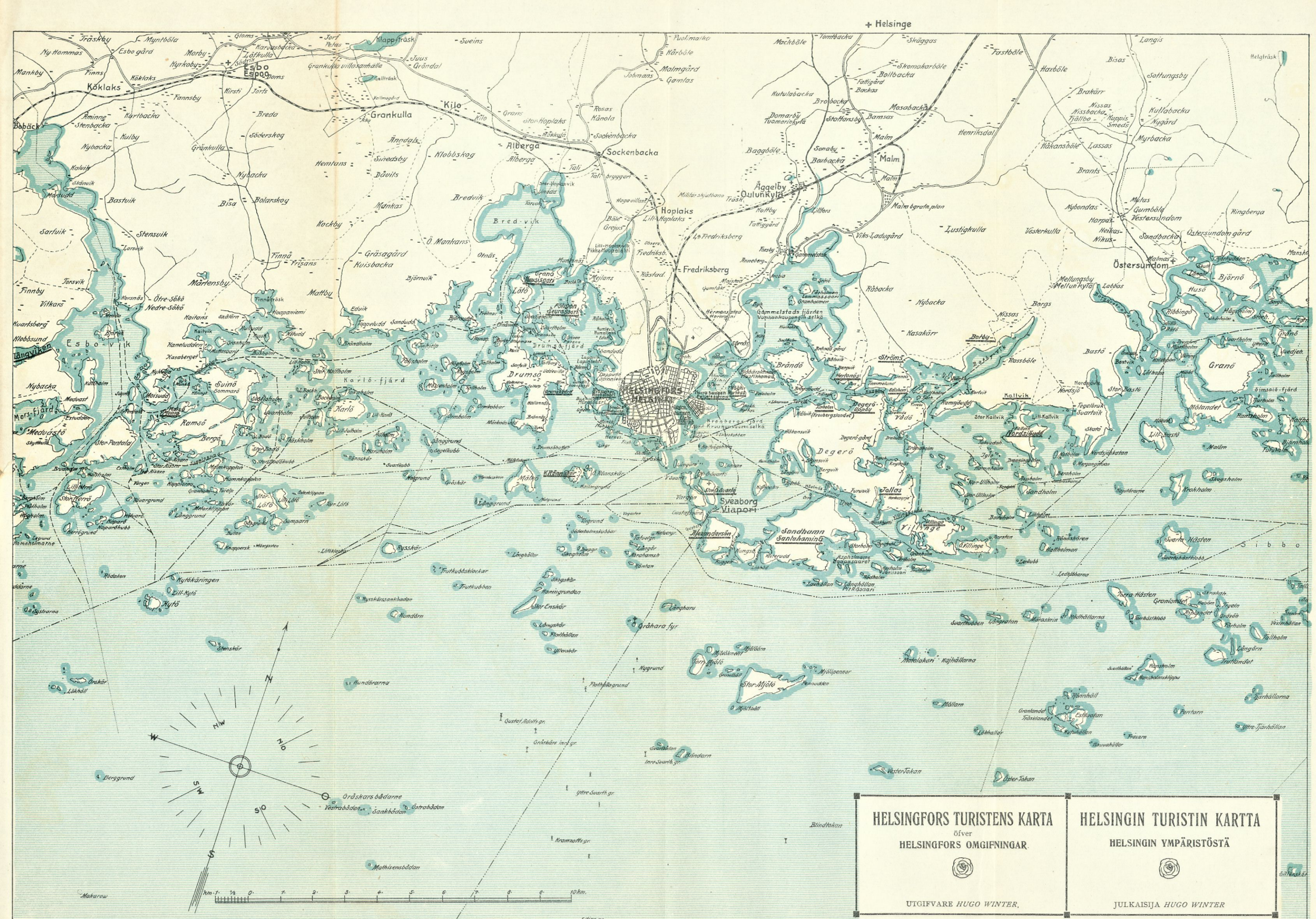
— No, entäs sitten? Luuletkos, että vieraamme aikovat varastaa sateenvarjoja?

— Eihän toki! Pelkään vain että he tuntevat omansa.

Kiitollinen.

Rouva (ylioppilaalle): Saatte maksaa mitä olette velkaa tahi muuttaa pois huoneesta.

Ylioppilas (kumartaen): Kiitän teitä sydämestäni. Viime asunnossani täytyi minun tehdä molemmat.



HELSINGFORS TURISTENS KARTA

Öfver
HELSINGFORS OMGIFNINGAR.



UTGIFVARE HUGO WINTER.

HELSINGIN TURISTIN KARTTA

HELSINGIN YMPÄRISTÖSTÄ



JULKAISIJA HUGO WINTER



Öflund & Pettersson
Helsingfors. Alexandersgatan 13.
Telef. 24 92 och 83 18.

Bok- och Stentryckeri
Askfabrik och Bokbinderi
Äro leveranskraftiga och försedda med
tidsenligaste maskiner och material.



Öflund & Pettersson
Helsinki. Aleksanterinkatu 13.
Puhel. 24 92 ja 83 13.

Kivi- ja Kirjapainoa
Koteloitadasta ja Kirjansitomaa
suositetaan ajankukaisina ja
valmistuskykyisinä.

Digit. from 970097


■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■

Förnämsta inköpsställe

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

för

卷之四

Cognac, Rom, 
Whisky, Likörer,
Punsch och Viner

0

är

A.B. W. Relanders Vin- och Spirituosa-affär

Glogatan 7.

HELSINGFORS.

Telefon 18 03.

PRIMA KOLONIALVAROR

hos

KARL WINBERG

Fabiansq. 8 ... Telef. 24 64

A.B. A. NIKANDER O.Y.

Äkta Viner & Spirituosa



Helsingfors. .. Mikaelsg. 11.

Osakeyhtiö

Helsingin Leimasintehdas

Aleksante-
rinkatu

54



Alexan-
dersgatan

54

Helsingfors Stämpelfabriks Aktiebolag